

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/49/EB

2006 m. birželio 14 d.

dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo (nauja redakcija)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Europos centrinio banko nuomonę ⁽²⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) 1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyva 93/6/EEB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo ⁽⁴⁾ keletą kartų buvo iš esmės keista. Dar kartą iš dalies keičiant minėtą direktyvą, siekiant aiškumo ji turėtų būti išdėstyta iš naujo.
- (2) Vienas iš tikslų, keliamų 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ⁽⁵⁾, yra leisti investicinėms įmonėms, kurioms leidimus veiklai išduoda ir kurias prižiūri buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos, laisvai steigti filialus bei teikti paslaugas kitose valstybėse narėse. Minėtoje direktyvoje atitinkamai numatyta derinti taisykles dėl leidimų investicinėms įmonėms veiklai pradėti ir vykdyti suteikimo.
- (3) Vis dėlto Direktyvoje 2004/39/EB nenustatyti nei bendrieji standartai dėl investicinės įmonės nuosavų lėšų, nei tokių įmonių pradinio kapitalo dydis ar bendra jų prisiimamos rizikos valdymo sistema.

- (4) Reikia suderinti tik tas priemones, kurios būtinos ir kurių pakanka tarpusavyje pripažinti leidimų veiklai išdavimo ir riziką ribojančios priežiūros sistemas; kad vidaus finansų rinkos sistemoje būtų įdiegtas tarpusavio pripažinimo principas, reikėtų nustatyti priemones, skirtas investicinių įmonių nuosavų lėšų apibrėžimui suderinti, šių įmonių pradinio kapitalo dydžiui nustatyti bei bendrai sistemai, reikalingai investicinių įmonių prisiimamai rizikai reguliuoti, sukurti.
- (5) Kadangi šios direktyvos tikslų, būtent investicinėms įmonėms ir kredito įstaigoms taikomų kapitalo pakankamumo reikalavimų, taip pat jų apskaičiavimo ir priežiūros, pagrįstos riziką ribojančiais principais, taisyklių nustatymo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl šios direktyvos masto ir poveikio pasiūlyto tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina jos tikslams pasiekti.
- (6) Reikia nustatyti skirtingo dydžio pradinį kapitalą, priklausomai nuo veiklos, kuria užsiimti investicinėms įmonėms išduotas leidimas, masto.
- (7) Esamoms investicinėms įmonėms, esant tam tikroms sąlygoms, turėtų būti leidžiama tęsti savo veiklą net ir tuo atveju, jeigu jos nevykdo naujoms investicinėms įmonėms nustatyto minimalaus pradinio kapitalo dydžio reikalavimo.
- (8) Valstybės narės turėtų galėti nustatyti griežtesnes taisykles negu tos, kurios numatytos šioje direktyvoje.
- (9) Kad vidaus rinka funkcionuotų sklandžiai, reikalingos ne tik teisinės normos, bet ir glaudus bei reguliarus valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimas ir daug didesnis reguliavimo ir priežiūros praktikos suartėjimas.
- (10) 1999 m. gegužės 11 d. Komisijos komunikate „Finansų rinkos metmenų įgyvendinimas: veiksmų planas“ minimi įvairūs tikslai, kurie turi būti įvykdyti siekiant teikti vidaus rinkos finansines paslaugas. 2000 m. kovo 23 ir 24 d. Lisabonoje posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba išklė tikslą įgyvendinti veiksmų planą iki 2005 m. Nuosavų lėšų nuostatų naujoji redakcija yra esminis veiksmų plano elementas.

⁽¹⁾ OL C 234, 2005 9 22, p. 8.⁽²⁾ OL C 52, 2005 3 2, p. 37.⁽³⁾ 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta *Oficialiajame leidinyje*) 2006 m. birželio 07 d.. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL L 141, 1993 6 11, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/1/EB (OL L 79, 2005 3 24, p. 9).⁽⁵⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

- (11) Kadangi investicinių įmonių rizika, susijusi su jų prekybos knygoje apskaitoma veikla, yra tokia pat, kaip kredito įstaigų, tikslinga atitinkamas 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo ⁽¹⁾ nuostatas taikyti ir investicinėms įmonėms.
- (12) Investicinių įmonių ar kredito įstaigų (toliau – įstaigos) nuosavos lėšos gali padėti padengti nuostolius, kuriems padengti nepakanka pelno, užtikrinti įstaigų veiklos tęstinumą bei apsaugoti investuotojus. Nuosavos lėšos yra svarbus kriterijus ir kompetentingoms institucijoms pirmiausia vertinant įstaigų mokumą, taip pat kitais rizikos ribojimo tikslais. Be to, vidaus rinkoje įstaigos tiesiogiai tarpusavyje konkuruoja. Todėl, siekiant sustiprinti Bendrijos finansų sistemą ir užkirsti kelią konkurencijos iškraipymui, tikslinga nustatyti bendruosius pagrindinius nuosavų lėšų standartus.
- (13) 12 konstatuojamosios dalies tikslais reikėtų remtis nuosavų lėšų apibrėžimu, pateiktu Direktyvoje 2006/48/EB, ir numatyti papildomas konkrečias taisykles, kuriomis būtų atsižvelgta į skirtingą kapitalo poreikio rinkos rizikai padengti apimtį.
- (14) Kredito įstaigoms Direktyva 2000/12/EB jau nustatyti bendrieji įvairių rūšių rizikos priežiūros ir kontrolės standartai.
- (15) Todėl nuostatas dėl minimalių kapitalo poreikių reikėtų svarstyti kartu su kitomis konkrečiomis priemonėmis, kuriomis taip pat derinami svarbiausi įstaigų priežiūros metodai.
- (16) Būtina parengti bendruosius standartus dėl kredito įstaigų prisiimamos rinkos rizikos bei papildomą sistemą, reikalingą įstaigų prisiimamos rizikos, pirmiausia rinkos rizikos, o ypač – pozicijos rizikos, sandorio šalies (atsiskaitymų) rizikos bei užsienio valiutos kurso rizikos priežiūrai vykdyti.
- (17) Būtina numatyti sąvoką „prekybos knyga“, kurią sudaro vertybinių popierių ir kitų finansinių priemonių, laikomų prekybos tikslais ir kurioms labiausiai gresia rinkos rizika bei su tam tikromis klientams teikiamomis finansinėmis paslaugomis susijusi rizika, pozicijos.
- (18) Siekiant sumažinti administracinę naštą, tenkančią įstaigoms, kurių veikla, apskaitoma prekybos knygoje, yra nedidelė tiek absoliučia, tiek santykinė prasme, tokios įstaigos turėtų galėti taikyti Direktyvą 2006/48/EB, o ne šios direktyvos I ir II prieduose išdėstytus reikalavimus.
- (19) Svarbu, kad valdant atsiskaitymų (pristatymo) riziką būtų atsižvelgiama į veikiančias sistemas, kurios sukuria pakankamą apsaugą, sumažinančią tokią riziką.
- (20) Bet kuriuo atveju įstaigos turėtų laikytis šios direktyvos ir atsižvelgti į užsienio valiutos kurso riziką visoje savo veikloje. Mažesnis kapitalo poreikis turėtų būti nustatytas glaudžiai tarpusavyje susijusių valiutų pozicijoms, nepriklausomai nuo to, ar tai patvirtinta statistiškai, ar numatyta teisiškai saistančiuose tarpvyriausybiniuose susitarimuose.
- (21) Kapitalo reikalavimai prekytojams biržos prekėmis, įskaitant ir tuos prekytojus, kuriems šiuo metu netaikomi Direktyvos 2004/39/EB reikalavimai, reikalui esant kontroliuojami kartu atliekant tos išimties patikrinimą, kaip nustatyta tos direktyvos 65 straipsnio 3 dalyje.
- (22) Dujų ir elektros rinkų liberalizavimas yra svarbus Bendrijos tikslas tiek ekonomiškai, tiek ir politiškai. Todėl kapitalo reikalavimai bei kitokios riziką ribojančios taisyklės, kurios turi būti taikomos šiose rinkose veikiančioms įmonėms, turėtų būti proporcingos, be to, jos neturėtų netinkamai trukdyti siekti liberalizavimo. Į liberalizavimo tikslą turėtų būti ypač atsižvelgiama atliekant 21 konstatuojamoje dalyje nurodytus patikrinimus.
- (23) Vidaus sistemos, skirtos palūkanų normos rizikai valdyti ir kontroliuoti visose įstaigų veiklos srityse, yra ypač svarbi priemonė šiai rizikai sumažinti. Kompetentingos institucijos turėtų prižiūrėti tokias sistemas.
- (24) Kadangi Direktyva 2006/48/EB nenustato bendrų taisyklių dėl didelių pozicijų valdymo ir kontrolės tose veiklos srityse, kurios daugiausia susijusios su rinkos rizika, tikslinga numatyti tokias taisykles.
- (25) Operacinė rizika yra reikšminga rizika, su kuria susiduria įstaigos ir kurią reikia padengti nuosavomis lėšomis. Būtina atsižvelgti į ES įstaigų įvairovę ir numatyti alternatyvius metodus.
- (26) Direktyvoje 2006/48/EB yra nurodytas konsolidavimo principas. Joje nėra nustatytų bendrų taisyklių dėl finansų įstaigų, užsiimančių veikla, kuriai labiausiai gresia rinkos rizika, konsolidavimo.

⁽¹⁾ OL L

- (27) Siekiant užtikrinti pakankamą grupei priklausančių įstaigų mokumą, minimalius kapitalo poreikius būtina taikyti remiantis tos grupės konsoliduota finansine padėtimi. Siekiant užtikrinti, kad nuosavos lėšos būtų tinkamai paskirstytos grupėje ir, kai reikia, galėtų būti panaudotos investicijoms apsaugoti, minimalius kapitalo poreikius reikėtų taikyti atskiroms grupei priklausančioms įstaigoms, jei šio tikslo negalima veiksmingai pasiekti kitomis priemonėmis.
- (28) Direktyva 2006/48/EB netaikoma toms grupėms, kurias sudaro viena ar daugiau investicinių įmonių ir kuriose nėra kredito įstaigų. Todėl reikėtų numatyti bendrą sistemą, kad būtų galima pradėti įvesti konsoliduotą investicinių įmonių priežiūrą.
- (29) Įstaigos turėtų užtikrinti, kad turės kapitalo, kuris, atsižvelgiant į riziką, su kuria jos susiduria arba galėtų susidurti, bus pakankamo dydžio ir kokybės bei deramai paskirstytas. Todėl įstaigos turėtų taikyti strategijas ir procesus savo kapitalo pakankamumui įvertinti ir palaikyti.
- (30) Kompetentingos institucijos turėtų vertinti įstaigų nuosavų lėšų pakankamumą atsižvelgdamos į riziką, su kuria susiduria minėtos įstaigos.
- (31) Europos bankų priežiūros komitetas be kliūčių funkcionuojančios bankų vidaus rinkos labui turėtų prisidėti prie nuoseklaus šios direktyvos taikymo ir priežiūros praktikos suvienodinimo visoje Bendrijoje bei kasmet Bendrijos institucijoms turėtų pateikti pranešimą apie pasiektą pažangą.
- (32) Kad vidaus rinka funkcionuotų vis veiksmingiau, būtinas daug didesnis suderintų Bendrijos teisės aktų nuostatų įgyvendinimo ir taikymo suartėjimas.
- (33) Dėl tos pačios priežasties ir siekiant užtikrinti, kad Bendrijos įstaigų, veikiančių keliose valstybėse narėse, našta netaptų neproporcinga dėl to, jog atsakomybė už leidimų išdavimą ir priežiūrą ir toliau tenka atskiros valstybės narės kompetentingoms institucijoms, būtina, kad šios institucijos bendradarbiautų daug glaudžiau. Todėl reikėtų stiprinti konsoliduotą priežiūrą atliekančių institucijų vaidmenį.
- (34) Kad vidaus rinka funkcionuotų vis veiksmingiau ir kad Sąjungos piliečiams būtų užtikrintas pakankamas skaidrumas, būtina, kad kompetentingos institucijos viešai ir taip, kad būtų įmanoma prasmingai lyginti, praneštų, kaip įgyvendinama ši direktyva.
- (35) Siekiant stiprinti rinkos discipliną ir skatinti įstaigas gerinti savo rinkos strategiją, rizikos kontrolę ir vidaus valdymo organizavimą, turėtų būti numatyta, kad įstaigos tinkamai atskleistų informaciją.
- (36) Priemonės, būtinos šiai direktyvai įgyvendinti, turėtų būti priimanamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.
- (37) 2002 m. vasario 5 d. rezoliucijoje dėl finansines paslaugas reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimo ⁽²⁾ Europos Parlamentas pareikalavo suteikti Parlamentui ir Tarybai vienodas teises prižiūrėti, kaip Komisija įgyvendina savo vykdomuosius įgaliojimus, siekiant atsižvelgti į Sutarties 251 straipsnyje nurodytus Parlamento teisės aktų leidybos įgaliojimus. Iškilmingame pareiškimе, kurį tą pačią dieną Parlamente padarė Komisijos pirmininkas, Komisija pritarė šiam reikalavimui. 2002 m. gruodžio 11 d. Komisija pasiūlė pakeitimus Sprendimui 1999/468/EB ir tada pateikė pasiūlymą su pakeitimais 2004 m. balandžio 22 d. Europos Parlamentas mano, kad šiuo pasiūlymu nepaisoma jo teisės aktų leidybos prerogatyvų. Europos Parlamento nuomone, Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų būti suteikta galimybė per nustatytą terminą įvertinti įgyvendinimo įgaliojimų perdavimą Komisijai. Todėl tikslinga apriboti laikotarpį, per kurį Komisija gali priimti įgyvendinimo priemones.
- (38) Europos Parlamentui turėtų būti skiriamas trijų mėnesių laikotarpis, prasidedantis nuo pakeitimų ir įgyvendinimo priemonių projektų pateikimo, per kurį jis galėtų įvertinti pakeitimus ir priemones bei pateikti savo nuomonę. Tačiau turėtų būti numatyta galimybė skubiais ir tinkamai pagrįstais atvejais šį laikotarpį sutrumpinti. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas priima rezoliuciją, Komisija turėtų peržiūrėti pakeitimų arba priemonių projektą.
- (39) Siekiant išvengti rinkos trikdymo ir užtikrinti bendro nuosavų lėšų lygio tolygumą, tikslinga numatyti konkrečias pereinamojo laikotarpio priemones.
- (40) Šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažįstami kaip bendri Bendrijos teisės principai.
- (41) Pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų būti apribota tomis nuostatomis, kuriomis iš esmės keičiamos pirmesnės direktyvos. Pareigą perkelti nepakeistas nuostatas nustato ankstesnės direktyvos.
- (42) Ši direktyva neturėtų pažeisti valstybių narių pareigų, susijusių su direktyvų, nurodytų VIII priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais,

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

⁽²⁾ OL C 284 E, 2002 11 21, p. 115.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

dalykas, taikymo sritis ir sąvokos

1 skirsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1 straipsnis

1. Ši direktyva nustato investicinėms įmonėms ir kredito įstaigoms taikomus kapitalo pakankamumo reikalavimus, taip pat jų apskaičiavimo ir riziką ribojančios priežiūros taisykles. Valstybės narės šioje direktyvoje išdėstytus reikalavimus taiko 3 straipsnyje apibūdintoms investicinėms įmonėms bei kredito įstaigoms.

2. Valstybė narė gali taikyti papildomus arba griežtesnius reikalavimus toms investicinėms įmonėms ir kredito įstaigoms, kurioms ji yra išdavusi leidimus veiklai.

2 straipsnis

1. Laikantis šios direktyvos 18, 20, 22–32, 34 ir 39 straipsnių, Direktyvos 2006/48/EB 68–73 straipsniai *mutatis mutandis* taikomi investicinėms įmonėms. Taikant Direktyvos 2006/48/EB 70–72 straipsnius investicinėms įmonėms, kiekviena sąsaja su vienoje valstybėje narėje esančia patronuojančia kredito įstaiga suprantama kaip sąsaja su valstybėje narėje esančia patronuojančia investicine įmone, o kiekviena sąsaja su ES patronuojančia kredito įstaiga – kaip sąsaja su ES patronuojančia investicine įmone.

Jei kredito įstaiga valstybėje narėje turi patronuojančią investicinę įmonę kaip patronuojančią įmonę, reikalavimai konsoliduotu pagrindu pagal Direktyvos 2006/48/EB 71–73 straipsnius taikomi tik tai patronuojančiai investicinei įmonei.

Jei investicinė įmonė valstybėje narėje turi patronuojančią kredito įstaigą kaip patronuojančią įmonę, reikalavimai konsoliduotu pagrindu pagal Direktyvos 2006/48/EB 71–73 straipsnius taikomi tik tai patronuojančiai kredito įstaigai.

Tuo atveju, kai finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės dukterinės įmonės yra kredito įstaiga ir investicinė įmonė, reikalavimai, pagrįsti finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės konsoliduota finansine padėtimi taikomi kredito įstaigai.

2. Jeigu kredito įstaiga nepriskiriama šio straipsnio 1 dalyje nurodytai grupei, jai taikoma Direktyva 2006/48/EB, laikantis šių nuostatų:

- a) visos nuorodos į kredito įstaigas laikomos nuorodomis į investicines įmones;

b) kiekviena nuoroda į kitus Direktyvos 2006/48/EB straipsnius, pateikta tos direktyvos 125 straipsnyje ir 140 straipsnio 2 dalyje, laikoma nuoroda į Direktyvą 2004/39/EB;

c) Direktyvos 2006/48/EB 39 straipsnio 3 dalyje pateiktos nuorodos į Europos bankininkystės komitetą laikomos nuorodomis į Tarybą ir Komisiją; ir

d) nukrypstant nuo Direktyvos 2006/48/EB 140 straipsnio 1 dalies, jeigu kredito įstaiga nepriskiriama grupei, to straipsnio pirmasis sakiny s pakeičiamas tokiu sakiniu: „Tais atvejais, kai investicinė įmonė, finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė arba mišria veikla užsiimanti kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė kontroliuoja vieną arba daugiau dukterinių įmonių, kurios yra draudimo bendrovės, kompetentingos institucijos bei institucijos, kurioms patikėta valstybės užduotis vykdyti draudimo įmonių priežiūrą, glaudžiai tarpusavyje bendradarbiauja“.

2 skirsnis

Apibrėžimai

3 straipsnis

1. Šioje direktyvoje taikomi šie apibrėžimai:

a) kredito įstaigos – kredito įstaigos, apibrėžtos Direktyvos 2006/48/EB 4 straipsnio 1 dalyje;

b) investicinės įmonės – įstaigos, apibrėžtos Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte, kurioms taikomi toje direktyvoje išdėstyti reikalavimai, išskyrus:

i) kredito įstaigas;

ii) vietines įmones, kaip apibrėžta p punkte; ir

iii) įmones, kurioms leidžiama teikti tik konsultacijas investicijų klausimais ir (arba) priimti ir perduoti investuotojų pavedimus, nesaugant jų klientams priklausančių pinigų ar vertybinių popierių, ir kurios dėl šios priežasties jokiais atvejais negali turėti skolų savo klientams;

c) įstaigos – kredito įstaigos ir investicinės įmonės;

d) pripažintos trečiųjų šalių investicinės įmonės – tokios įmonės, kurios atitinka šias sąlygas:

i) įmonės, kurioms, jeigu jos būtų įsteigtos Bendrijoje, būtų taikomas investicinės įmonės apibrėžimas;

ii) įmonės, kurioms leidimai veiklai išduoti trečiojoje šalyje; ir

- iii) įmonės, kurios privalo laikytis riziką ribojančių taisyklių, kompetentingų institucijų nuomone, savo griežtumu atitinkančių bent jau šioje direktyvoje pateiktas taisykles;
- e) finansinės priemonės – visi sandoriai, dėl kurių viena sandorio šalis įgyja finansinį turtą, o kita – finansinį išpareigojimą arba nuosavybės finansinę priemonę;
- f) valstybėje narėje esanti patronuojanti investicinė įmonė – investicinė įmonė, kuri turi įstaigą ar finansų įstaigą kaip dukterinę įmonę arba yra tokių įstaigų dalininkė, bet pati nėra toje pačioje valstybėje narėje įregistruotos įstaigos arba toje pačioje valstybėje narėje įsteigtos finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės dukterinė įmonė.
- g) ES patronuojanti investicinė įmonė – valstybėje narėje esanti patronuojanti investicinė įmonė, kuri nėra kitos valstybėje narėje įregistruotos įstaigos arba toje pačioje valstybėje narėje įsteigtos finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės dukterinė įmonė;
- h) ne biržos išvestinės finansinės priemonės – punktai, įtraukti į Direktyvos 2006/48/EB IV priedo sąrašą, išskyrus punktus, kuriems pagal tos direktyvos III priedo 2 dalį priskiriama nulinė rizikos vertė;
- i) reguliuojama rinka – rinka, apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte;
- j) konvertuojamas vertybinis popierius – toks vertybinis popierius, kuris, savininko pasirinkimu, gali būti pakeistas į kitą vertybinį popierių;
- k) varantas – vertybinis popierius, kuris suteikia jo turėtojui teisę pirkti pagrindinius vertybinius popierius už nustatytą kainą iki varanto galiojimo termino pabaigos arba termino pabaigos dieną ir už kurią galima atsiskaityti pristatant pačius pagrindinius vertybinius popierius arba sumokant jų vertę atitinkančią grynųjų pinigų sumą;
- l) finansavimas parduodamų atsargų sąskaita – pozicijos, pagal kurias realios atsargos parduodamos išankstiniu sandoriu, o finansavimo kaina išaldoma iki išankstinio sandorio pardavimo datos;
- m) atpirkimo sandoris ir atvirkštinis atpirkimo sandoris – bet koks sandoris, pagal kurį įstaiga arba įstaigos sandorio šalis perduoda vertybinius popierius, biržos prekes ar garantuotas teises į vertybinius popierius ar biržos prekes, jeigu tokią garantiją suteikia pripažinta birža, turinti teises į minėtus vertybinius popierius ar biržos prekes, ir pagal kurį įstaiga negali perduoti arba įkeisti tam tikrų vertybinių popierių arba biržos prekių daugiau kaip vienai sandorio šaliai vienu metu, išpareigodama juos (arba tos pačios rūšies vertybinių popierių ar biržos prekių pakaitalus) atpirkti už nustatytą kainą tam tikrą datą, kurią parduovėjas jau yra nurodęs arba dar nurodys. Vertybinius popierius arba biržos prekes parduodančiai įstaigai tai yra atpirkimo sandoris, o juos perkančiai įstaigai – atvirkštinis atpirkimo sandoris;
- n) vertybinių popierių arba biržos prekių skolinimas ir vertybinių popierių arba biržos prekių skolinimasis – bet koks sandoris, kurio metu įstaiga arba jos sandorio šalis perduoda vertybinius popierius arba biržos prekes už atitinkamą užtikrinimo priemonę, skolininkui išpareigodant grąžinti lygiaverčius vertybinius popierius arba biržos prekes nustatytu laiku ateityje arba tada, kai to pareikalauja parduovėjas; toks sandoris vertybinius popierius arba biržos prekes perduodančiai įstaigai yra vertybinių popierių arba biržos prekių skolinimas, o įstaigai, kuriai tokie vertybiniai popieriai arba biržos prekės perduodami – vertybinių popierių arba biržos prekių skolinimasis;
- o) kliringo narys – biržos ar kliringo namų narys, palaikantis tiesioginius sutartinius santykius su pagrindine sandorio šalimi (rinkos garantu);
- p) vietinė įmonė – įmonė, savo sąskaita veikianti finansinių ateities ir pasirinkimo sandorių arba kitų išvestinių finansinių priemonių rinkose, taip pat pinigų rinkose, turėdama vienintelį tikslą apdrausti pozicijas išvestinių finansinių priemonių rinkose, arba tokia, kuri veikia kitų tų rinkų narių sąskaita ir turi tų pačių rinkų kliringo narių suteiktas garantijas, kai atsakomybę už tokių įmonių sudarytų sutarčių vykdymą prisiima tų pačių rinkų kliringo nariai;
- r) delta koeficientas (delta) – numatomas pasirinkimo sandorio kainos pasikeitimas, proporcingas nedideliame pasirinkimo sandorio pagrindinės finansinės priemonės kainos pasikeitimui;
- q) nuosavos lėšos – nuosavos lėšos, kurios apibūdintos Direktyvoje 2006/48/EB;
- s) kapitalas – nuosavos lėšos.
- Taikant priežiūrą konsoliduotu pagrindu, „investicinės įmonės“ sąvoka apima trečiųjų šalių „investicines įmones“.
- Taikant e punktą, finansinių priemonių sąvoka apima ir pirminės rinkos finansines priemones arba pinigų rinkos priemones, ir išvestines finansines priemones, kurių vertė nustatoma remiantis pagrindinės finansinės priemonės kaina arba kitų pagrindinių punktų norma, indeksu arba kaina, ir būtinai apima Direktyvos 2004/39/EB I priedo C skirsnyje nurodytas priemones.
2. Sąvokos „patronuojanti įmonė“, „dukterinė įmonė“, „turto valdymo bendrovė“ ir „finansų įstaiga“ apima įmones, kaip apibrėžta Direktyvos 2006/48/EB 4 straipsnyje.
- Sąvokos „finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė“, „patronuojanti finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė valstybėje narėje“, „ES patronuojanti finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė“ ir „papildomas paslaugas teikianti įmonė“ apima įmones, kaip apibrėžta Direktyvos 2006/48/EB 4 straipsnyje, jei visos nuorodos į kredito įstaigas pakeičiamos nuorodomis į įstaigas.

3. Taikant Direktyvą 2006/48/EB grupėms, nurodytoms 2 straipsnio 1 dalyje, kurių sudėtyje nėra kredito įstaigų, taikomi šie apibrėžimai:

- a) finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė – finansų įstaiga, kurios visos arba beveik visos dukterinės įmonės yra investicinės įmonės arba kitos finansų įstaigos, iš kurių bent viena yra investicinė įmonė, ir kuri nėra mišrią veiklą vykdanči finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė, apibrėžta 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/87/EB dėl finansiniam konglomeratui priklausančių kredito įstaigų, draudimo įmonių ir investicinių firmų papildomos priežiūros ⁽¹⁾;
- b) mišrią veiklą vykdanči kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė – patrunuojanti įmonė, kuri nėra nei finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė, nei investicinė įmonė ar mišrią veiklą vykdanči finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė, apibrėžta Direktyvoje 2002/87/EB, kurios bent viena iš dukterinių įmonių yra investicinė įmonė; ir
- c) kompetentingos institucijos – nacionalinės institucijos, kurioms pagal įstatymus ar kitus teisės aktus suteikti įgaliojimai atlikti investicinių įmonių priežiūrą.

II SKYRIUS

pradinis kapitalas

4 straipsnis

Taikant šią direktyvą „pradinį kapitalą“ sudaro Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio a ir b punktuose nurodytos pozicijos.

5 straipsnis

1. Pradinį kapitalą, kurį sudaro 125 000 EUR, privalo turėti investicinė įmonė, kuri nevykdo veiklos, susijusios su finansinėmis priemonėmis, savo sąskaita arba negarantuoja finansinių priemonių emisijų išplatavimo besąlyginių išpareigojimų pagrindu, bet kuri turi klientų pinigus ir (arba) vertybinius popierius ir siūlo vieną arba daugiau iš šių paslaugų:

- a) priimti ir persiųsti investuotojų pavedimus dėl finansinių priemonių;
- b) vykdyti investuotojų pavedimus dėl finansinių priemonių; arba
- c) valdyti investicijų į finansines priemones individualius portfelius.

2. Kompetentingos institucijos gali leisti investicinei įmonei, vykdančiai investuotojų pavedimus dėl finansinių priemonių, laikyti tokias finansines priemones savo sąskaitoje, jeigu įvykdomos šios sąlygos:

- a) tokios pozicijos atsiranda tik dėl to, kad įmonei nepavyko tiksliai suderinti investuotojų pavedimų;
- b) visų tokių pozicijų bendroji rinkos vertė negali būti didesnė kaip 15 proc. įmonės pradinio kapitalo;
- c) įmonė vykdo 18, 20 ir 28 straipsniuose nustatytus reikalavimus; ir
- d) tokios pozicijos yra atsitiktinio ir laikino pobūdžio ir yra griežtai apribotos laikotarpiu, kuris reikalingas įvykdyti atitinkamą sandorį.

Ne prekybos knygos finansinių priemonių pozicijų turėjimas, norint investuoti nuosavas lėšas, nelaikomas veikla, 1 dalyje nurodytų paslaugų atžvilgiu, arba taikant 3 dalį.

3. Valstybės narės gali sumažinti 1 dalyje nurodytą sumą iki 50 000 EUR tais atvejais, kai įmonė neturi leidimo laikyti klientų pinigų arba vertybinių popierių, taip pat neturi leidimo veikti savo sąskaita arba garantuoti naujos vertybinių popierių emisijos išplatavimo.

6 straipsnis

Vietinės įmonės turi turėti 50 000 EUR pradinį kapitalą, jeigu jos naudojasi įsisteigimo arba paslaugų teikimo laisve, nurodyta Direktyvos 2004/39/EB 31 ir 32 straipsniuose.

7 straipsnis

3 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodytos įmonės turi turėti:

- a) 50 000 EUR pradinį kapitalą;
- b) profesinės civilinės atsakomybės draudimą, galiojantį visoje Bendrijos teritorijoje ar kitą panašią garantiją, numatančią atsakomybę už profesinį aplaidumą, siekiančią mažiausiai 1 000 000 EUR sumą kiekvienam ieškiniai ir 1 500 000 EUR per metus bendrai visiems ieškiniams; arba
- c) pradinio kapitalo ir profesinės civilinės atsakomybės draudimo kombinaciją, atitinkančią a ar b punkte nurodytą dydį.

⁽¹⁾ OL L 35, 2003 2 11, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2005/1/EB.

Komisija periodiškai patikslina pirmoje pastraipoje nurodytas sumas, siekdama atsižvelgti į Eurostato skelbiamus Europos vartotojų kainų indekso pokyčius, atitinkančius tuo pat metu pagal 2002 m. gruodžio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/92/EB dėl draudimo tarpininkavimo ⁽¹⁾ 4 straipsnio 7 dalimi padarytus patikslinimus.

8 straipsnis

Jeigu 3 straipsnio 1 dalies b punkto iii papunktyje nurodyta įmonė yra įregistruota pagal Direktyvą 2002/92/EB, ji turi atitikti tos direktyvos 4 straipsnio 3 dalį ir turėti:

- a) 25 000 EUR pradinį kapitalą;
- b) profesinės civilinės atsakomybės draudimą, galiojantį visoje Bendrijos teritorijoje ar kitą panašią garantiją, numatančią atsakomybę už profesinį aplaidumą, siekiančią mažiausiai 500 000 EUR sumą kiekvienam ieškiniui ir 750 000 EUR per metus bendrai visiems ieškiniams; arba
- c) pradinio kapitalo ir profesinės civilinės atsakomybės draudimo kombinaciją, atitinkančią a ar b punkte nurodytą dydį.

9 straipsnis

Visos investicinės įmonės, išskyrus nurodytas 5–8 straipsniuose, turi turėti 730 000 EUR pradinį kapitalą.

10 straipsnis

1. Nukrypdamos nuo 5 straipsnio 1 ir 3 dalių bei 6 ir 9 straipsnių, valstybės narės gali ir toliau leisti veikti investicinėms įmonėms bei 6 straipsnyje nurodytoms įmonėms, veikusioms prieš 1995 m. gruodžio 31 d., kurių nuosavos lėšos yra mažesnės už 5 straipsnio 1 ir 3 dalyse bei 6 ir 9 straipsniuose nustatytą pradinio kapitalo dydį.

Tokių įmonių ar investicinių įmonių nuosavos lėšos negali būti mažesnės negu didžiausias referentinis dydis, apskaičiuotas po šios direktyvos paskelbimo dienos. Minėtas referentinis dydis yra lygus vidutiniam nuosavų lėšų dydžiui, esančiam kiekvieną dieną, kuris apskaičiuojamas šešių mėnesių laikotarpiu iki apskaičiavimo dienos. Jis apskaičiuojamas kas pusę metų atsižvelgiant į atitinkamą praėjusį laikotarpį.

2. Jeigu 1 dalyje nurodytos įmonės kontrolę perima kitas nei anksčiau ją kontroliavęs fizinis arba juridinis asmuo, tokios įmonės nuosavos lėšos turi siekti bent jau 5 straipsnio 1 ir 3 dalyje bei 6 ir 9 straipsniuose nustatytą dydį, pirmojo perdavimo pagal paveldėjimo teisę, atliekamo po 1995 m. gruodžio 31 d., atveju, gavus kompetentingų institucijų

pritarimą, tačiau ne ilgiau kaip 10 metų po tokio perdavimo dienos.

3. Esant specialioms aplinkybėms ir gavus kompetentingų institucijų patvirtinimą, dviejų arba daugiau investicinių įmonių ir (arba) 6 straipsnyje nurodytų įmonių susijungimo atveju, po susijungimo susikūrusios įmonės nuosavos lėšos nebūtinai turi 5 straipsnio 1 ir 3 dalyse bei 6 ir 9 straipsniuose nustatytą dydį. Vis dėlto per bet kurį laikotarpį, kurio metu nebuvo pasiekti 5 straipsnio 1 ir 3 dalyse bei 6 ir 9 straipsniuose nurodyti dydžiai, naujos įmonės, susikūrusios po susijungimo, nuosavos lėšos negali būti mažesnės už įmonių nuosavų lėšų, buvusių susijungimo metu, bendrą dydį.

4. Investicinių įmonių bei 6 straipsnyje nurodytų įmonių nuosavos lėšos negali būti mažesnės negu 5 straipsnio 1 ir 3 dalyse, 6 ir 9 straipsniuose bei šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyti dydžiai.

Jeigu tokių įmonių ir investicinių įmonių nuosavos lėšos nesiekia nustatytų dydžių, kompetentingos institucijos gali, jeigu leidžia aplinkybės, nustatyti tokioms įmonėms ribotos trukmės laikotarpį, per kurį jos turi ištaisyti savo padėtį arba nutraukti veiklą.

III SKYRIUS

prekybos knyga

11 straipsnis

1. Įstaigos prekybos knygą sudaro visos finansinių priemonių ir biržos prekių pozicijos, kurios laikomos prekybos tikslais arba siekiant apdrausti kitas prekybos knygos pozicijas ir kurios nėra susaistytos jokiais prekybą jomis ribojančiais susitarimais arba jomis gali būti apdrausta.

2. Prekybos tikslais laikomos pozicijos – tai pozicijos, kurios specialiai laikomos ketinant per trumpą laiką jas perparduoti ir (arba) tikintis gauti pelno dėl dabartinių ir (arba) tikėtinų pirkimo ir pardavimo kainų skirtumų arba dėl kitų kainų ar palūkanų normų pasikeitimų. Sąvoka „pozicijos“ apima savo sąskaita įgytas pozicijas ir pozicijas, atsiradusias dėl klientų aptarnavimo bei rinkos formavimo.

3. Prekybinė veikla apibrėžiama įstaigos strategijoje, politikoje ir procedūrose, kurios parengiamos pozicijos ar portfelio valdymo pagal VII priedo A dalį tikslais.

4. Įstaigos sukuria ir taiko sistemas bei kontrolę, skirtą jų prekybos knygai tvarkyti pagal VII priedo B ir D dalis.

5. Į prekybos knygą gali būti įtrauktos vidinio apsidraudimo pozicijos, ir šiuo atveju taikoma VII priedo C dalis.

⁽¹⁾ OL L 9, 2003 1 15, p. 3.

IV SKYRIUS

nuosavos lėšos

12 straipsnis

„Pirminės nuosavos lėšos“ yra Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio a–c punktuose nurodyta suma, atėmus i–k punktų sumą.

Komisija iki 2009 m. sausio 1 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia atitinkamą pasiūlymą dėl šio skyriaus pakeitimo.

13 straipsnis

1. Atsižvelgiant į šio straipsnio 2–5 dalis ir 14–17 straipsnius, investicinių įmonių bei kredito įstaigų nuosavos lėšos nustatomos pagal Direktyvą 2006/48/EB.

Be to, pirma pastraipa taikoma investicinėms įmonėms, kurių teisinė forma nėra viena iš išvardytų 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtosios Tarybos direktyvos 78/660/EEB dėl tam tikrų tipų bendrovių metinių atskaitomybių⁽¹⁾ 1 straipsnio 1 dalyje.

2. Nukrypdamos nuo 1 dalies, kompetentingos institucijos gali leisti, kad įstaigos, privalančios vykdyti pagal 21 ir 28–32 straipsnius bei I ir III–VI priedus apskaičiuotus kapitalo reikalavimus, naudotų alternatyvų nuosavų lėšų nustatymo būdą, bet tik tam tikslui. Jokia tam tikslui naudojama nuosavų lėšų dalis tuo pačiu metu negali būti naudojama kitiems kapitalo reikalavimams vykdyti.

Toks alternatyvus nuosavų lėšų nustatymas – tai toliau pateikiamuose šios pastraipos a–c punktuose nurodytų elementų suma, atėmus d punkte nurodytą elementą, kurį atimti kompetentingos institucijos gali leisti savo nuožiūra:

- nuosavos lėšos, apibūdintos Direktyvoje 2006/48/EB, išskyrus tik tos direktyvos 57 straipsnio l–p punktų taikymą toms investicinėms įmonėms, iš kurių reikalaujama iš šios dalies a–c punktų sumos atimti d punktą;
- įstaigos grynasis prekybos knygos pelnas, atėmus visus galimus mokesčius ar dividendus, ir grynąjį nuostolį, susidariusį dėl įstaigos kitos veiklos, su sąlyga, kad nė viena iš šių sumų nepriskirta šios dalies a punktui pagal Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio b arba k punktus;
- subordinuotos paskolos kapitalas ir (arba) šio straipsnio 5 dalyje nurodyti punktai, kuriems taikomos šio straipsnio 3 ir 4 dalyje bei 14 straipsnyje išdėstytos sąlygos;
- 15 straipsnyje nurodytas nelikvidus turtas.

3. 2 dalies antros pastraipos c punkte nurodyto subordinuotų paskolų kapitalo pradinis terminas yra ne mažiau kaip dveji metai. Šis kapitalas turi būti visiškai apmokėtas, o į subordinuotos paskolos sutartį neturi būti įtraukta jokia sąlyga, numatanti, jog esant tam tikroms nurodytoms aplinkybėms, išskyrus įstaigos likvidavimą, paskola turi būti grąžinta prieš nustatytą grąžinimo dieną, išskyrus atvejus, kai tokiam paskolos grąžinimui pritaria kompetentingos institucijos. Tuo atveju, jeigu, grąžinus paskolą, atitinkamos įstaigos nuosavos lėšos sudarytų mažiau kaip 100 proc. visų tos įstaigos kapitalo reikalavimų, kuriuos turi vykdyti įstaiga, dydžio, negali būti grąžinama nei pagrindinė subordinuotos paskolos suma, nei jos palūkanos.

Be to, jeigu įstaigos nuosavos lėšos pasidaro mažesnės kaip 120 proc. visų kapitalo reikalavimų, kuriuos turi vykdyti įstaiga, ji apie bet kokį subordinuotų paskolų kapitalo grąžinimą informuoja kompetentingas institucijas.

4. 2 dalies antros pastraipos c punkte minimas subordinuotų paskolų kapitalas negali viršyti didžiausios 150 proc. pirminių nuosavų lėšų sumos, laikomos pagal 21 ir 28–32 straipsnius bei I–VI priedus apskaičiuotiems reikalavimams įvykdyti, ir gali priartėti prie šio maksimalaus dydžio tik tam tikromis aplinkybėmis, kurios yra priimtinos kompetentingoms institucijoms.

5. Kompetentingos institucijos gali leisti įstaigoms pakeisti 2 dalies antros pastraipos c punkte nurodytą subordinuotų paskolų kapitalą elementais, kurie nurodyti Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio d–h punktuose.

14 straipsnis

1. Kompetentingos institucijos gali leisti investicinėms įmonėms viršyti 13 straipsnio 4 dalyje nurodytą subordinuotų paskolų kapitalo maksimalų dydį, jeigu, jų nuomone, toks viršijimas rizikos ribojimo požiūriu yra leistinas ir jeigu tokio subordinuotų paskolų kapitalo ir 13 straipsnio 5 dalyje minimų punktų bendra suma neviršija 200 proc. pirminių nuosavų lėšų, laikomų pagal 21 ir 28–32 straipsnius bei I ir III–VI priedus apskaičiuotiems reikalavimams vykdyti, arba 250 proc. tos pačios sumos, jeigu investicinės įmonės, skaičiuodamos nuosavas lėšas, atima 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą d punktą.

2. Kompetentingos institucijos gali leisti kredito įstaigai viršyti 13 straipsnio 4 dalyje nurodytą subordinuotų paskolų kapitalo maksimalų dydį, jeigu, jų nuomone, toks viršijimas rizikos ribojimo požiūriu yra leistinas, ir jeigu tokio subordinuotų paskolų kapitalo ir Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio d–h punktų bendra suma neviršija 250 proc. pirminių nuosavų lėšų, laikomų pagal šios direktyvos 28–32 straipsnius ir I bei III–VI priedus apskaičiuotiems reikalavimams vykdyti.

⁽¹⁾ OL L 222, 1978 8 14, p. 11. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/51/EB (OL L 178, 2003 7 17, p. 16).

15 straipsnis

Nelikvidus turtas, kaip nurodyta 13 straipsnio 2 dalies antros pastraipos d punkte, apima:

- a) ilgalaikį materialų turtą, išskyrus žemę bei pastatus, kuriuos gali būti leista laikyti už jais apdraustas paskolas;
- b) turtą, turimą kredito bei finansų įstaigose, įskaitant subordinuotus reikalavimus šioms įstaigoms, kurios gali būti priskirtos tokių įstaigų nuosavoms lėšoms, jeigu jos nebuvo atskaičiuotos pagal Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio l–p punktus arba pagal šios direktyvos 16 straipsnio d punktą;
- c) turtą, turimą kitose įmonėse ir investicijas į kitas įmones, išskyrus kredito ir finansų įstaigas, jei negali būti iš karto realizuojamas;
- d) trūkumus dukterinėse įmonėse;
- e) indėlius, išskyrus tuos, kurie gali būti grąžinami per 90 dienų, neįskaitant mokėjimų, susijusių su ateities arba pasirinkimo sandoriais, kuriems nustatytas privalomas įnašas;
- f) paskolas ir kitas gautinas sumas, išskyrus tas, kurios turi būti grąžintos per 90 dienų; ir
- g) realias atsargas, jeigu joms jau netaikomi kapitalo reikalavimai, kurie yra ne mažiau griežti už tuos, kurie nurodyti 18 ir 20 straipsniuose.

Taikydamos b punktą, kompetentingos institucijos gali šio straipsnio netaikyti, jeigu investicinė įmonė yra laikinai išgijusi kredito ar finansų įstaigos akcijų ir jeigu tai traktuojama kaip finansinė parama, skirta atitinkamai įstaigai reorganizuoti ir išgelbėti. Kompetentingos institucijos gali netaikyti šio straipsnio ir tuo atveju, jeigu akcijos yra ištrauktos į investicinės įmonės prekybos knygą.

16 straipsnis

Investicinės įmonės, priskiriamos įstaigoms, kurioms suteikta teisė netaikyti 22 straipsnyje numatytų reikalavimų, savo nuosavas lėšas apskaičiuoja pagal 13–15 straipsnius taikydamos toliau pateikiamas nuostatas:

- a) atimamas 13 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytas nelikvidus turtas;
- b) 13 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta išimtis neapima tų Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio l–p punktuose nurodytų investicinės įmonės turto dalių įmonėse, kurioms

taikoma šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje apibūdinta konsoliduota priežiūra;

- c) apribojimai, nurodyti Direktyvos 2006/48/EB 66 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, apskaičiuojami iš pirminių nuosavų lėšų atimant šio straipsnio b punkte nurodytų tos direktyvos 57 straipsnio l–p punktų komponentus, kurie priskiriami tų įmonių pirminėms nuosavoms lėšoms; ir
- d) Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio l–p punktų elementai, apibūdinti c punkte, yra atimami iš pirminių nuosavų lėšų, o ne iš bendros visų elementų sumos, kaip nustatyta tos direktyvos 66 straipsnio 1 dalies c punkte, ypač kai tai susiję su reikalavimų, išdėstytų šios direktyvos 13 straipsnio 4 ir 5 dalyse bei 14 straipsnyje, vykdymu.

17 straipsnis

1. Jeigu įstaiga, taikydama II priedą, pagal riziką įvertintas pozicijas apskaičiuoja pagal Direktyvos 2006/48/EB 84–89 straipsnius, apskaičiavimo, numatyto Direktyvos 2006/48/EB VII priedo 1 dalies 4 punkte, tikslais taikomos šios nuostatos:

- a) vertės koregavimai, atlikti atsižvelgiant į sandorio šalies kredito kokybę, gali būti įtraukti į vertės koregavimų ir atidėjinių, atliekamų dėl II priede nurodytų pozicijų, sumą; ir
- b) jei kompetentingos institucijos leidžia, tuo atveju, kai, vertinant į prekybos knygą įtrauktą poziciją, deramai atsižvelgiama į sandorio šalies kredito riziką, sandorio šalies rizikos pozicijos tikėtinas nuostolis yra lygus nuliui.

Taikant a punktą, tokie vertės koregavimai neįtraukiami į minėtų įstaigų nuosavas lėšas, išskyrus atvejus, kai tai daroma pagal šios dalies nuostatas.

2. Taikant šį straipsnį, taikomi Direktyvos 2006/48/EB 153 ir 154 straipsniai.

V SKYRIUS

1 skirsnis

Nuostatos dėl rizikos

18 straipsnis

1. Įstaigos turi turėti nuosavų lėšų, kurios visais atvejais viršija arba yra lygios bendrai sumai, gaunamai sudėjus:

- a) jų prekybos knygoje apskaitomai veiklai nustatyto kapitalo poreikio sumą, kuri skaičiuojama pagal metodus ir pasirinkimo galimybes, nustatytus 28–32 straipsniuose bei I, II ir VI prieduose ir prireikis V priede; ir

- b) visoms jų veiklos rūšims nustatyto kapitalo poreikio sumą, kuri skaičiuojama pagal metodus ir pasirinkimo galimybes, nustatytus III ir IV prieduose ir prireikus V priede.

2. Nukrypdamos nuo 1 dalies, kompetentingos institucijos gali leisti įstaigoms apskaičiuoti jų prekybos knygoje apskaitomai veiklai taikomą kapitalo poreikį pagal Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio a punktą ir šios direktyvos II priedo 6, 7 ir 9 punktus, jeigu prekybos knygoje apskaitomos veiklos apimtis atitinka šiuos reikalavimus:

- a) tokių įstaigų prekybos knygoje apskaitoma veikla paprastai neviršija 5 proc. visos įstaigų veiklos;
- b) visos jų prekybos knygos pozicijos paprastai neviršija 15 milijonų EUR;
- c) tokių įstaigų prekybos knygoje apskaitoma veikla jokiais atvejais neviršija 6 proc. visos įstaigų veiklos, o jų prekybos knygos visos pozicijos jokiais atvejais neviršija 20 milijonų EUR.

3. Siekdamas apskaičiuoti prekybos knygoje apskaitomos veiklos santykį su visa veikla, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalies a ir c punktuose, kompetentingos institucijos gali remtis balansinės ir nebalansinės veiklos bendra apimtimi, pelno ir nuostolio ataskaita arba atitinkamų įstaigų nuosavomis lėšomis, arba visais minėtais vertinimais kartu. Apskaičiavus balansinės ir nebalansinės veiklos apimtis, skolos finansinės priemonės įvertinamos pagal jų rinkos kainas arba pagal jų nominalias vertes, akcijos įvertinamos pagal jų rinkos kainą, o išvestinės priemonės – pagal jų pagrindinių priemonių nominalias arba rinkos vertes. Ilgosios ir trumposios pozicijos yra susumuojamos nepaisant jų ženklo.

4. Tuo atveju, jeigu įstaiga ilgesnį laikotarpį viršija šio straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytą vieną arba abu apribojimus arba jeigu ji viršija 2 dalies c punkte nustatytus vieną arba abu apribojimus, iš jos reikalaujama įvykdyti 1 dalies a punkte išdėstytus reikalavimus, susijusius su jos prekybos knygoje apskaitoma veikla, ir apie tai informuoti kompetentingą instituciją.

19 straipsnis

1. Taikant I priedo 14 punktą, I priedo 1 lentelėje pateiktų subjektų išleistiems skolos vertybiniais popieriams, jei šie yra išreikšti ir finansuoti nacionaline valiuta, nacionalinių institucijų nuožiūra gali būti taikomas 0 proc. rizikos koeficientas.

2. Nukrypdamos nuo šios direktyvos I priedo 13 ir 14 punktų, valstybės narės gali nustatyti kapitalo poreikį specifinei rizikai padengti visoms obligacijoms, kurioms taikomi Direktyvos 2006/48/EB VI priedo 1 dalies 68–71 punktai, lygų kapitalo poreikiui specifinei rizikai padengti, numatytam pripažįstamai pozicijai, kurios likęs išpirkimo terminas yra toks pat, kaip ir likęs iki šios obligacijos išpirkimo, sumažintą tos direktyvos VI priedo 1 dalies 71 punkte nurodytais procentiniais dydžiais.

3. Jeigu, kaip nurodyta I priedo 52 punkte, viena kompetentinga institucija patvirtina, kad trečiosios šalies kolektyvinio investavimo įmonė atitinka reikalavimus, kitos valstybės narės kompetentinga institucija gali pasinaudoti šiuo patvirtinimu ir pati vertinimo neatlikti.

20 straipsnis

1. Atsižvelgiant į šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis bei šios direktyvos 34 straipsnį, investicinėms įmonėms taikomi Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio reikalavimai.

2. Nukrypdamos nuo 1 dalies, kompetentingos institucijos gali leisti, kad investicinės įmonės, neturinčios leidimo teikti Direktyvos 2004/39/EB I priedo A skirsnio 3 ir 6 punktuose išvardytas investicines paslaugas, turėtų nuosavų lėšų, kurios visais atvejais būtų didesnės už didesniąją iš toliau nurodytų sumų arba jai lygios:

- a) Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio a–c punktuose nurodyto kapitalo poreikio sumą(-ai); ir
- b) šios direktyvos 21 straipsnyje nustatytą(-ai) sumą(-ai).

3. Nukrypdamos nuo 1 dalies, kompetentingos institucijos gali leisti, kad investicinės įmonės, turinčios 9 straipsnyje nurodytą pradinį kapitalą, bet priskiriamos toliau nurodytoms kategorijoms, turėtų nuosavų lėšų, kurios visais atvejais būtų didesnės už tas, kurios gaunamos sudėjus kapitalo poreikį, apskaičiuotą pagal Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio a–c punktų reikalavimus ir šios direktyvos 21 straipsnyje nustatytą sumą, arba joms lygios:

- a) investicinės įmonės, veikiančios savo sąskaita tik tam, kad įvykdytų kliento pavedimą, arba siekdamas galimybės naudotis kliringo ir atsiskaitymo sistema arba pripažinta birža, kai veikia kaip tarpininkės arba vykdo kliento pavedimą; ir
- b) investicinės įmonės:
- kurios nelaiko klientų pinigų ar vertybinių popierių;
  - kurios veikia tik savo sąskaita;
  - kurios neturi išorės klientų;
  - už kurių sandorių įvykdymą ir apmokėjimą atsako kliringo įstaiga ir už kurių sandorius garantuoja ta kliringo įstaiga.

4. Visos kitos Direktyvos 2006/48/EB V priedo nuostatos, susijusios su operacine rizika, 2 ir 3 dalyse nurodytoms investicinėms įmonėms taikomos ir toliau.

5. 21 straipsnis taikomas tik investicinėms įmonėms, kurioms taikomos 2 arba 3 dalys ten atitinkamai aprašytu būdu.

21 straipsnis

Investicinių įmonių nuosavos lėšos turi sudaryti vieną ketvirtadalį jų praėjusių metų nustatytų pridėtinųjų išlaidų.

Kompetentingos institucijos gali šį reikalavimą patikslinti tuo atveju, jeigu nuo praėjusių metų įmonės veikloje įvyko esminių pokyčių.

Jeigu įmonė dar nėra baigusi vienerių metų veiklos, pradedant nuo tos dienos, kai ji pradėjo veikti, tuomet reikalavimas yra lygus vienam ketvirtadaliui nustatytų pridėtinių išlaidų, kurios nurodomos jos verslo plane, jeigu kompetentingos institucijos nereikalauja šį planą patikslinti.

2 skirsnis

Konsoliduotas reikalavimų taikymas

22 straipsnis

1. Kompetentingos institucijos, iš kurių reikalaujama arba kurioms pavesta vykdyti konsoliduotą 2 straipsnyje nurodytų grupių priežiūrą, įvertinusios kiekvieną atvejį atskirai, gali kapitalo reikalavimų netaikyti visai grupei, jeigu:

- a) kiekviena tokiai grupei priklausanti ES investicinė įmonė taiko 16 straipsnyje pateiktą nuosavų lėšų apskaičiavimą;
- b) tokiai grupei priklausančios ES investicinės įmonės kiekviena atskirai atitinka 18 ir 20 straipsnių reikalavimus ir tuo pat metu iš savo nuosavų lėšų atima visus išsipareigojimus investicinėms įmonėms, finansų įstaigoms, turto valdymo bendrovėms ir papildomas paslaugas teikiančioms įmonėms, kurie kitaip būtų konsoliduoti; ir
- c) visos tokiai grupei priklausančios investicinės įmonės gali būti priskirtos 20 straipsnio 2 ir 3 dalyse minimoms kategorijoms;
- d) bet kuri finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė, kuri yra bet kurios tokiai grupei priklausančios investicinės įmonės patronuojanti įmonė, turi ne mažiau kapitalo, apibrėžiamo kaip Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio a–h punktų suma, už tą, kuris gaunamas sudėjus visą turtą, subordinuotas pretenzijas ir finansines priemones buhalterine verte, nurodytas tos direktyvos 57 straipsnyje, investicinėse įmonėse, finansų įstaigose, turto valdymo bendrovėse ir papildomas paslaugas teikiančiose įmonėse, kurios kitaip būtų konsoliduotos, ir visus galimus išsipareigojimus investicinėms įmonėms, finansų įstaigoms, turto valdymo bendrovėms ir papildomas paslaugas teikiančioms įmonėms, kurie kitaip būtų konsoliduoti;

Jeigu įvykdomos pirmoje pastraipoje nustatytos sąlygos, kiekviena ES investicinė įmonė turi turėti sistemas, reikalingas kapitalo šaltinių bei visų tai grupei priklausančių finansų kontroliuojančiųjų (holdingo) bendrovių, investicinių įmonių, finansų įstaigų, turto valdymo bendrovių ir papildomas paslaugas teikiančių įmonių finansavimo valdymui bei kontrolei užtikrinti.

2. Nukrypdomas nuo 1 dalies, kompetentingos institucijos gali leisti, kad bet kuri finansų kontroliuojančioji (holdingo) bendrovė, kuri yra tokiai grupei priklausančios investicinės įmonės patronuojanti įmonė valstybėje narėje, naudotų mažesnę

vertę nei ta, kuri apskaičiuojama pagal 1 dalies d punktą, tačiau jokių atveju ne mažesnę už tą, kuri gaunama sudėjus reikalavimus, taikomus pagal 18 ir 20 straipsnius atskirai kiekvienai investicinei įmonei, finansų įstaigai, turto valdymo bendrovei ir papildomas paslaugas teikiančiai įmonei, kurie kitaip būtų konsoliduoti, ir visus galimus išsipareigojimus investicinėms įmonėms, finansų įstaigoms, turto valdymo bendrovėms ir papildomas paslaugas teikiančioms įmonėms, kurie kitaip būtų konsoliduoti. Taikant šią dalį, trečiųjų šalių investicinėms įmonėms, finansų įstaigoms, turto valdymo bendrovėms ir papildomas paslaugas teikiančioms įmonėms taikomi kapitalo reikalavimai yra sąlyginiai kapitalo reikalavimai.

23 straipsnis

Kompetentingos institucijos reikalauja, kad investicinės įmonės, priklausančios atitinkamai grupei, kuriai netaikomas 22 straipsnyje pateiktas reikalavimas, informuotų jas apie riziką, įskaitant su jų kapitalo šaltiniais bei finansavimu susijusią riziką, kuri gali pabloginti jų finansinę būklę. Jeigu kompetentingos institucijos, remdamosi gauta informacija, nusprendžia, jog minėtų investicinių įmonių finansinė padėtis nėra pakankamai apsaugota, tuomet jos reikalauja, kad investicinės įmonės imtųsi priemonių, o prireikus taikytų ir atitinkamus apribojimus tokių įmonių kapitalo pervedimui tai grupei priklausančioms įstaigoms.

Jeigu kompetentingos institucijos netaiko 22 straipsnyje nurodyto reikalavimo atlikti konsoliduotą priežiūrą, jos imasi kitų reikiamų priemonių visos įstaigų grupės, įskaitant ir visų už valstybės narės ribų esančių įmonių, rizikai, pirmiausia didelių pozicijų rizikai, valdyti.

Jeigu kompetentingos institucijos netaiko kapitalo reikalavimų konsoliduotu pagrindu pagal 22 straipsnį, kiekvienai įmonei atskirai taikomi Direktyvos 2006/48/EB 123 straipsnio ir V antraštinės dalies 5 skyriaus reikalavimai, o investicinių įmonių priežiūrai, kuri atliekama kiekvienai įmonei atskirai, taikomi 124 straipsnio reikalavimai.

24 straipsnis

1. Nukrypdomas nuo 2 straipsnio 2 dalies, kompetentingos institucijos investicinėms įmonėms gali netaikyti tame straipsnyje nustatyto konsoliduoto kapitalo reikalavimo, jeigu visoms grupei priklausančios investicinės įmonės taikoma 20 straipsnio 2 dalis ir jeigu grupėje nėra kredito įstaigų.

2. Jeigu įvykdomos 1 dalies sąlygos, reikalaujama, kad vienoje valstybėje narėje patronuojančios investicinės įmonės nuosavos konsoliduotos lėšos visais atvejais būtų didesnės už didesniąją iš nurodytų dviejų sumų, apskaičiuotų remiantis investicinės įmonės konsoliduota finansine padėtimi pagal šio skyriaus 3 skirsnį, arba jai lygios:

- a) Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio a–c punktuose nurodytų kapitalo poreikio sumą(-ai); ir
- b) 21 straipsnyje nustatytą(-ai) sumą(-ai).

3. Jeigu įvykdomos 1 dalies sąlygos, finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės prižiūrimos investicinės įmonės konsoliduotos nuolatinės nuosavos lėšos turi būti bent lygios arba didesnės nei abi toliau paminėtos sumos, kurios apskaičiuojamos remiantis finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės konsoliduota finansine padėtimi ir atitinka šio skyriaus 3 skirsnį:

- a) Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio a–c punktuose paminėtus nuosavo kapitalo reikalavimus; ir
- b) šios direktyvos 21 straipsnyje nurodytą sumą.

25 straipsnis

Nukrypdamas nuo 2 straipsnio 2 dalies, kompetentingos institucijos investicinėms įmonėms gali netaikyti tame straipsnyje nustatyto konsoliduoto kapitalo reikalavimo, jeigu visos grupei priklausančios investicinės įmonės gali būti priskirtos 20 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytoms investicinėms įmonėms ir jeigu grupėje nėra kredito įstaigų.

Jeigu įvykdomos pirmos pastraipos sąlygos, reikalaujama, kad valstybėje narėje esančios patronuojančios investicinės įmonės konsoliduotos nuosavos lėšos visais atvejais būtų didesnės arba lygios Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio a–c punktuose ir šios direktyvos 21 straipsnyje nustatyta sumai, kuri apskaičiuojama remiantis patronuojančios investicinės įmonės konsoliduota finansine padėtimi ir atitinka šio skyriaus 3 skirsnį.

Jeigu įvykdomos pirmos pastraipos sąlygos, finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės prižiūrimos investicinės įmonės konsoliduotos nuolatinės nuosavos lėšos turi būti bent lygios arba didesnės nei Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio a–c punktuose ir šios direktyvos 21 straipsnyje nustatyta suma, kuri apskaičiuojama remiantis finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės konsoliduota finansine padėtimi ir atitinka šio skyriaus 3 skirsnį.

3 skirsnis

Konsoliduotų reikalavimų apskaičiavimas

26 straipsnis

1. Jeigu nesinaudojama 22 straipsnyje numatyta teise netaikyti nustatytų reikalavimų, kompetentingos institucijos, norėdamos konsoliduotai skaičiuoti I ir V prieduose nustatytą kapitalo poreikį ir 28–32 straipsniuose bei VI priede nurodytas pozicijas klientams, gali leisti tarpusavyje užskaityti vienos įstaigos prekybos knygos grynąsias pozicijas ir kitos įstaigos prekybos knygos pozicijas pagal 28–32 straipsniuose bei I, V ir VI prieduose nustatytas taisykles.

Be to, kompetentingos institucijos gali leisti tarpusavyje užskaityti vienos įstaigos užsienio valiutos pozicijas ir kitos įstaigos užsienio valiutos pozicijas pagal III ir (arba) V priede nustatytas taisykles. Jos taip pat gali leisti tarpusavyje užskaityti

vienos įstaigos biržos prekių pozicijas ir kitos įstaigos biržos prekių pozicijas pagal IV ir (arba) V priede nustatytas taisykles.

2. Kompetentingos institucijos gali leisti atitinkamai tarpusavyje užskaityti įmonių, esančių trečiojoje šalyje, prekybos knygos pozicijas ir užsienio valiutos bei biržos prekių pozicijas, jeigu tuo pačiu metu įvykdomos toliau išvardytos sąlygos:

- a) tokios įmonės yra gavusios leidimus veiklai trečiojoje šalyje ir atitinka Direktyvos 2006/48/EB 4 straipsnio 1 dalyje pateiktą kredito įstaigų apibrėžimą arba yra pripažintos trečiosios šalies investicinės įmonės;
  - b) tokios įstaigos individualiai vykdo kapitalo pakankamumo reikalavimus, atitinkančius šios direktyvos reikalavimus;
  - c) aptariamose trečiojoje šalyje nėra priimtų teisės aktų, kurie galėtų turėti rimtos įtakos nuosavų lėšų perdavimui grupėje.
3. Kompetentingos institucijos taip pat gali leisti atlikti tarpusavyje užskaitymus, kurie nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, tarp atitinkamai grupei priklausančių įstaigų, kurioms leidimai veiklai išduoti atitinkamoje valstybėje narėje, jeigu:

- a) tokios grupės įstaigų kapitalas yra tinkamai paskirstomas; ir
- b) įstatymų, teisinė ir sutarčių sistema, kuria vadovaujasi įstaigos, gali užtikrinti finansinę tarpusavyje paramą grupėje.

1. Be to, kompetentingos institucijos gali leisti atlikti tarpusavyje užskaitymus, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, tarp atitinkamos grupės įstaigos, kuri atitinka šio straipsnio 3 dalies sąlygas, ir bet kurios tai pačiai grupei priklausančios įstaigos, kuriai leidimas veiklai buvo išduotas kitoje valstybėje narėje, tada, kai tokia įstaiga privalo individualiai vykdyti kapitalo reikalavimus, numatytus šios direktyvos 18, 20 ir 28 straipsniuose.

27 straipsnis

2. Konsoliduotai apskaičiuojant nuosavas lėšas, vadovaujamosi Direktyvos 2006/48/EB 65 straipsniu.

3. Kompetentingos institucijos, atsakingos už konsoliduotos priežiūros vykdymą, gali pripažinti galiojančiais IV skyriuje nurodytoms atitinkamoms įstaigoms taikomus tam tikrus nuosavų lėšų apibrėžimus, kai skaičiuojamos minėtų įstaigų konsoliduotos nuosavos lėšos.

4 skirsnis

Didelių pozicijų stebėjimas ir kontrolė

28 straipsnis

1. Įstaigos stebi ir kontroliuoja savo dideles pozicijas pagal Direktyvos 2006/48/EB 106–118 straipsnius.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, tos įstaigos, kurios skaičiuoja kapitalo poreikį savo prekybos knygoje apskaitomai veiklai pagal

šios direktyvos I ir II priedus ir prireikus pagal V priedą, stebi ir kontroliuoja savo dideles pozicijas pagal Direktyvos 2006/48/EB 106–118 straipsnius, atsižvelgdamos į šios direktyvos 29–32 straipsniuose nustatytus pakeitimus.

3. Komisija iki 2007 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio skirsnio veikimo ataskaitą ir atitinkamus pasiūlymus.

29 straipsnis

1. Prekybos knygos pozicija atskirų klientų atžvilgiu apskaičiuojama sudedant toliau apibūdintus punktus:

- perviršį, kuriuo įstaigos ilgosios pozicijos, sudarančios visas atitinkamo kliento išleistas finansines priemones, viršija jos trumpąsias pozicijas, jeigu toks perviršis yra teigiamas, o visų atskirų finansinių priemonių grynoji pozicija apskaičiuojama pagal šios direktyvos I priede išdėstytus metodus;
- grynąją poziciją, jeigu įstaiga organizuoja skolos ar nuosavybės finansinių priemonių platinimą;
- poziciją, atsirandančią su atitinkamu klientu sudarant šios direktyvos II priede nurodytus sandorius, susitarimus bei sutartis, kuri apskaičiuojama minėtame priede nurodytu pozicijų vertės apskaičiavimo būdu.

Taikant b punktą, grynoji pozicija apskaičiuojama atimant tas platinamas pozicijas, kurias yra pasirašiusios ar kurių nupirkimą oficialiais susitarimais patvirtino trečiosios šalys, ir sumažinama šios direktyvos I priedo 41 punkte nurodytais koeficientais.

Taikant b punktą, tol, kol bus imtasi tolesnių koordinavimo veiksmų, kompetentingos institucijos reikalauja, kad įstaigos sukurtų sistemas, padedančias stebėti bei kontroliuoti jų pozicijas, susijusias su garantavimu išplatinti vertybinius popierius laikotarpiu nuo pradinio išpareigojimo ir pirmosios darbo dienos, atsižvelgiant į prisiimamos rinkos rizikos pobūdį.

Taikant c punktą, Direktyvos 2006/48/EB 84–89 straipsniais netaikoma šios direktyvos II priedo 6 punkte pateikta nuoroda.

2. Prekybos knygos pozicija susijusių klientų grupių atžvilgiu apskaičiuojama susumuojant pozicijas pagal kiekvieną grupę priklausantį klientą, kaip nurodyta 1 dalyje.

30 straipsnis

1. Bendroji kiekvieno atskiro kliento ar susijusių klientų grupių pozicija apskaičiuojama sudedant prekybos knygos ir ne prekybos knygos pozicijas atsižvelgiant į Direktyvos 2006/48/EB 112–117 straipsnius.

Norėdamos apskaičiuoti ne prekybos knygos poziciją, įstaigos vadovaujasi tuo, jog pozicija, atsirandanti dėl turto, apskaičiuojamo iš jų nuosavų lėšų pagal šios direktyvos 13 straipsnio 2 dalies antros pastraipos d punktą, yra lygi nuliui.

2. Įstaigos teikia ataskaitas apie bendrąją atskirų klientų arba susijusių klientų grupių poziciją, apskaičiuojamą pagal 4 dalį, Direktyvos 2006/48/EB 110 straipsnyje nustatyta tvarka.

Išskyrus atpirkimo sandorius ir vertybinių popierių arba biržos prekių skolinimo ar skolinimosi sandorius, ataskaitų sudarymo tikslais apskaičiuojant dideles atskirų klientų ir susijusių klientų grupių pozicijas, neatsižvelgiama į kredito rizikos mažinimo pripažinimą.

3. Pozicijų, susijusių su 1 dalyje minėtais atskirais klientais arba susijusių klientų grupėmis, suma ribojama pagal Direktyvos 2006/48/EB 111–117 straipsnius.

4. Nukrypdomos nuo 3 dalies, kompetentingos institucijos gali leisti, kad turtas, kurį sudaro pretenzijos pripažintoms trečiųjų šalių investicinėms įmonėms bei pripažintiems kliringo namams ir biržoms bei kitos su jais susijusios pozicijos, būtų traktuojamas kaip pretenzijos kredito įstaigoms arba su jomis susijusios pozicijos, vadovaujantis Direktyvos 2006/48/EB 113 straipsnio 3 dalies i punktu, 115 straipsnio 3 dalimi ir 116 straipsniu.

31 straipsnis

Kompetentingos institucijos gali leisti viršyti Direktyvos 2006/48/EB 111–117 straipsniuose nurodytas ribas, jeigu vykdomos toliau išvardytos sąlygos:

- prekybos knygos pozicija atitinkamam klientui arba susijusių klientų grupei neviršija Direktyvos 2006/48/EB 111–117 straipsniuose nustatytų dydžių, apskaičiuotų atsižvelgiant į nuosavą lėšas, nurodytas toje direktyvoje taip, kad perviršis būtų susijęs tik su prekybos knyga;
- įstaiga įvykdo papildomo kapitalo poreikį dėl Direktyvos 2006/48/EB 111 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyto dydžio perviršio, apskaičiuotą pagal tos direktyvos VI priedą;
- jeigu nuo perviršio atsiradimo praėjo 10 arba mažiau dienų, prekybos knygos pozicija, susijusi su atitinkamu klientu arba susijusių klientų grupe, neviršija 500 proc. įstaigos nuosavų lėšų;
- bet kuris bendras perviršis, egzistuojantis daugiau kaip 10 dienų, neviršija 600 proc. įstaigos nuosavų lėšų; ir

e) įstaigos kas tris mėnesius pateikia kompetentingoms institucijoms ataskaitas apie visus Direktyvos 2006/48/EB 111 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų dydžių viršijimo atvejus per praėjusius tris mėnesius.

Taikant e punktą, kiekvienu dydžių viršijimo atveju nurodoma perviršio suma ir atitinkamo kliento pavardė (pavadinimas).

32 straipsnis

1. Kompetentingos institucijos nustato procedūras, kad būtų užkirstas kelias sąmoningam įstaigų bandymui išvengti papildomo kapitalo reikalavimų, kuriuos joms tektų įvykdyti dėl pozicijų, viršijančių Direktyvos 2006/48/EB 111 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus dydžius, jeigu šios pozicijos išlieka ilgiau kaip 10 dienų, laikinai atitinkamas pozicijas perduodant kitai bendrovei, kuri nebūtinai turi priklausyti tai pačiai grupei, ir (arba) sudarant dirbtinius sandorius, kurių tikslas – panaikinti poziciją per 10 dienų ir sukurti naują poziciją.

Kompetentingos institucijos praneša Tarybai ir Komisijai apie šias procedūras.

Įstaigos turi turėti sistemas, kurios užtikrintų, kad kompetentingos institucijos būtų iš karto informuojamos apie visus tokio pobūdžio perdavimus, turinčius pirmoje pastraipoje nurodytą poveikį.

2. Kompetentingos institucijos gali leisti įstaigoms, kurios, kaip numatyta 13 straipsnio 2 dalyje, gali naudoti alternatyvų nuosavų lėšų nustatymą, šį nustatymą naudoti pagal 30 straipsnio 2 ir 3 dalių bei 31 straipsnius, jeigu iš atitinkamų įstaigų reikalaujama įvykdyti visus Direktyvos 2006/48/EB 110–117 straipsniuose išdėstytus įpareigojimus, kurie susiję su ne prekybos knygos pozicija, naudojant nuosavas lėšas, kaip nurodyta toje direktyvoje.

5 skirsnis

Pozicijų vertinimas dėl atskaitomybės

33 straipsnis

1. Visoms prekybos knygos pozicijoms taikomos vertinimo, kuriuo siekiama riboti riziką, taisyklės, kaip nurodyta VII priedo B dalyje. Laikydamosi šių taisyklių, įstaigos užtikrina, kad kiekviena prekybos knygos pozicija būtų atvaizduota rinkos verte. Ši vertė turi būti pakankamai tiksli, atsižvelgiant į dinamišką prekybos knygos pozicijų pobūdį, rizikos taisyklių kokybės poreikį ir kapitalo poreikio veikimo būdą bei tikslą prekybos knygos pozicijų atžvilgiu.

2. Prekybos knygos pozicijos vertinamos ne rečiau kaip kartą per dieną.

3. Jeigu rinkos kainos nėra nustatytos kompetentingos institucijos gali laikinai atidėti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyto reikalavimo vykdymą ir reikalauja, kad įstaigos naudotų alternatyvius įvertinimo metodus, jeigu pastarieji yra pakankamai pagrįsti ir buvo patvirtinti kompetentingų institucijų.

6 skirsnis

Rizikos valdymas ir kapitalo vertinimas

34 straipsnis

Kompetentingos institucijos reikalauja, kad kiekviena investicinė įmonė atitiktų ne tik Direktyvos 2004/39/EB 13 straipsnio reikalavimus, bet ir Direktyvos 2006/48/EB 22 ir 123 straipsnių reikalavimus atsižvelgiant į tos direktyvos 68–73 straipsnių nuostatas dėl taikymo apimties.

7 skirsnis

Atskaitomybės reikalavimai

35 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad investicinės įmonės ir kredito įstaigos pateiktų savo valstybių narių kompetentingoms institucijoms visą informaciją, kuri reikalinga vertinant, kaip laikomasi taisyklių, priimtų pagal šią direktyvą. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad įstaigų vidaus kontrolės mechanizmai, administracinės ir apskaitos procedūros leistų bet kuriuo metu patikrinti, kaip jos laikosi tokių taisyklių reikalavimų.

2. Investicinės įmonės pateikia kompetentingoms institucijoms ataskaitas pastarųjų nustatyta tvarka, būtent: šios direktyvos 9 straipsnyje nurodytos įmonės atsiskaito kompetentingoms institucijoms mažiausiai kartą per mėnesį, 5 straipsnio 1 dalyje nurodytos įmonės – mažiausiai kartą per tris mėnesius, o įmonės, nurodytos 5 straipsnio 3 dalyje, ataskaitas kompetentingoms institucijoms turi pateikti ne rečiau kaip kartą per pusę metų.

3. Nepaisant šio straipsnio 2 dalies reikalavimų, šios direktyvos 5 straipsnio 1 dalyje ir 9 straipsnyje nurodytos investicinės įmonės pateikia konsoliduotą ar iš dalies konsoliduotą informaciją tik kartą per pusę metų.

4. Kredito įstaigos privalo teikti ataskaitas kompetentingų institucijų nustatyta tvarka ir Direktyvoje 2006/48/EB numatytu dažnumu.

5. Kompetentingos institucijos įpareigoja įstaigas nedelsiant pranešti apie bet kurį atvejį, kai šių įstaigų sandorio šalys, su kuriomis sudaryti atpirkimo ir atvirkštiniai atpirkimo sandoriai arba vertybinių popierių ir biržos prekių skolinimo ir skolinimosi operacijos, nevykdo savo įsipareigojimų.

VI SKYRIUS

38 straipsnis

1 skirsnis

Kompetentingos institucijos

36 straipsnis

1. Valstybės narės paskiria institucijas, kompetingas vykdyti šioje direktyvoje numatytas pareigas. Valstybės narės apie paskirtas institucijas ir apie bet kokių pareigų paskirstymą informuoja Komisiją.

2. Kompetentingos institucijos yra valstybinės institucijos, kurios nacionalinės teisės aktais arba valstybinių institucijų oficialiai yra pripažintos kaip atitinkamoje valstybėje narėje veikiančios priežiūros sistemos dalis.

3. Kompetentingoms institucijoms suteikiami visi įgaliojimai, kurie reikalingi jų užduočių įvykdymui, ypač tų, kurios susijusios su prekybos knygos sudėties priežiūra.

2 skirsnis

Priežiūra

37 straipsnis

1. Direktyvos 2006/48/EB V antraštinės dalies 4 skyrius *mutatis mutandis* taikomas investicinių įmonių priežiūrai laikantis šių nuostatų:

- nuorodos į Direktyvos 2006/48/EB 6 straipsnį laikomos nuorodomis į Direktyvos 2004/39/EB 5 straipsnį;
- nuorodos į Direktyvos 2006/48/EB 22 ir 123 straipsnius laikomos nuorodomis į šios direktyvos 34 straipsnį; ir
- nuorodos į Direktyvos 2006/48/EB 44–52 straipsnius laikomos nuorodomis į Direktyvos 2004/39/EB 54 ir 58 straipsnius.

Tuo atveju, kai ES patronuojančios finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės dukterinė įmonė yra kredito įstaiga ir investicinė įmonė, Direktyvos 2006/48/EB V antraštinės dalies 4 skyriaus nuostatos taikomos įstaigų priežiūrai, tarsi sąvoka „kredito įstaigos“ reikštų „įstaigos“.

2. Direktyvos 2006/48/EB 129 straipsnio 2 dalis taip pat taikoma įstaigų vidaus modelių pripažinimui pagal šios direktyvos V priedą, jeigu ES patronuojanti kredito įmonė ir jos dukterinės įmonės arba ES patronuojanti investicinė įmonė ir jos dukterinės įmonės, arba ES pagrindinės finansų kontroliuojančiosios (holdingo) bendrovės dukterinės įmonės kartu įteikia su tuo susijusį pareiškimą.

Pirmoje pastraipoje nurodyto pripažinimo terminas yra šeši mėnesiai.

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos artimai bendradarbiauja, vykdydamos šioje direktyvoje numatytas pareigas, ypač tais atvejais, kai investicinės paslaugos yra teikiamos laisvės teikti paslaugas pagrindu arba steigiant filialus.

Paprašius, kompetentingos institucijos suteikia vienos kitoms informaciją, kuri gali padėti vykdyti įstaigų kapitalo pakankamumo priežiūrą, o ypač tikrinant, kaip jos laikosi šioje direktyvoje išdėstytų taisyklių.

2. Kiekvienu pasikeitimo informacija tarp kompetentingų institucijų atveju, kuris numatytas šioje direktyvoje, turi būti laikomasi šių profesinių paslapčių saugojimo reikalavimų:

- investicinių įmonių atveju – reikalavimų, kurie numatyti Direktyvos 2004/39/EB 54 ir 58 straipsniuose; ir
- kredito įstaigų atveju – išpareigojimų, numatytų Direktyvos 2006/48/EB 44–52 straipsniuose.

VII SKYRIUS

informacijos atskleidimas

39 straipsnis

Investicinėms įmonėms taikomi Direktyvos 2006/48/EB V antraštinės dalies 5 skyriuje nustatyti reikalavimai.

VIII SKYRIUS

1 skirsnis

40 straipsnis

Apskaičiuojant šioje direktyvoje numatytus minimalius kapitalo poreikius, susijusius su sandorio šalies rizika, ir Direktyvos 2006/48/EB numatytus minimalius kapitalo poreikius, susijusius su kredito rizikos apskaičiavimu, taip pat nepažeidžiant tos direktyvos III priedo 2–6 punktų nuostatų, trečiųjų šalių investicinių įmonių pozicijos ir pripažintų kliringo namų bei biržų pozicijos vertinamos kaip įstaigų pozicijos.

2 skirsnis

Vykdyto įgaliojimai

41 straipsnis

1. Komisija priima sprendimą dėl toliau išvardytų techninių patikslinimų laikydamasi 42 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros:

- paaikškinti šios direktyvos 3 straipsnyje pateiktus apibrėžimus, kad būtų užtikrintas vienodas šios direktyvos taikymas;
- paaikškinti šios direktyvos 3 straipsnyje pateiktus apibrėžimus, kad būtų atsižvelgta į poslinkius finansų rinkose;

- c) patikslinti šios direktyvos 5–9 straipsniuose bei 18 straipsnio 2 dalyje nurodytas pradinio kapitalo sumas, kad būtų atsižvelgta į pasikeitimus ekonomikos bei monetarinėje srityse;
- d) patikslinti 20 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas investicinių įmonių kategorijas, kad būtų atsižvelgta į pokyčius finansų rinkose;
- e) paaiškinti 21 straipsnyje nustatytą reikalavimą, kad būtų užtikrintas vienodas šios direktyvos taikymas;
- f) suderinti terminologiją ir patikslinti apibrėžimus pagal vėliau priimtus dokumentus, reguliuojančius institucinius ir panašius dalykus;
- g) patikslinti I–VII priedų technines nuostatas, kurios priklauso nuo pokyčių finansų rinkose, rizikos valdyme, apskaitos standartuose ar reikalavimuose, kuriais atsižvelgiama į Bendrijos teisės aktus arba į priežiūros praktikų konvergenciją;
- h) techniniai patikslinimai, siekiant atsižvelgti į direktyvos 2004/39/EB 65 straipsnio 3 dalyje minimo patikrinimo rezultatus.

2. Nė viena priimta įgyvendinimo priemonė negali pakeisti esminių šios direktyvos nuostatų.

42 straipsnis

1. Komisijai padeda 2003 m. lapkričio 5 d. Komisijos nutarimu 2004/10/EB ⁽¹⁾ paskirtas Europos bankininkystės komitetas (toliau – komitetas).

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikoma Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnyje nustatyta procedūra, atsižvelgiant į to sprendimo 7 straipsnio 3 dalies ir 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

3. Nepažeidžiant jau priimtų įgyvendinimo priemonių, pasibaigus dvejų metų laikotarpiui po šios direktyvos priėmimo ir ne vėliau kaip iki 2008 m. balandžio 1 d. nebetaikomos šios direktyvos nuostatos, reikalaujančios priimti technines taisykles, pakeitimus ir sprendimus pagal 2 dalį. Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, gali pratęsti nuostatų taikymo laikotarpį Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, šiuo tikslu jie peržiūri šias nuostatas iki šioje dalyje minėto laikotarpio pabaigos ar minėtos datos, kas bebūtų anksčiau.

4. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

3 skirsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

43 straipsnis

Atsižvelgus į šios direktyvos 2 straipsnį ir V skyriaus 2 ir 3 skirsnius, Direktyvos 2006/48/EB 152 straipsnio 1–7 dalys

taikomos investicinėms įmonėms, kurios, taikydamos šios direktyvos II priedą, pagal riziką įvertintas pozicijas skaičiuoja pagal Direktyvos 2006/48/EB 84–89 straipsnius arba kurios, skaičiuodamos kapitalo poreikį operacinei rizikai padengti, naudoja direktyvos 105 straipsnyje numatytą Pažangųjų vertinimo metodą.

44 straipsnis

Valstybės narės iki 2012 m. gruodžio 31 d. investicinių įmonių, kurių verslo linijos „prekybinė veikla“ atitinkamas rodiklis sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų tų įmonių verslo linijų atitinkamų rodiklių, apskaičiuotų pagal šios direktyvos 20 straipsnį ir Direktyvos 2006/48/EB X priedo 2 dalies 1–4 punktus, verslo linijai „prekybinė veikla“ gali taikyti 15 proc. procentinį dydį.

45 straipsnis

1. Kompetentingos institucijos gali investicinėms įmonėms leisti viršyti Direktyvos 2006/48/EB 111 straipsnyje nustatytų didelių pozicijų ribas. Kaip išdėstyta tos direktyvos 75 b straipsnyje, investicinės įmonės neprivalo įtraukti bet kurio perviršio į savo kapitalo poreikio apskaičiavimus, kai šios ribos viršijamos. Kaip nurodoma Direktyvos 2006/48/EB 119 straipsnyje, ši veiksmų laisvė galios iki 2010 m. gruodžio 31 d., arba bet kokio kito pakeitimo dėl didelių pozicijų skaičiavimo įsigaliojimo datos, priklausomai nuo to kas įvyks anksčiau. Norint pasinaudoti šia laisve, turi būti laikomasi a–d punktuose nurodytų sąlygų:

a) investicinės įmonės teikia investavimo paslaugas arba atlieka investicinę veiklą, susijusią su finansinėmis priemonėmis, išvardytomis Direktyvos 2004/39/EB I priedo C skyriaus 5, 6, 7, 9 ir 10 punktuose;

b) investicinės įmonės neteikia tokių investavimo paslaugų arba nevykdo tokios investicinės veiklos mažmeniniams klientams arba jų vardu;

d) investicinės įmonės turi dokumentais pagrįstą strategiją, skirtą valdyti ir kontroliuoti bei riboti pozicijų koncentracijos riziką. Investicinė įmonė nedelsiant informuoja kompetentingas institucijas apie šią strategiją ir visus šios strategijos esminius pokyčius. Investicinė įmonė atlieka reikiamus veiksmus vertindama koncentracijos riziką ir užtikrinama nuolatinį skolininkų finansinės būklės stebėjimą. Šie veiksmai sudaro investicinei įmonei galimybę tinkamai ir pakankamai greitai reaguoti į skolininkų finansinės būklės blogėjimo atvejus.

c) Įžanginėje šios dalies dalyje minimas ribų viršijimas atsiranda dėl pozicijų, kylančių iš sutarčių, kurios yra

⁽¹⁾ OL L 3, 2004 1 7, p. 36.

a punkte išdėstytos finansinės priemonės ir yra susijusios su biržos prekėmis arba pagrindiniais vertybiniais popieriais Direktyvos 2004/39/EB (MiFID) I priedo C skyriaus 10 punkto prasme bei apskaičiuojami pagal Direktyvos 2006/48/EB III ir IV priedus arba atsiranda dėl pozicijų, kylančių iš sutarčių, susijusių su biržos prekių tiekimu arba emisijų išmokomis;

2. Kai investicinė įmonė viršija vidines ribas, nustatytas vadovaujantis 1 dalies d punkte išdėstyta strategija, ji nedelsdama įspėja kompetentingą instituciją apie perviršio dydį ir tipą, bei kitą šalį.

46 straipsnis

Nukrypstant nuo 20 straipsnio 1 dalies, iki 2011 m. gruodžio 31 d. kompetentingos institucijos kiekvienu atskiru atveju gali pasirinkti netaikyti kapitalo poreikio pagal Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio d punktą investicinėms įmonėms, kurioms netaikomos 2 ir 3 dalys ir kurių bendros prekybos suma niekada neviršijo 50 mln. EUR, o vidutinis darbuotojų skaičius finansiniais metais neviršijo 100 asmenų.

Vietoje to, kapitalo poreikis tokioms investicinėms įmonėms turi būti bent jau mažesnis nei:

- a) kapitalo poreikis pagal Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio d punktą; ir
- b) didesnė 12/88 vertė šių elementų:
  - i) Direktyvos 2006/48/EB 75 straipsnio a–c punktuose nurodyta kapitalo poreikio suma; ir
  - ii) šios direktyvos 21 straipsnyje numatyta suma, nepaisant 20 straipsnio 5 dalies.

Jeigu taikomas b punktas, į pelno padidėjimą turi būti atsižvelgta bent jau kartą į metus.

Taikant šią leidžiančią nukrypti nuostatą nereikėtų sumažinti bendro kapitalo poreikio investicinėms įmonėms palyginus su 2006 m. gruodžio 31 d. poreikiu, nebent toks sumažėjimas yra pateisinamas investicinės įmonės verslo apimtys sumažėjimu.

47 straipsnis

Ištaigos, kurių konkretus rizikos modelis pagal V priedo 1 dalį buvo patvirtintas iki 2007 m. sausio 1 d., gali remdamosi patvirtintu modeliu iki 2009 m. gruodžio 31 d. arba iki kompetentingų institucijų atskiriems atvejams patvirtintos datos laikytis Direktyvos 93/6/EEB V priedo 4 ir 8 dalių pagal tai, kas buvo jose numatyta iki 2007 m. sausio 1 d.

48 straipsnis

1. Nuostatos dėl kapitalo poreikio, išdėstytos šioje direktyvoje ir Direktyvoje 2006/48/EB netaikomos investicinėms įmonėms, kurių pagrindinis verslas yra tik investicinių paslaugų teikimas arba veikla, susijusi su finansinėmis priemonėmis, išdėstytomis Direktyvos 2004/39/EB I priedo, C skyriaus 5, 6, 7, 9 ir 10 punktuose, ir kurioms 2006 m. gruodžio 31 d. nebus taikoma Direktyva 93/22/EEB⁽¹⁾. Ši išlyga taikoma iki 2010 m. gruodžio 31 d. arba iki bet kokio pakeitimo priimto vadovaujantis 2 ir 3 dalimis, įsigaliojimo datos, priklausomai nuo to kas įvyks anksčiau.

2. Kaip dalis peržiūros, kuri būtina pagal Direktyvos 2004/39/EB 65 straipsnio 3 dalies nuostatas, Komisija, remiantis viešosiomis konsultacijomis bei atsižvelgiant į diskusijas su kompetentingomis institucijomis, Europos Parlamentą ir Tarybą informuoja apie:

- a) tinkamą tvarką, kuri reikalinga protingai priežiūrai investicinių įmonių, kurių pagrindinis verslas yra išskirtinai investicinių paslaugų teikimas arba veikla, susijusi su biržos prekių išvestinėmis priemonėmis arba išvestinių priemonių sutartimis, išdėstytomis Direktyvos 2004/39/EB I priedo, C skyriaus 5, 6, 7, 9 ir 10 punktuose; ir
- b) Direktyvos 2004/39/EB pakeitimo poreikis siekiant sukurti dar vieną investicinių įmonių, kurių pagrindinis verslas yra tik investicinės paslaugos arba veikla, susijusi su finansinėmis priemonėmis, išdėstytomis Direktyvos 2004/39/EB I priedo C skyriaus 5, 6, 7, 9 ir 10 punktuose, kategoriją, susijusią su energijos tiekimu (įskaitant elektros energiją, akmens anglį, dujas ir naftą).

3. Remiantis 2 dalyje nurodytu pranešimu, Komisija gali pateikti pasiūlymus dėl šios direktyvos ir Direktyvos 2006/48/EB pakeitimų.

4 skirsnis

Baigiamosios nuostatos

49 straipsnis

1. Valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2006 m. gruodžio 31 d., įgyvendina 2, 3, 11, 13, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 29, 30, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 43, 44, 50 straipsnius ir I, II, III, V, VII priedus. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai šių nuostatų tekstus ir tų nuostatų bei šios direktyvos atitikties lentelę.

Jos taiko šias nuostatas nuo 2007 m. sausio 1 d.

⁽¹⁾ 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyva 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje (OL L 141, 1993 6 11, p. 27). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2002/87/EB.

Valstybės narės, patvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jose taip pat nurodoma, kad nuorodos galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose į minėtas direktyvas, panaikintas šia direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų tekstus.

50 straipsnis

1. Taikant šią direktyvą, *mutatis mutandis* taikomos Direktyvos 2006/48/EB 152 straipsnio 8–14 dalys, atsižvelgiant į toliau pateiktas nuostatas, kurios taikomos tuo atveju, kai pasinaudojama Direktyvos 2006/48/EB 152 straipsnio 8 dalyje numatyta galimybe:

- a) šios direktyvos II priedo 7 dalyje esančios nuorodos į Direktyvą 2006/48/EB laikomos nuorodomis į Direktyvą 2000/12/EB, kokia ji buvo iki 2007 m. sausio 1 d.; ir
- b) šios direktyvos II priedo 4 dalis taikoma tokia, kokia ji buvo iki 2007 m. sausio 1 d..

2. Taikant šios direktyvos 18 ir 20 straipsnius, *mutatis mutandis* taikoma Direktyvos 2006/48/EB 157 straipsnio 2 dalis.

51 straipsnis

Iki 2011 m. sausio 1 d. Komisija peržiūrės ir paruos ataskaitą apie šios direktyvos taikymą bei pateiks ataskaitą su galimais pasiūlymais dėl pakeitimų Europos Parlamentui ir Tarybai.

52 straipsnis

Direktyva 93/6/EEB su pakeitimais, padarytais VIII priedo A dalyje išvardytomis direktyvomis, yra panaikinama nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų dėl VIII priedo B dalyje išvardytų direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminų.

Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir turėtų būti skaitomos vadovaujantis IX priede pateikta atitikmenų lentele.

53 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

54 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. birželio 14 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

...

I PRIEDAS

KAPITALO POREIKIO APSKAIČIAVIMAS POZICIJŲ RIZIKAI PADENGTI

BENDROSIOS NUOSTATOS

Užskaita

1. Įstaigos ilgųjų (trumpųjų) pozicijų perviršis, palyginti su trumposiomis (ilgosiomis) tos pačios emisijos akcijų, skolos finansinių priemonių ar konvertuojamų finansinių priemonių pozicijomis bei identiškais finansiniais ateities sandoriais, pasirinkimo sandoriais, varantais ir padengtais varantais, yra kiekvienos iš šių atskirų finansinių priemonių įstaigos grynoji pozicija. Apskaičiuojant grynąją poziciją, kompetentingos institucijos leidžia išvestinių finansinių priemonių pozicijas vertinti pagal šio priedo 4-7 punktus kaip pagrindinio (arba sąlyginio) vertybinio popieriaus pozicijas. Apskaičiuojant specifinę riziką pagal šio priedo 14 punktą, neatsižvelgiama į įstaigos turimas nuosavas skolos finansines priemones.
2. Neleidžiama tarpusavyje užskaityti konvertuojamos finansinės priemonės ir pagrindinės ją sudarančios finansinės priemonės priešingų pozicijų, išskyrus atvejus, kai kompetentingos institucijos vadovaujasi nuostata, pagal kurią atsižvelgiama į tikimybę, kad tam tikra konvertuojama finansinė priemonė bus konvertuojama, arba jeigu šios institucijos yra nustačiusios kapitalo poreikį, kuriuo bus padengti bet kokie nuostoliai, galintys atsirasti atliekant konvertavimą.
3. Prieš susumuojant grynąsias pozicijas, visos jos turi būti kiekvieną dieną konvertuojamos į valiutą, naudojamą įstaigos ataskaitose, pagal dabartinį rinkos kursą nepaisant jų ženklo.

Konkrečios priemonės

4. Ateities palūkanų normos sandoriai, išankstiniai palūkanų normos sandoriai bei išankstiniai įsipareigojimai pirkti ar parduoti skolos finansines priemones yra laikomi atitinkamų ilgųjų ir trumpųjų pozicijų kombinacijomis. Todėl ilgoji ateities palūkanų normos sandorio pozicija yra laikoma skolinimosi, kurio terminas baigiasi ateities sandorio įvykdymo dieną, ir turimo turto, kurio terminas sutampa su atitinkamu pagrindinės finansinės priemonės arba tariamosios pozicijos, kuria paremtas minėtas ateities sandoris, terminu, kombinacija. Panašiai parduotas išankstinis palūkanų normos sandoris laikomas ilgiosios pozicijos, kurios terminas sutampa su atsiskaitymo diena pridėdam sandorio laikotarpį, ir trumposios pozicijos, kurios terminas sutampa su atsiskaitymo diena, kombinacija. Ir skolinimasis, ir turimas turtas įtraukiami į šio priedo 14 punkte pateiktos 1 lentelės pirmąją kategoriją norint apskaičiuoti kapitalo poreikį, reikalingą specifinei rizikai, susijusiai su ateities palūkanų normos sandoriais ir išankstiniais palūkanų normos sandoriais, padengti. Išankstinis įsipareigojimas pirkti skolos finansinę priemonę yra laikomas skolinimosi, kurio terminas baigiasi pristatymo dieną, ir pačios skolos finansinės priemonės ilgiosios (dabartinės) pozicijos kombinacija. Skolinimasis įtraukiamas į šio priedo 14 punkto 1 lentelės pirmąją kategoriją, kad būtų galima įvertinti specifinę riziką, o skolos finansinė priemonė įrašoma į atitinkamą tos pačios lentelės skiltį.

Kompetentingos institucijos gali leisti, kad kapitalo poreikis ateities sandoriui, kuriuo prekiaujama biržoje, būtų lygus biržos nustatytam privalomam įnašui, jeigu jos yra visiškai tikros, kad privalomas įnašas teisingai atspindi ateities sandorio riziką, ir kad jis yra bent jau lygus ateities sandorio kapitalo poreikiui, kuris būtų gautas skaičiuojant pagal toliau šiame priede nustatytą metodą arba pagal V priede apibūdintą vidaus modelių metodą. Kompetentingos institucijos taip pat gali leisti, kad šioje dalyje nurodytos rūšies ne biržos išvestinių finansinių priemonių sandorių, kurių kliringą vykdo minėtų institucijų pripažinti kliringo namai, kapitalo poreikis būtų lygus kliringo namų reikalaujamam privalomam įnašui, jeigu jos yra visiškai tikros, kad privalomas įnašas teisingai atspindi išvestinių finansinių priemonių sandorių riziką, ir kad jis yra bent jau lygus atitinkamų sandorių kapitalo poreikiui, skaičiuojamam pagal toliau šiame priede nustatytą metodą arba taikant V priede apibūdintą vidaus modelių metodą.

Šiame punkte „ilgoji pozicija“ yra tokia pozicija, kuriai įstaiga yra nustačiusi palūkanų normą, kurią ji gaus tam tikru laiku ateityje, o „trumpoji pozicija“ yra tokia pozicija, kuriai įstaiga nustato palūkanų normą, kurią ji mokės tam tikru metu ateityje.

5. Palūkanų normų, skolos finansinių priemonių, akcijų, akcijų indeksų, finansinių ateities sandorių, apskaitimo sandorių ir užsienio valiutos pasirinkimo sandoriai yra traktuojami kaip pozicijos, lygios pagrindinės pasirinkimo sandorio finansinės priemonės vertei, padaugintai iš šio pasirinkimo sandorio delta koeficiento, kaip nurodoma šiame priede. Pastarosios pozicijos gali būti tarpusavyje užskaitomos su visomis identiškų pagrindinių vertybinių popierių arba pagrindinių išvestinių finansinių priemonių priešingomis pozicijomis. Gali būti naudojamas atitinkamos biržos taikomas delta arba tas, kurį apskaičiuoja kompetentingos institucijos, o tais atvejais, kai delta nėra nustatytas, arba ne biržos sandorių atveju, naudojamas pačios įstaigos apskaičiuotas delta, jeigu kompetentingos institucijos mano, kad įstaigos taikomas delta skaičiavimo modelis yra priimtinas.

Vis dėlto kompetentingos institucijos taip pat gali reikalauti, kad įstaigos skaičiuotų savo delta pagal kompetentingų institucijų nustatytą metodologiją.

Turi būti apsisaugoma ne tik nuo delta rizikos, bet ir nuo visos kitos su pasirinkimo sandoriais susijusios rizikos. Kompetentingos institucijos gali leisti, kad pasirašytam pasirinkimo sandoriui, kuriuo prekiaujama biržoje, nustatytas

kapitalo poreikis būtų lygus biržos reikalaujamam privalomam įnašui, jeigu jos yra visiškai tikros, kad privalomas įnašas teisingai atspindi su atskiru sandoriu susijusią riziką ir kad jis yra bent jau lygus pasirinkimo sandorio kapitalo poreikiui, skaičiuojamam pagal toliau šiame priede nustatytą skaičiavimo metodą arba taikant V priede apibūdintą vidaus modelių metodą. Kompetentingos institucijos taip pat gali leisti, kad kapitalo poreikis, skaičiuojamas ne biržos prekių pasirinkimo sandoriams, kurių kliringą atlieka minėtų institucijų pripažinti kliringo namai, būtų lygus kliringo namų nustatytam privalomam įnašui, jeigu jos yra visiškai tikros, kad privalomas įnašas teisingai atspindi su pasirinkimo sandoriu susijusią riziką ir kad jis yra bent jau lygus nebiržinio pasirinkimo sandorio kapitalo poreikiui, kuris būtų gautas pagal toliau šiame priede nustatytą skaičiavimo metodą arba taikant V priede apibūdintą vidaus modelių metodą. Be to, kompetentingos institucijos gali leisti, kad reikalavimas nupirktam pasirinkimo sandoriui, kuriuo prekiaujama biržoje, arba nebiržiniam pasirinkimo sandoriui atitiktų pagrindinei finansinei priemonei nustatytą reikalavimą, jeigu gautas reikalavimas neviršija pasirinkimo sandorio rinkos vertės. Reikalavimas pasirašytam nebiržiniam pasirinkimo sandoriui nustatomas atsižvelgiant į pagrindinę pasirinkimo sandorio finansinę priemonę.

6. Varantai, susiję su skolos finansinėmis priemonėmis ir nuosavybės vertybiniais popieriais, vertinami taip pat kaip ir pasirinkimo sandoriai pagal 5 punktą.
7. Vertinant palūkanų normos riziką, apskaitomos sandoriai vertinami taip pat kaip ir balanse apskaitomos finansinės priemonės. Todėl palūkanų normos apskaitomos sandoriai, kurių metu įstaiga gauna kintančią palūkanų normą ir moka fiksuotą palūkanų normą, vertinami kaip ekvivalentiški kintančios palūkanų normos finansinės priemonės, kurios terminas sutampa su laikotarpiu iki kito palūkanų nustatymo, ilgosios pozicijos ir fiksuotos palūkanų normos finansinės priemonės trumposios pozicijos kombinacijai, kai tokios finansinės priemonės terminas sutampa su paties apskaitomos sandorio terminu.

A. APSAUGOS PARDAVĖJO TRAKTAVIMAS

8. Skaičiuojant šalies, kuri prisiima kredito riziką („apsaugos pardavėjo“), rinkos rizikos kapitalo poreikį, jei nenurodyta kitaip, turi būti naudojama tariamoji kredito išvestinių finansinių priemonių sutarties suma. Skaičiuojant specifinės rizikos kapitalo poreikį, išskyrus rizikos kapitalo poreikį apskaitomos grąžomis sandoriams, kredito išvestinės finansinės priemonės sutarties terminas taikomas vietoje įsipareigojimo termino. Pozicijos nustatomos taip:
  - i) apskaitomos grąžomis sandoris sukuria ilgąją poziciją referentinės pozicijos ir trumpąją poziciją vyriausybės obligacijos, kurios terminas yra tapatus laikotarpiui iki kito palūkanų nustatymo ir kuriai pagal Direktyvos 2006/48/EB VI priedą priskiriamas 0 proc. rizikos koeficientas, skaičiuojant bendrąją rinkos riziką. Jis taip pat sukuria ilgąją referentinės pozicijos poziciją, skaičiuojant specifinę riziką.
  - ii) kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitomos sandoris nesukuria pozicijos skaičiuojant bendrąją rinkos riziką. Vertindama specifinę riziką, įstaiga turi atvaizduoti sintetinę ilgąją poziciją, išskyrus atvejus, kai išvestinė finansinė priemonė turi reitingą ir atitinka sąlygas, taikomas pripažįstamai skolos pozicijai, tuomet išvestinė finansinė priemonė pavaizduojama kaip ilgoji pozicija. Jei už minėtą produktą mokamos įmokos ar palūkanos, šie pinigų srautai turi būti pavaizduoti kaip faktinė vyriausybės obligacijų pozicija.
  - iii) su kreditu susijęs vardinis vekselis yra palūkanų normos produktas, kuris sukuria ilgąją poziciją skaičiuojant paties vekselio bendrąją rinkos riziką. Vertindama specifinę riziką, įstaiga turi atvaizduoti sintetinę ilgąją poziciją. Papildoma ilgoji pozicija pavaizduojama ir vekselio emitentui. Jei su kreditu susijęs vekselis turi išorinį reitingą ir atitinka reikalavimus, taikomus pripažįstamai skolos pozicijai, vertinant specifinę riziką, gali būti pavaizduota tik viena ilgoji vekselio pozicija.
  - iv) papildomai prie ilgosios pozicijos, skaičiuojant vekselio emitento specifinę riziką, vardinis su kreditu susijęs vekselis, suteikiantis proporcingą apsaugą, sukuria poziciją kiekvienai pagrindinio įsipareigojimo sudėtinėi daliai, o bendra tariamoji sutarties suma paskirstoma visoms pozicijoms proporcingai. Jei galima pasirinkti daugiau nei vieną atitinkamo pagrindinio įsipareigojimo sudėtinę dalį, skaičiuojant specifinę riziką visam pagrindiniam įsipareigojimui taikomas sudėtinės dalies, turinčios didžiausią rizikos koeficientą, koeficientas.

Jei paprastasis su kreditu susijęs vekselis turi išorinį reitingą ir atitinka reikalavimus, taikomus pripažįstamoms skolos pozicijoms, vertinant vekselio specifinę riziką, gali būti pavaizduota tik viena ilgoji pozicija ir

- v) pirmojo įsipareigojimų neįvykdymo kredito išvestinė finansinė priemonė sukuria kiekvieno pagrindinio įsipareigojimo sudėtinės dalies poziciją tariamąja verte. Jeigu didžiausias mokėjimas įsipareigojimų neįvykdymo atveju yra mažesnis už kapitalo poreikį, apskaičiuotą pagal šio punkto pirmajame sakinyje nurodytą metodą, didžiausia mokėjimo suma gali būti laikoma kapitalo poreikiu specifinei rizikai.

Antrojo išsipareigojimų neįvykdymo kredito išvestinė finansinė priemonė sukuria kiekvienos pagrindinio išsipareigojimo sudėtinės dalies poziciją nominalia verte, atėmus vieną poziciją (tą, kurios kapitalo poreikis specifinei rizikai yra mažiausias). Jeigu didžiausias mokėjimas išsipareigojimų neįvykdymo atveju yra mažesnis už kapitalo poreikį, apskaičiuotą pagal šio punkto pirmajame sakinyje nurodytą metodą, ši suma gali būti laikoma kapitalo poreikiu specifinei rizikai.

Jei pirmojo ar antrojo išsipareigojimų neįvykdymo kredito išvestinė finansinė priemonė turi išorinį reitingą ir atitinka reikalavimus, taikomus pripažįstamoms skolos pozicijoms, apsaugos pardavėjas gali apskaičiuoti tik vieną kapitalo poreikį specifinei rizikai, atspindintį išvestinės finansinės priemonės reitingą.

B. Apsaugos pirkėjo traktavimas

Pozicijos kredito riziką perleidžiančiai šaliai („apsaugos pirkėjui“) nustatomos pagal apsaugos pardavėjo pozicijas, išskyrus su kreditu susijusį vekselį (kuris emitentui nesukuria trumposios pozicijos). Jeigu tam tikru metu kartu su pasirinkimo pirkti sandoriu numatomas vertės padidėjimas, šis terminas laikomas apsaugos terminu. N-osios eilės kredito išvestinių finansinių priemonių atveju apsaugos pirkėjams leidžiama tarpusavyje užskaityti n-1 pagrindinio turto specifinę riziką (t. y. n-1 turtas, kurio kapitalo poreikis specifinei rizikai yra mažiausias).

9. Įstaigos, kurios išvestinių finansinių priemonių, nurodytų šio priedo 4-7 punktuose, palūkanų normos riziką įvertina ir valdo pagal rinkos kainas diskontuotų pinigų srautų pagrindu, apskaičiuodamos tuose punktuose nurodytas pozicijas gali naudotis jautrumo modeliais ir juos taikyti bet kuriai obligacijai, kuri išperkama ne sumokant nominalo vertę termino pabaigoje, o mokant dalimis per likusį terminą. Įstaigos pasirinktą modelį bei jo naudojimą turi patvirtinti kompetentingos institucijos. Tokie modeliai turi imituoti pozicijas, kurios į palūkanų normos pasikeitimus reaguotų taip pat jautriai, kaip ir pagrindiniai grynųjų pinigų srautai. Šis jautrumas palūkanų normos pasikeitimams turi būti įvertintas atsižvelgiant į nepriklausomus pagrindinių palūkanų normų pokyčius visoje pelningumo kreivėje numatant bent po vieną jautrumo tašką kiekvienoje terminų grupėje, pateiktoje šio priedo 20 punkto 2 lentelėje. Pozicijos, skaičiuojant kapitalo poreikį, turi būti įtraukiamos pagal šio priedo 17-32 punktus išdėstytas nuostatas.
10. Įstaigos, kurios nesinaudoja šio priedo 9 punkte apibūdintais modeliais, gavusios kompetentingų institucijų pritarimą, gali traktuoti kaip visiškai tarpusavyje užskaitytas tas šio priedo 4-7 punktuose išvardytas išvestinių finansinių priemonių pozicijas, kurios atitinka bent tokias sąlygas:
  - a) pozicijų vertės yra vienodos ir išreikštos ta pačia valiuta;
  - b) pagrindinė norma (kintančios palūkanų normos pozicijoms) ir atkarpos (fiksotos palūkanų normos pozicijoms) palūkanų norma atitinka viena kitą; ir
  - c) kito palūkanų normos perkainojimo diena arba fiksuotų atkarpų pozicijų atveju – laikotarpis, liekantis iki termino pabaigos, atitinka toliau nurodytas ribas:
    - i) trumpesnis kaip vienas mėnuo – tą pačią dieną;
    - ii) nuo vieno mėnesio iki vienerių metų – septynias dienas;
    - iii) ilgiau kaip vieneri metai – 30 dienų.
11. Jeigu vertybiniai popieriai arba garantuotos teisės į vertybinių popierių nuosavybę perduodami atpirkimo sandoriu arba jeigu vertybiniai popieriai skolinami skolinimo sandoriu, jų perdavėjas arba skolintojas įtraukia šiuos vertybinius popierius į savo kapitalo poreikio skaičiavimus vadovaudamasis šiuo priedu tada, kai tokie vertybiniai popieriai atitinka šios direktyvos 11 straipsnyje išdėstytus reikalavimus.

Specifinė ir bendroji rizika

12. Skolos finansinių priemonių arba akcijų (arba skolos ar akcijų išvestinių finansinių priemonių), kuriomis prekiaujama, pozicijų rizika, siekiant apskaičiuoti, kiek kapitalo reikia jų rizikai padengti, yra suskirstoma į du komponentus. Vienas jų – jos specifinė rizika, t. y. atitinkamos finansinės priemonės kainos pasikeitimo rizika dėl veiksmų, susijusių su jos emitentu, arba (išvestinės finansinės priemonės atveju) rizika, susijusi su pagrindinės finansinės priemonės emitentu. Antrasis pozicijų rizikos komponentas – bendroji pozicijos rizika, t. y. tokia finansinės priemonės (prekybinės skolos finansinės priemonės arba skolos finansinės priemonės išvestinės finansinės priemonės atveju) kainos svyravimo rizika, kuri priklauso nuo palūkanų normos pasikeitimo arba (akcijų ar akcijų išvestinių finansinių priemonių atveju) nuo bendrų visos akcijų rinkos svyravimų, nesusijusių su jokiais specifiniais atskirų vertybinių popierių požymiais.

SKOLOS FINANSINĖS PRIEMONĖS, KURIOMIS PREKIAUJAMA

13. Grynosios pozicijos suskirstomos pagal valiutą, kuria jos yra išreikštos, ir apskaičiuoja kapitalo poreikį bendrajai ir specifinei rizikai pagal kiekvieną valiutą atskirai.

Specifinė rizika

14. Įstaiga priskiria savo prekybos knygos grynąsias pozicijas, apskaičiuotas pagal 1 punktą, atitinkamoms 1 lentelėje nurodytoms kategorijoms pagal jų emitentą (įsipareigojantįjį asmenį), išorinį arba vidinį kredito vertinimą ir likusį iki išpirkimo terminą, tuomet jas padaugina iš toje lentelėje nurodytų koeficientų. Po to, norėdama apskaičiuoti kapitalo poreikį specifinei rizikai, įstaiga sudeda pagal riziką įvertintas pozicijas, nesvarbu, ar jos ilgosios, ar trumposios.

1 lentelė

Kategorijos	Specifinės rizikos kapitalo poreikio koeficientas
Skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia arba už kuriuos garantuoja centrinė valdžia, taip pat kuriuos išleidžia centriniai bankai, tarptautinės organizacijos, daugiašaliai plėtros bankai arba valstybių narių regioninės ar vietos valdžios institucijos ir kuriems galima taikyti kredito kokybės 1 žingsnį arba kuriems būtų suteiktas 0 proc. rizikos koeficientas pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 78–83 straipsniuose.	0 proc.
Skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia arba už kuriuos garantuoja centrinė valdžia, taip pat kuriuos išleidžia centriniai bankai, tarptautinės organizacijos, daugiašaliai plėtros bankai arba valstybių narių regioninės ar vietos valdžios institucijos ir kuriems galima taikyti kredito kokybės vertinimo 2 ir 3 žingsnius pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 78–83 straipsniuose, ir skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia arba už kuriuos garantuoja institucijos, kuriems galima taikyti kredito kokybės vertinimo 1 ir 2 žingsnius pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 78–83 straipsniuose, ir skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia arba už kuriuos garantuoja institucijos, kuriems galima taikyti kredito kokybės vertinimo 3 žingsnį pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB VI priedo 1 dalies 28 punkte, ir skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia arba už kuriuos garantuoja institucijos, kuriems galima taikyti kredito kokybės vertinimo 1 ir 2 žingsnius pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 78–83 straipsniuose. Kitos pripažįstamos pozicijos, kaip apibrėžta 15 punkte.	0,25 proc. (likęs terminas iki išpirkimo – šeši mėnesiai arba mažiau) 1,00 proc. (likęs terminas iki išpirkimo – daugiau kaip šeši mėnesiai ir ne daugiau kaip 24 mėnesiai, įskaitant 24 mėnesius) 1,60 proc. (likęs terminas iki išpirkimo – daugiau kaip 24 mėnesiai)
Skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia centrinė valdžia, taip pat kuriuos išleidžia centriniai bankai, tarptautinės organizacijos, daugiašaliai plėtros bankai arba valstybių narių regioninės ar vietos valdžios institucijos ir kuriems galima taikyti kredito kokybės vertinimo 4 ir 5 žingsnius pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 78–83 straipsniuose, ir skolos vertybiniai popieriai, kuriems galima taikyti kredito kokybės vertinimo 2 ir 3 žingsnius ir skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia arba už kuriuos garantuoja institucijos, kuriems galima taikyti kredito kokybės vertinimo 3 žingsnį pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 26 punkto 1 dalies VI priede ir skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia arba už kuriuos garantuoja įmonės, kurios suteikia kredito kokybės vertinimo 3 ir 4 žingsnius pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 78–83 straipsniuose. Pozicijos, kurioms neįmanoma taikyti išorinės kredito vertinimo institucijos (IKVI) atliekamo kredito rizikos vertinimo.	8,00 proc.
Skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia centrinė valdžia, taip pat kuriuos išleidžia centriniai bankai, tarptautinės organizacijos, daugiašaliai plėtros bankai arba valstybių narių regioninės ar vietos valdžios institucijos ir kuriems galima taikyti kredito kokybės 6 žingsnį pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 78–83 straipsniuose, ir skolos vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia arba už kuriuos garantuoja įmonės, kuriems galima taikyti kredito kokybės 5 ir 6 žingsnius pagal rizikos koeficiento pozicijos taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 78–83 straipsniuose.	12,00 proc.

Kad įstaigos, kurios taiko rizikos koeficiento pozicijos taisykles, numatytas Direktyvos 2006/48/EB 84–89 straipsniuose, galėtų pritaikyti kredito kokybės žingsnį, išpareigojančioji pozicija turi turėti vidaus reitingą, pagal kurį PD yra toks pats arba mažesnis nei tas, kuris susijęs su kredito kokybės žingsniu pagal pozicijų rizikos koeficiento taisykles, nurodytas tos direktyvos 78–83 straipsniuose.

Atsižvelgiant į 1 lentelę, nelikvidžių emitentų finansinėms priemonėms taikomas 8 ar 12 proc. specifinis rizikos kapitalo poreikis. Kompetentingos institucijos gali reikalauti įmones taikyti aukštesnį kapitalo poreikį specifinei rizikai tokioms priemonėms ir (arba) drausti užskaitymus tarp tokių priemonių ir kitų skolos finansinių priemonių, kad būtų galima nustatyti bendrąją rinkos riziką.

Pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, kurioms taikomas išskaitymas pagal Direktyvos 2006/48/EB 66 straipsnio 2 dalį, arba rizikai, kurios koeficientas yra 1 250 proc., kaip nustatyta šios direktyvos IX priedo 4 dalyje, taikomas kapitalo poreikis, kuris yra nemažesnis nei tas, kuris numatytas pagal šiuos veiksmus. Neklasifikuotoms likvidumo sutartims taikomas kapitalo poreikis, kuris yra ne mažesnis nei Direktyvos 2006/48/EB IX priedo 4 dalyje numatytas kapitalo poreikis.

15. Taikant 14 punktą, pripažįstamos pozicijos apima:
- a) ilgąsias ir trumpąsias pozicijas turto, kuriam suteiktas kredito kokybės žingsnis, atitinkantis ne žemesnę nei investicinę reitingų kategoriją, nustatomą priskyrimo proceso, aprašyto Direktyvos 2006/48/EB V antraštinės dalies, 2 skyriaus 3 skirsnio 1 poskirsnyje, metu;
  - b) ilgąsias ir trumpąsias pozicijas turto, kurio išpareigojimų neįvykdymo tikimybė dėl emitento mokumo yra ne didesnė už a punkte nurodyto turto pagal Direktyvos 2006/48/EB V antraštinės dalies 2 skyriaus 3 skirsnio 2 poskirsnyje aprašytą metodą;
  - c) ilgąsias ir trumpąsias pozicijas turto, kurio nėra įvertinusi išorinė kredito vertinimo institucija ir kuris atitinka toliau nurodytas sąlygas:
    - i) atitinkamos įstaigos jį laiko pakankamai likvidžiu;
    - ii) jo investicinė kokybė, įstaigos vertinimu, bent jau prilygsta a punkte nurodyto turto investicinio reitingo kokybei; ir
    - iii) jis yra įregistruotas bent vienoje reguliuojamoje valstybės narės rinkoje arba vertybinių popierių biržoje, esančioje trečiojoje šalyje, jeigu tą biržą pripažįsta atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos;
  - d) ilgiosios ir trumposios turto, kurio emitentas yra įstaigos, kurioms taikomi Direktyvos 2006/48/EB nustatyti kapitalo pakankamumo reikalavimai, pozicijos, kurias minėtos institucijos laiko pakankamai likvidžiomis ir kurių investavimo kokybė, anot įstaigos nuosavo vertinimo, atitinka bent jau a punkte minėtų pozicijų investavimo kokybę; ir
  - e) vertybiniai popieriai, kuriuos išleidžia įstaigos, priskiriami atitinkamai ar aukštesnei kredito kokybės klasei nei tie, kuriems galima taikyti kredito kokybės 2 žingsnį pagal įstaigų pozicijų rizikos koeficiento taisykles, nurodytas Direktyvos 2006/48/EB 78–83 straipsniuose, ir kurioms taikoma šią direktyvą atitinkanti reguliavimo ir priežiūros sistema.
- Skolos finansinių priemonių įvertinimo būdą turi nuodugniai išnagrinėti kompetentingos institucijos, kurios atmeta įstaigos sprendimą, jeigu, jų nuomone, su atitinkamomis finansinėmis priemonėmis susijęs rizikos laipsnis yra per didelis, kad jas būtų galima priskirti pripažįstamoms pozicijoms.
16. Kompetentingos institucijos reikalauja, kad įstaiga taikytų maksimalų kapitalo poreikio koeficientą, nurodytą 14 punkto 1 lentelėje, toms finansinėms priemonėms, kurios susijusios su ypatinga rizika dėl nepakankamo jų emitento mokumo.

Bendroji rizika

- a) *Terminų atitikimo metodas*
17. Kapitalo poreikio bendrajai rizikai apskaičiavimas apima du pagrindinius etapus. Pirma, visos pozicijos yra padauginamos iš rizikos koeficiento priklausomai nuo termino (kaip paaiškinta šio priedo 18 punkte), kad būtų galima apskaičiuoti kapitalo poreikį jų rizikai padengti. Antra, ši kapitalo poreikį leidžiama sumažinti, jeigu iš rizikos koeficiento padauginta pozicija turi priešingą iš rizikos koeficiento padaugintą poziciją, kuri patenka į tą pačią terminų grupę kaip ir pirmoji pozicija. Sumažinti kapitalo poreikį leidžiama ir tuo atveju, kai priešingos iš rizikos koeficiento

padaugintos pozicijos terminų ribos skiriasi, o šio sumažinimo dydis priklausys nuo to, ar abi minėtos pozicijos priklauso tai pačiai zonai, ar ne, taip pat nuo pačių zonų. Iš viso yra trys zonos, sudarytos iš kelių terminų grupių.

18. Įstaiga priskiria savo grynąsias pozicijas atitinkamoms terminų grupėms, nurodytoms šio priedo 20 punkte pateikiamos 2 lentelės 2 arba 3 skiltyje. Priskirdama fiksuotos palūkanų normos finansines priemones, ji remiasi likusiu iki išpirkimo terminu, o priskirdama finansines priemones, kurių palūkanų norma prieš galutinį išpirkimo terminą keičiasi, – laikotarpiu, likusiu iki kito palūkanų normos perkainojimo. Įstaiga taip pat išskiria skolos finansines priemones su 3 proc. arba didesnėmis atkarpos palūkanomis bei tas finansines priemones, kurių atkarpos palūkanos nesiekia 3 proc., ir kiekvieną iš jų įrašo į 2 lentelės 2 arba 3 skiltį. Po to kiekvieną jų padaugina iš 2 lentelės 4 skiltyje nurodyto koeficiento pagal atitinkamą termino grupę.
19. Po to įstaiga atskirai susumuoja ilgąsias pozicijas, padaugintas iš rizikos koeficiento, ir trumpąsias pozicijas, padaugintas iš rizikos koeficiento pagal kiekvieną termino grupę. Iš rizikos koeficiento padaugintos ilgosios pozicijos suma, kuri atitinka iš rizikos koeficiento padaugintos trumposios pozicijos sumą toje pačioje terminų grupėje, yra suderinta ir pagal riziką įvertinta vienos terminų grupės pozicija, o likusi ilgoji arba trumpoji pozicija yra tos pačios terminų grupės nesuderinta pagal riziką įvertinta pozicija. Po to apskaičiuojama bendra visų suderintų ir pagal riziką įvertintų visų terminų grupių pozicija.
20. Įstaiga apskaičiuoja nesuderintų pagal riziką įvertintų ilgųjų pozicijų sumas kiekvienos 2 lentelėje nurodytos zonos terminų grupėje, kad galėtų apskaičiuoti nesuderintą pagal riziką įvertintą ilgąją poziciją kiekvienai zonai. Panašiai, norint apskaičiuoti atitinkamos zonos nesuderintą pagal riziką įvertintą trumpąją poziciją, apskaičiuojama nesuderintų pagal riziką įvertintų trumpųjų pozicijų suma kiekvienoje konkrečioje zonos terminų grupėje. Ta atitinkamos zonos nesuderintos ilgosios pozicijos, įvertintos pagal riziką, dalis, kuri yra suderinta su tos pačios zonos nesuderinta pagal riziką įvertinta trumpąja pozicija, yra suderinta pagal riziką įvertinta tos zonos pozicija. Ta dalis atitinkamos zonos nesuderintos pagal riziką įvertintos ilgosios arba nesuderintos pagal riziką įvertintos trumposios pozicijos, kuri negali būti suderinta, kaip nurodyta anksčiau, laikoma nesuderinta pagal riziką įvertinta tos zonos pozicija.

2 lentelė

Zona	Terminas		Rizikos koeficientas (proc.)	Tikėtinas palūkanų normos pasikeitimas (proc.)
	Atkarpos palūkanų norma 3 proc. ar daugiau	Atkarpos palūkanų norma < 3 proc.		
Pirmoji zona	0 mėn. ≤ 1 mėn.	0 mėn. ≤ 1 mėn.	0,00	—
	>1 mėn. ≤ 3 mėn.	>1 mėn. ≤ 3 mėn.	0,20	1,00
	>3 mėn. ≤ 6 mėn.	> 3 mėn. ≤ 6 mėn.	0,40	1,00
	> 6 mėn. ≤ 12 mėn.	> 6 mėn. ≤ 12 mėn.	0,70	1,00
Antroji zona	> 1 m. ≤ 2 m.	> 1,0 m. ≤ 1,9 m.	1,25	0,90
	> 2 m. ≤ 3 m.	> 1,9 m. ≤ 2,8 m.	1,75	0,80
	> 3 m. ≤ 4 m.	> 2,8 m. ≤ 3,6 m.	2,25	0,75
Trečioji zona	> 4 m. ≤ 5 m.	> 3,6 m. ≤ 4,3 m.	2,75	0,75
	> 5 m. ≤ 7 m.	> 4,3 m. ≤ 5,7 m.	3,25	0,70
	> 7 m. ≤ 10 m.	> 5,7 m. ≤ 7,3 m.	3,75	0,65
	> 10 m. ≤ 15 m.	> 7,3 m. ≤ 9,3 m.	4,50	0,60
	> 15 m. ≤ 20 m.	> 9,3 m. ≤ 10,6 m.	5,25	0,60
	> 20 m.	> 10,6 m. ≤ 12,0 m.	6,00	0,60
		> 12,0 m. ≤ 20,0 m.	8,00	0,60
	> 20 m.	12,50	0,60	

21. Po to apskaičiuojama nesuderintos pagal riziką įvertintos ilgosios (trumposios) pozicijos pirmoje zonoje, kuri derinama su nesuderinta pagal riziką įvertinta ilgąja (trumpąja) pozicija antroje zonoje, suma. Šio priedo 25 punkte tai vadinama pagal riziką įvertinta pirmosios ir antrosios zonų suderinta pozicija. Tokiu pat būdu apskaičiuojama nesuderintos pagal riziką įvertintos likusios dalies antroje zonoje ir nesuderintos pagal riziką įvertintos pozicijos trečioje zonoje suderinta pagal riziką įvertinta antrosios ir trečiosios zonų pozicija.
22. Įstaiga gali, jeigu ji to pageidauja, pakeisti šio priedo 21 punkte nurodytą tvarką pirmiausia apskaičiuodama pagal riziką įvertintą antrosios ir trečiosios zonų suderintą poziciją, o vėliau pirmosios ir antrosios zonų suderintą poziciją.
23. Po to nesuderintos pagal riziką įvertintos pozicijos likusi dalis pirmoje zonoje yra suderinama su nesuderinta pozicijos dalimi trečioje zonoje, kuri lieka po pastarosios zonos pozicijos suderinimo su antrosios zonos pozicija, taip apskaičiuojant pagal riziką įvertintą pirmosios ir trečiosios zonų suderintą poziciją.
24. Atlikus šio priedo 21, 22 ir 23 punktuose nurodytus atskirus suderinimo apskaičiavimus, likusios pozicijos yra susumuojamos.
25. Įstaigos kapitalo poreikis apskaičiuojamas susumuojant:
- 10 proc. visų terminų grupių pagal riziką įvertintų suderintų pozicijų sumos;
  - 40 proc. pirmosios zonos pagal riziką įvertintos suderintos pozicijos;
  - 30 proc. antrosios zonos pagal riziką įvertintos suderintos pozicijos;
  - 30 proc. trečiosios zonos pagal riziką įvertintos suderintos pozicijos;
  - 40 proc. pirmosios ir antrosios bei antrosios ir trečiosios zonų pagal riziką įvertintos suderintos pozicijos (žr. šio priedo 21 punktą);
  - 150 proc. pirmosios ir trečiosios zonų pagal riziką įvertintos suderintos pozicijos; ir
  - 100 proc. pagal riziką įvertintų nesuderintų pozicijų likusios dalies.
- b) *Trukmės metodas*
26. Kompetentingos institucijos visoms arba kai kurioms įstaigoms bendrosios prekybinių skolos vertybinių popierių kapitalo poreikio rizikos skaičiavimui gali leisti naudoti trukmės metodą, kuris, skirtingai nuo šio priedo 17-25 punktuose nurodyto metodo, atspindi finansinės priemonės trukmę, su sąlyga, kad įstaiga šį metodą taikys nuosekliai.
27. Naudodama 26 punkte nurodytą metodą, įstaiga pagal kiekvienos fiksuotos palūkanų normos skolos finansinės priemonės rinkos vertę apskaičiuoja jos pelningumą termino, kuris yra teorinė to vertybinio popieriaus diskonto norma, pabaigoje. Skaičiuodama kintančios palūkanų normos finansinių priemonių pelningumą, įstaiga pagal kiekvienos finansinės priemonės rinkos vertę apskaičiuoja jos pelningumą vadovaudamasi prielaida, jog pagrindinė suma bus grąžinta tada, kai bus galima iš naujo nustatyti palūkanas.
28. Po to įstaiga apskaičiuoja kiekvienos skolos finansinės priemonės modifikuotą trukmę pagal formulę: modifikuota trukmė = $((\text{trukmė } (T))/(1 + r))$, čia:

$$D = \left(\left(\sum_{t=1}^m \left(\frac{t C_t}{(1+r)^t} \right) \right) / \left(\sum_{t=1}^m \left(\frac{C_t}{(1+r)^t} \right) \right) \right)$$

čia:

r = pelningumas (žr. šio priedo 25 punktą),

C_t = pinigų srauto vertė laikotarpiu t,

m = laikotarpių iki termino skaičius terminas (žr. 25 punktą).

29. Atlikusi šiuos apskaičiavimus, įstaiga kiekvieną skolos finansinę priemonę priskiria atitinkamai zonai, nurodytai šio priedo 3 lentelėje. Ji tai daro vadovaudamasi modifikuota kiekvieno vertybinio popieriaus trukme.

3 lentelė

Zona	Modifikuota trukmė (metais)	Tikėtina palūkanų norma (pokytis proc.)
Pirmoji zona	$> 0 \leq 1,0$	1,0
Antroji zona	$> 1,0 \leq 3,6$	0,85
Trečioji zona	$> 3,6$	0,7

30. Tuomet įstaiga apskaičiuoja kiekvienos finansinės priemonės pagal trukmę įvertintą poziciją, padauginama šios finansinės priemonės rinkos kainą iš jos modifikuotos trukmės bei iš tokios modifikuotos trukmės priemonei taikomo tikėtino palūkanų normos pokyčio (žr. 3 lentelės 3 skiltį).
31. Įstaiga apskaičiuoja kiekvienos zonos pagal trukmę įvertintas ilgąsias ir trumpąsias pozicijas. Ilgųjų pozicijų suma, kurią atitinka trumpųjų pozicijų suma kiekvienoje zonoje, laikoma tos zonos suderinta pagal trukmę įvertinta pozicija.

Po to įstaiga apskaičiuoja kiekvienos zonos nesuderintas pagal trukmę įvertintas pozicijas. Tai darydama, ji vadovaujasi nesuderintų pozicijų apskaičiavimo tvarka, išdėstyta šio priedo 21-24 punktuose.

32. Įstaigos kapitalo poreikis apskaičiuojamas susumuojant:
- 2 proc. kiekvienos zonos suderintos ir pagal trukmę įvertintos pozicijos;
  - 40 proc. suderintų ir pagal trukmę įvertintų pirmosios ir antrosios bei antrosios ir trečiosios zonų tarpusavio pozicijų;
  - 150 proc. suderintos ir pagal trukmę įvertintos pirmosios ir trečiosios zonų tarpusavio pozicijos; ir
  - 100 proc. likusios nesuderintų ir pagal trukmę įvertintų pozicijų dalies.

NUOSAVYBĖS VERTYBINIAI POPIERIAI

33. Įstaiga susumuoja visas savo ilgąsias atviras ir trumpąsias atviras pozicijas taip, kaip nurodyta šio priedo 1 punkte. Abiejų šių pozicijų suma yra įstaigos bendroji pozicija. Skirtumas tarp šių dviejų pozicijų yra įstaigos grynoji pozicija.

Specifinė rizika

34. Įstaiga susumuoja visas savo ilgąsias atviras ir trumpąsias atviras pozicijas taip, kaip nurodyta šio priedo 1 punkte. Norėdama apskaičiuoti kapitalo poreikį specifinei rizikai, įstaiga padaugina bendrąją poziciją iš 4 proc.
35. Nukrypdomos nuo šio priedo 34 punkto reikalavimų, kompetentingos institucijos gali numatyti ne 4 proc., bet 2 proc. kapitalo poreikį specifinei rizikai padengti tiems įstaigos turimiems akcijų portfeliams, kurie tenkina tokias sąlygas:
- tai negali būti tik skolos finansines priemones, kuriomis prekiaujama ir kurioms pagal 14 punkto 1 lentelę šiuo metu taikomas 8 proc. arba 12 proc. arba mažesnis kapitalo poreikio koeficientas, išleidusių emitentų nuosavybės vertybiniai popieriai tik dėl to, kad jie yra garantuoti arba apdrausti;
  - laikantis objektyvių kriterijų, atitinkamos akcijos turi būti kompetentingų institucijų laikomos labai likvidžiomis; ir
  - jokia atskira pozicija negali sudaryti daugiau kaip 5 proc. viso įstaigos akcijų portfelio vertės.

Taikydamos c punktą, kompetentingos institucijos gali leisti, kad atskiros pozicijos sudarytų iki 10 proc. portfelio vertės, jeigu bendra tokių pozicijų suma neviršija 50 proc. portfelio vertės.

Bendroji rizika

36. Įstaigos kapitalo poreikis bendrajai rizikai padengti yra jos visa grynoji pozicija padauginta iš 8 proc.

Ateities akcijų indekso sandoriai

37. Ateities akcijų indekso sandoriai pagal delta koeficientą įvertinti sandoriai, ekvivalentiški ateities akcijų indekso pasirinkimo sandoriams bei akcijų indekso pasirinkimo sandoriams, kurie toliau tekste bendrai vadinami „ateities akcijų indekso sandoriais“, gali būti suskirstyti į pozicijas pagal visas juos sudarančias akcijas. Šios pozicijos gali būti traktuojamos kaip pagrindinės pozicijos, išreikštos atitinkamomis akcijomis, ir, kurios, gavus kompetentingų institucijų pritarimą, gali būti tarpusavyje užskaitomos su priešingomis tų pagrindinių akcijų pozicijomis.
38. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad visos įstaigos, kurios yra tarpusavyje užskaičiusios vienos ar kelių akcijų, sudarančių ateities akcijų indeksų sandorį, pozicijas su viena ar keliomis pozicijomis, kurias sudaro pats ateities akcijų indeksų sandoris, turi pakankamai kapitalo padengti nuostolių riziką, galinčią atsirasti dėl to, kad tokių ateities sandorių vertė keisis taip, kad šie pokyčiai nesutaps su juos sudarančių akcijų vertės pokyčiais; kompetentingos institucijos šį reikalavimą taiko ir tada, kai įstaigos turi priešingų ateities akcijų indeksų sandorių pozicijas, kurios skiriasi savo terminais arba sudėtimi arba ir terminais, ir sudėtimi.
39. Nukrypstant nuo šio priedo 37 ir 38 punktų reikalavimų, tiems ateities akcijų indeksų sandoriams, kuriais prekiaujama biržoje ir kurių indeksai, kompetentingų institucijų nuomone, yra plačiai diversifikuoti, taikomas 8 proc. kapitalo poreikis bendrajai rizikai padengti, tačiau specifinei rizikai kapitalo poreikis netaikomas. Tokie ateities akcijų indeksų sandoriai įtraukiami į šio priedo 33 punkte nurodytus grynosios pozicijos apskaičiavimus, tačiau neįtraukiami į tame pačiame punkte nurodytus bendrosios pozicijos apskaičiavimus.
40. Jeigu ateities akcijų indeksų sandoris neskirstomas į pagrindines jį sudarančias pozicijas, tuomet jis traktuojamas kaip atskira akcija. Tačiau šios atskiros akcijos specifinės rizikos galima nepaisyti, kai atitinkamu ateities akcijų indeksų sandoriu yra prekiaujama biržoje, o jo indeksas, kompetentingų institucijų nuomone, yra plačiai diversifikuotas.

FINANSINIŲ PRIEMONIŲ EMISIJOS PLATINIMAS

41. Jeigu įstaiga organizuoja skolos ir nuosavybės finansinių priemonių platinimą, kompetentingos institucijos gali leisti jai naudoti toliau nurodytą kapitalo poreikio apskaičiavimo tvarką. Pirmiausia įstaiga apskaičiuoja savo grynąsias pozicijas atimdama platinamų finansinių priemonių pozicijas, kurias yra pasirašiusios ar kurių nupirkimą oficialiais susitarimais patvirtino trečiosios šalys. Antra, įstaiga sumažina savo grynąsias pozicijas 4 lentelėje nurodytais koeficientais.

4 lentelė

0 darbo diena:	100 proc.
1 darbo diena:	90 proc.
2-3 darbo dienos:	75 proc.
4 darbo diena:	50 proc.
5 darbo diena:	25 proc.
po 5 darbo dienos:	0 proc.

Nulinė (0) darbo diena yra ta darbo diena, kurią įstaiga besąlygiškai išpareigoja nupirkti žinomą kiekį vertybinių popierių už sutartą kainą.

Trečia, įstaiga apskaičiuoja savo kapitalo poreikį pagal sumažintas platinamos emisijos pozicijas.

Kompetentingos institucijos užtikrina, kad įstaiga turėtų pakankamai kapitalo padengti nuostolių rizikai, kuri atsiranda nuo pradinio išpareigojimo iki 1 darbo dienos.

KAPITALO POREIKIO APSKAIČIAVIMAS KREDITO IŠVESTINĖMIS FINANSINĖMIS PRIEMONĖMIS APDRAUSTŲ PREKYBOS KNYGOS POZICIJŲ SPECIFINEI RIZIKAI PADENGTI

42. Apsidraudimas, kurį suteikia kredito išvestinės finansinės priemonės, pripažįstamas pagal 43-46 punktuose išdėstytus principus.
43. Minėtas apsidraudimas visiškai pripažįstamas tuomet, kai dviejų pozicijos dalių vertė visada juda priešinga kryptimi ir daugiau ar mažiau tokiu pačiu mastu. Taip yra šiais atvejais:
- abi dalis sudaro visiškai vienodos priemonės; arba
  - ilgoji pinigų srauto pozicija yra apdrausta apsikeitimo grąžomis sandoriu (arba atvirkščiai) ir yra visiškai atitiktas tarp referentinės pozicijos ir pagrindinių pozicijų (t. y. pinigų srauto pozicijų). Apsikeitimo sandorio terminas gali skirtis nuo pagrindinės pozicijos termino.

Šiais atvejais kapitalo poreikis specifinei rizikai neturėtų būti skaičiuojamas nei vienai pozicijos daliai.

44. Bus taikoma 80 proc. tarpusavio užskaita, kai abiejų pozicijos dalių vertė visada juda priešinga kryptimi ir kai tiksliai atitinka referentinė pozicija, referentinės pozicijos ir kredito išvestinės finansinės priemonės terminas ir pagrindinės pozicijos valiuta. Be to, dėl pagrindinių kredito išvestinės finansinės priemonės sutarties savybių kredito išvestinės finansinės priemonės kaina neturėtų keistis taip, kad realiai nukryptų nuo pinigų srauto pozicijos kainų pasikeitimo. Jeigu sandoriu perkeliama rizika, bus taikoma 80 proc. specifinės rizikos užskaita tai sandorio daliai, kurios kapitalo poreikis yra didesnis, tuo tarpu kapitalo poreikis specifinei rizikai kitai daliai yra lygus nuliui.
45. Apsidraudimas iš dalies pripažįstama tuo atveju, kai dviejų pozicijos dalių vertė dažniausiai juda skirtinga kryptimi. Taip yra šiais atvejais:
- pozicijai taikomas 43 punkto b papunktis, tačiau yra neatitiktas tarp referentinės pozicijos ir pagrindinės pozicijos turto. Tačiau pozicijos atitinka šiuos reikalavimus:
    - palyginti su pagrindine pozicija referentinė pozicija yra to paties arba žemesnio rango; ir
    - pagrindinės pozicijos ir referentinės pozicijos tas pats išpareigojantis asmuo ir joms taikomos priešpriešinio išpareigojimų neįvykdymo ir priešpriešinio išankstinio nutraukimo sąlygos, kurių vykdymas užtikrinamas teisinėmis priemonėmis;
  - pozicijai taikomas 43 punkto a papunktis arba 44 punktas, bet yra neatitiktas tarp kredito užtikrinimo ir pagrindinio turto valiutos arba termino (informacija apie valiutų neatitikimus turėtų būti teikiama kartu su informacija apie užsienio valiutos kurso riziką pagal III priedą); arba
  - pozicijai taikomas 44 punktas, tačiau yra neatitiktas tarp pinigų srauto pozicijos ir kredito išvestinės finansinės priemonės turto. Tačiau atvaizduojant kredito išvestinę finansinę priemonę pagrindinis turtas priskiriamas išpareigojimams.

Kiekvieni iš šių atvejų kiekvienos sandorio dalies kapitalo poreikis specifinei rizikai ne sudedamas, o taikomas tik didesnis iš dviejų kapitalo poreikių.

46. Visais atvejais, kuriems netaikomi 43–45 punktai, kapitalo poreikis specifinei rizikai bus apskaičiuotas abiemis pozicijų dalims.

Kapitalo poreikio apskaičiavimas kolektyvinio investavimo įmonių prekybos knygos pozicijoms

47. Kapitalo poreikis kolektyvinio investavimo subjektų (KIS), atitinkančių 11 straipsnyje nustatytas sąlygas, prekybos knygos pozicijoms apskaičiuojamas taikant 48-56 punktuose nurodytus metodus.
48. Nepažeidžiant kitų šio skirsnio nuostatų, KIS pozicijoms taikomas 32 proc. pozicijų rizikos (specifinės ir bendrosios) kapitalo poreikis. Nepažeidžiant III priedo 2.1 punkto ketvirtosios pastraipos arba V priedo 12 punkto šeštosios pastraipos (biržos prekių rizika) nuostatų kartu su III priedo 2.1 punkto ketvirtosios pastraipos nuostatomis, kai taikomas tose dalyse nustatytas modifikuotas aukso traktavimas, KIS pozicijoms taikomas ne didesnis kaip 40 proc. pozicijų rizikos (specifinės ir bendrosios) ir užsienio valiutos kurso rizikos kapitalo poreikis.

49. Kapitalo poreikį, taikomą 51 punkte nustatytus kriterijus atitinkančioms KIS pozicijoms, įstaigos gali nustatyti taikydamos 53-56 punktuose nustatytus metodus.
50. Jeigu nenurodyta kitaip, neleidžiama tarpusavyje užskaityti pagrindinių KIS investicijų ir kitų įstaigos turimų pozicijų.

BENDRIEJI KRITERIJAI

51. Bendrieji kriterijai, kurių pagrindu įgyjama teisė į KIS pozicijas, kurių emitentai yra Bendrijoje prižiūrimos ar įsisteigusios bendrovės, taikyti 53-56 punktuose nustatytuose metoduose, yra šie:
  - a) KIS prospekte ar lygiaverčiame dokumente pateikta ši informacija:
    - i) turto, į kurį KIS leidžiama investuoti, kategorijos;
    - ii) jeigu KIS investicijoms taikomi apribojimai, – santykiniai apribojimai ir jų apskaičiavimo metodai;
    - iii) jeigu KIS leidžiama skolintis, – didžiausias išskolinimo lygis; ir
    - iv) jeigu KIS leidžiama investuoti į ne biržos išvestines finansines priemones arba vykdyti atpirkimo pobūdžio operacijas – priemonės, skirtos riboti sandorio šalies riziką, atsirandančią dėl tokių sandorių vykdymo;
  - b) KIS teikia pusės metų ir metines verslo (finansines) ataskaitas, kurių pagrindu galima įvertinti jos turtą ir įsipareigojimus, pajamas ir operacijas per atskaitinį laikotarpį;
  - c) investicinio vieneto turėtojo prašymu, KIS investiciniai vienetai (arba akcijos) kiekvieną dieną iš KIS turto gali būti paversti grynaisiais pinigais;
  - d) investicijos KIS atskiriamos nuo KIS valdytojo turto; ir
  - e) investuojančioji įstaiga atlieka tinkamą KIS rizikos vertinimą.
52. Trečiųjų šalių KIS gali įgyti minėtą teisę, jeigu įvykdomi 51 punkto a-e papunkčiuose nustatyti reikalavimai ir jeigu tam pritaria atitinkamos įstaigos kompetentinga institucija.

SPECIFINIAI METODAI

53. Jeigu įstaiga turi galimybę kiekvieną dieną susipažinti su informacija apie KIS pagrindines investicijas, ji į tas investicijas gali atsižvelgti skaičiuodama pozicijų rizikos (bendrosios ir specifinės) kapitalo poreikį šiame priede nustatytais metodais arba, jei turi leidimą, V priede nustatytais metodais. Taikant šį metodą, KIS pozicijos vertinamos kaip KIS pagrindinių investicijų pozicijos. Tarpusavyje užskaityti KIS pagrindinių investicijų pozicijas ir kitas įstaigos laikomas pozicijas leidžiama tuo atveju, jeigu įstaiga turi pakankamai investicinių vienetų, kad galėtų išpirkti (sukurti) pagrindines investicijas.
54. Įstaigos gali skaičiuoti pozicijų rizikos (bendrosios ir specifinės) kapitalo poreikį, taikomą KIS pozicijoms, šiame priede nustatytais metodais arba, jei turi leidimą, V priede nustatytais metodais tariamoms pozicijoms, atitinkančioms tas, kurios būtinos, norint atkurti a punkte nurodytų nuosavybės vertybinių popierių arba skolos vertybinių popierių išorėje sukurtą indeksą arba fiksuotą krepšėlį, jeigu laikomasi šių sąlygų:
  - a) KIS mandato tikslas yra atkurti nuosavybės vertybinių popierių arba skolos vertybinių popierių išoriškai sukurtą indekso arba fiksuoto krepšelio sudėtį ir veikimą; ir
  - b) mažiausiai 0,9 KIS ir nuosavybės vertybinių popierių arba skolos vertybinių popierių indekso ar krepšelio kainų pasikeitimo koreliacijos koeficientą galima aiškiai nustatyti ne mažesniame kaip šešių mėnesių laikotarpiui. „Koreliacija“ šiame kontekste reiškia koreliacijos tarp kiekvieną dieną gaunamo pelno iš KIS, kuriomis prekiaujama biržoje, ir nuosavybės vertybinių popierių ar skolos vertybinių popierių indekso ar krepšelio koeficientą.

55. Jeigu įstaiga neturi galimybės kiekvieną dieną susipažinti su informacija apie KIS pagrindines investicijas, pozicijos rizikos (bendrosios ir specifinės) kapitalo reikalavimus ji gali skaičiuoti šiame priede nustatytais metodais, jei įvykdomos šios sąlygos:
- a) bus laikoma, kad KIS pirmiausia didžiausiu jos mandatui leistinu lygiu investuoja į turto klases, kurioms nustatytas didžiausias pozicijos rizikos (bendrosios ir specifinės) kapitalo poreikis, ir tuomet tęsia investicijas mažėjančia tvarka tol, kol pasiekia didžiausią bendrą investavimo apribojimą. KIS pozicija bus vertinama kaip tiesioginis dalyvavimas tariamojoje pozicijoje;
  - b) apskaičiuodamos pozicijos rizikos kapitalo poreikį, įstaigos atsižvelgia į didžiausią netiesioginę poziciją, su kuria jos gali susidurti per KIS proporcingai didindamos savo KIS poziciją iki didžiausios jos mandato leidžiamos pozicijos, susijusios su pagrindiniais investicininiais vienetais; ir
  - c) jeigu pagal šį punktą apskaičiuotas pozicijos rizikos (bendrosios ir specifinės) kapitalo poreikis viršytų 48 punkte nustatytą lygį, kapitalo poreikis paliekamas to lygio.
56. Jei bus tinkamai užtikrintas skaičiavimo ir pateikiamų duomenų tikslumas, įstaigos gali pasitelkti trečiąją šalį, kad ši pagal šiame priede nustatytus metodus apskaičiuotų ir praneštų pozicijų rizikos (bendrosios ir specifinės) kapitalo poreikį, skaičiuojamą 53 ir 55 punktuose nustatytoms KIS pozicijoms.
-

II PRIEDAS

KAPITALO POREIKIO APSKAIČIAVIMAS ATSISKAITYMŲ BEI SANDORIO ŠALIES KREDITO RIZIKAI
PADENGTI

ATSISKAITYMŲ (PRISTATYMO) RIZIKA

1. Tokiais atvejais, kada sudarius sandorius, kurių metu už skolos finansines priemones, nuosavybės vertybinius popierius, užsienio valiutą ir biržos prekes (išskyrus atpirkimo sandorius, atvirkštinius atpirkimo sandorius ir vertybinių popierių arba biržos prekių skolinimą bei vertybinių popierių arba biržos prekių skolinimą) neatsiskaitoma po jų pristatymo datos, įstaiga privalo apskaičiuoti kainų skirtumą, kurio ji negali gauti. Tai yra sutartos atsiskaitymo už atitinkamas skolos finansines priemones, nuosavybės vertybinius popierius, užsienio valiutą arba biržos prekes kainos ir dabartinės jų rinkos vertės skirtumas, dėl kurio įstaiga gali patirti nuostolių. Norėdama apskaičiuoti kapitalo poreikį, įstaiga turi padauginti šį skirtumą iš atitinkamo koeficiento, kuris nurodytas 1 lentelės A skiltyje.

1 LENTELĖ

Darbo dienų skaičius po sutartyje numatytos atsiskaitymo datos	(proc.)
5 – 15	8
16 – 30	50
31 – 45	75
46 arba daugiau	100

PRISTATYMAI BE ATSISKAITYMO (NEBAIGTI SANDORIAI)

2. Įstaiga privalo turėti nuosavų lėšų, kaip nustatyta 2 lentelėje, jeigu:
- ji sumokėjo už vertybinius popierius, užsienio valiutą arba biržos prekes iki jų gavimo arba pristatė vertybinius popierius, užsienio valiutą ar biržos prekes prieš gaudama užmokestį už juos; ir
  - tarptautinių sandorių atveju po minėto atsiskaitymo arba pristatymo praėjo viena arba daugiau dienų.

2 lentelė:

Pristatymų be atsiskaitymo (nebaigtų sandorių) kapitalas

Sandorių rūšis	Iki pirmo sutartinio mokėjimo arba pristatymo išpareigojimo	Nuo pirmo sutartinio mokėjimo arba pristatymo išpareigojimo iki keturių dienų po antro sutartinio mokėjimo arba pristatymo išpareigojimo	5 darbo dienos nuo antro sutartinio mokėjimo arba pristatymo išpareigojimo iki sandorio įvykdymo
Pristatymas be atsiskaitymo (nebaigti sandoriai)	Be kapitalo mokesčio	Vertinama kaip pozicija	Perkelta vertė ir dabartinė pozityvi sandorio šalių rizika atimama iš turimų išteklių

3. Institucijos, taikydamos pristatymų be atsiskaitymo (nebaigtų sandorių) pozicijoms nustatyti skirtą rizikos koeficientą, skaičiuojamą pagal 2 lentelės 3 skiltį, naudodamosi Direktyvos 2006/48/EB 84–89 straipsniuose nustatytu metodu, gali sandorio šalims priskirti PD, kuriai jos neturi kitų ne prekybos knygų pozicijų, remdamosi sandorio šalių išoriniu reitingu. Institucijos, kurios naudojami savais nuostolio išpareigojimų neįvykdymo atveju (LGD) įverčiais, gali taikyti LGD, nustatytus Direktyvos 2006/48/EB VII priedo 2 dalies 8 punkte, pristatymų be atsiskaitymo (nebaigtų sandorių) pozicijoms, skaičiuojamoms pagal 2 lentelės 3 skiltį, su sąlyga, kad jie bus taikomi visoms tokioms pozicijoms. Institucijos, taikančios Direktyvos 2006/48/EB 84–89 straipsniuose nustatytą metodą, taip pat gali taikyti tos

direktyvos 78–83 straipsniuose nustatytus rizikos koeficientus, su sąlyga, kad jie bus taikomi visoms tokioms pozicijoms, arba kad visoms tokioms pozicijoms bus taikomas 100 proc. rizikos koeficientas.

Jei teigiama pozicijos suma, susidariusi atliekant pristatymo be atsiskaitymo (nebaigtus) sandorius, yra nereikšminga, institucijos šioms pozicijoms gali taikyti 100 proc. rizikos koeficientą.

4. Didelių atsiskaitymo arba kliringo sistemų sutrikimų atvejais kompetentingos institucijos gali netaikyti pagal 1 ir 2 punktus apskaičiuoto kapitalo poreikio tol, kol padėtis bus pataisyta. Tokiu atveju tai, kad viena iš sandorio šalių neatsiskaito už jį, neturėtų būti savaime priskiriama kredito rizikos veiksniams.

SANDORIO ŠALIES KREDITO RIZIKA (CCR)

5. Įstaiga privalo turėti kapitalo, reikalingo padengti CCR, atsirandančiai dėl pozicijų, susijusių su:
  - a) išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, kuriomis prekiaujama ne biržoje, ir kredito išvestinėmis finansinėmis priemonėmis;
  - b) atpirkimo sandoriais, atvirkštiniais atpirkimo sandoriais, vertybinių popierių arba biržos prekių skolinimo ir skolinimosi sandoriais, pagrįstais į prekybos knygą įtrauktais vertybiniais popieriais arba biržos prekėmis;
  - c) ribinio skolinimo sandoriais, kurių pagrindą sudaro vertybiniai popieriai arba biržos prekės; ir
  - d) ilgalaikiais mokėjimų sandoriais.
6. Atsižvelgiant į 7 — 10 punktus, pozicijų vertė ir pagal riziką įvertintos pozicijos skaičiuojamos laikantis Direktyvos 2006/48/EB V antraštinės dalies 2 skyriaus 3 skirsnio nuostatų, o tame skirsnyje esančios nuorodos į „kredito įstaigas“ laikomos nuorodomis į „įstaigas“, nuorodos į „patronuojančias kredito įstaigas“ laikomos nuorodomis į „patronuojančias įstaigas“, ir atitinkamai aiškinamos susijusios sąvokos.
7. Taikant 6 punktą:

Laikoma, kad Direktyvos 2006/48/EB IV priedas yra iš dalies pakeistas įtraukiant Direktyvos 2004/39/EB I priedo C skirsnio 8 punktą:

Laikoma, kad Direktyvos 2000/12/EB III priedas yra iš dalies pakeistas po 1 lentelės išnašų įrašius šį tekstą:

„Galima būsima kredito rizika apskaitimo gražomis sandorių ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitimo sandorių atveju apskaičiuojama nominalią kredito išvestinės finansinės priemonės vertę dauginant iš šių procentų:

- Kai referentinis įsipareigojimas yra toks, kad taikant I priedą jis būtų laikomas pripažinta pozicija, jei dėl jo įstaigai grėstų tiesioginė rizika – 5 proc.; ir
- Kai referentinis įsipareigojimas yra toks, kad taikant I priedą, jis nebūtų laikomas pripažinta pozicija, jei dėl jo įstaigai grėstų tiesioginė rizika – 10 proc.

Tačiau kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitimo sandorių atveju įstaigai, kurios pagrindinė pozicija, atsiradusi dėl apskaitimo sandorio, yra ilgoji pozicija, leidžiama naudoti 0 proc. koeficientą skaičiuojant galimą būsimą kredito riziką, išskyrus atvejus, kai kredito įsipareigojimų neįvykdymo apskaitimo sandoris buvo sudarytas dėl subjekto, kurio pozicija, susijusi su apskaitimo sandoriu, yra trumpoji pozicija, nemokumo net ir tada, kai įsipareigojimai buvo įvykdyti.“

Kai kredito išvestinė finansinė priemonė apsaugo „n-ąjį iki įsipareigojimo neįvykdymo“ įsipareigojimą tarp kelių pagrindinių pozicijų, taikytiną procentinį dydį lemia pozicija, kurios kredito kokybė yra mažiausia ir kuri, jei įstaiga tiesiogiai ją prisiimtų, taikant I priedą būtų laikoma pripažįstama pozicija.

8. Taikant 6 punktą, kai įstaigos skaičiuoja pagal riziką įvertintas pozicijas, finansinės užtikrinimo priemonės poveikiui pripažinti joms neleidžiama naudoti Paprastojo finansinės užtikrinimo priemonės metodo, nustatyto Direktyvos 2006/48/EB VIII priedo 3 dalies 24 — 29 punktuose.
9. Taikant 6 punktą, atpirkimo sandorių ir vertybinių popierių arba biržos prekių skolinimo ar skolinimosi sandorių, įtrauktų į prekybos knygą, atveju visos finansinės priemonės ir biržos prekės, kurios gali būti įtrauktos į prekybos knygą, gali būti laikomos reikalavimus atitinkančia užtikrinimo priemone. Kalbant apie pozicijas, susijusias su ne biržos išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, įtrauktomis į prekybos knygą, biržos prekės, kurios gali būti įtrauktos

į prekybos knygą, taip pat gali būti laikomos reikalavimus atitinkančia užtikrinimo priemone. Kintamumo korekcijai apskaičiuoti, kai pirmiau minėtos finansinės priemonės ar biržos prekės, nelaikomos tinkamomis pagal Direktyvos 2006/48/EB VIII priedą, yra skolinamos ar pasiskolinamos, parduodamos ar perkamos, pateikiamos ar gaunamos kaip užtikrinimo priemonė arba kitu būdu pagal tokį sandorį, o įstaiga naudoja Standartinių nepastovumo korekcijų metodą pagal tos direktyvos VIII priedo 3 dalį, toms priemonėms ir biržos prekėms taikomos tokios pačios sąlygos kaip ir nuosavybės vertybiniais popieriais, neįtrauktiems į pagrindinį indeksą, bet kuriais prekiaujama pripažįstamoje biržoje.

Kai įstaigos finansinėms priemonėms ar biržos prekėms, nelaikomoms tinkamomis pagal Direktyvos 2006/48/EB VIII priedą, naudoja Savų nepastovumo korekcijų įverčių metodą pagal tos direktyvos VIII priedo 3 dalį, nepastovumo korekcijos turi būti skaičiuojamos kiekvienai pozicijai atskirai. Kai įstaigos naudoja Vidaus modelių metodą, apibrėžtą Direktyvos 2006/48/EB VII priedo 3 dalyje, jos taip pat gali naudoti šį metodą prekybos knygoje.

10. Taikant 6 punktą, pripažįstant pagrindinius užskaitymo sandorius, apimančius atpirkimo sandorius ir (arba) vertybinių popierių ar biržos prekių skolinimo ar skolinimosi sandorius ir (arba) kitus sandorius kapitalo rinkoje, prekybos knygos pozicijų ir kitų pozicijų užskaita nepripažįstama, išskyrus atvejus, kai pagrindiniai užskaitymo sandoriai atitinka šias sąlygas:
  - a) visi sandoriai kiekvieną dieną perkainojami rinkos kainomis; ir
  - b) visi pagal minėtus sandorius pasiskolinti, pirkti ar gauti vienetai pagal Direktyvos 2006/48/EB V antraštinės dalies 2 skyriaus 3 skirsnio 3 poskirsnį gali būti laikomi reikalavimus atitinkančia finansine užtikrinimo priemone netaikant šio priedo 9 punkto.
11. Jeigu kredito išvestinė finansinė priemonė, įtraukta į prekybos knygą, yra vidinio apsidraudimo pozicijos dalis, o kredito užtikrinimas yra pripažįstamas pagal Direktyvą 2006/48/EB, laikoma, kad sandorio šalies rizikos, susijusios su kredito išvestinės finansinės priemonės pozicija, nėra.
12. Visų pagal riziką įvertintų pozicijų kapitalo poreikio koeficientas yra 8 proc.

III PRIEDAS

UŽSIENIO VALIUTOS KURSO RIZIKOS KAPITALO REIKALAVIMŲ APSKAIČIAVIMAS

1. Jeigu pagal šio priedo 2 punkte nustatytą tvarką įstaigos bendrosios atviros užsienio valiutos pozicijos ir jos bendrosios atviros aukso pozicijos suma sudaro daugiau kaip 2 proc. jos nuosavų lėšų, norėdama apskaičiuoti, kiek nuosavų lėšų reikės užsienio valiutos kurso rizikai padengti, įstaiga savo bendrosios atviros užsienio valiutos pozicijos ir jos bendrosios atviros aukso pozicijos sumą daugina iš 8 proc.
2. Kapitalo reikalavimai, reikalingi siekiant apsaugoti nuo užsienio valiutos kurso rizikos, skaičiuojami dviem etapais.
  - 2.1. Pirmiausia skaičiuojama įstaigos kiekvienos valiutos (įskaitant valiutą, kuri nurodoma ataskaitose) ir aukso bendroji atvira pozicija.

Ši atvira pozicija apima toliau išvardytų elementų (teigiamų arba neigiamų) sumą:

- a) grynoji neatidėliotino keitimo sandorių pozicija (t. y. visų turto straipsnių atėmus visus išpareigojimų straipsnius, įskaitant atitinkama valiuta sukauptas palūkanas arba, aukso atveju, grynąsias aukso neatidėliotino keitimo sandorių pozicijas),
- b) grynoji išankstinių sandorių pozicija (t. y. visos gautinos sumos atėmus visas sumas, kurios turi būti sumokėtos pagal išankstinius valiutų keitimo ir aukso sandorius, įskaitant valiutos ir aukso ateities sandorius bei valiutos apskaitimo sandorių pagrindinę sumą, neįtrauktą į neatidėliotino keitimo sandorių poziciją),
- c) neatšaukiamos garantijos (bei panašios finansinės priemonės), kurias tikrai reikės įvykdyti, ir kurios gali būti neatšaukiamos,
- d) grynosios būsimosios pajamos (išlaidos), kurios dar nesukauptos, tačiau jau visiškai apdraustos (atsiskaitančios įstaigos nuožiūra ir gavus išankstinių kompetentingų institucijų sutikimą, minėtosioms pajamoms (išlaidoms) taip pat gali būti priskirtos grynosios būsimosios pajamos (išlaidos), kurios dar nėra įtrauktos į apskaitos dokumentus, bet jau visiškai apdraustos išankstiniais užsienio valiutos sandoriais). Tokio savo pasirinkimo įstaigos privalo laikytis nuosekliai,
- e) visos užsienio valiutos ir aukso pasirinkimo sandorių pozicijos, įvertintos pagal delta koeficiento (ar pagrįsto delta koeficientu) ekvivalentą, ir
- f) kitų pasirinkimo sandorių (t. y. ne užsienio valiutos ir ne aukso sandorių) rinkos vertės.

Bet kurių pozicijų, kurias įstaiga sąmoningai prisiėmė, kad apsidraustų nuo neigiamo keitimo kurso poveikio jos kapitalo pakankamumo normatyvui, galima neįtraukti į atviros valiutų pozicijos skaičiavimą. Tokios pozicijos turėtų būti neprekybinio arba struktūrinio pobūdžio, o jų neįtraukimą arba bet kurį tokio neįtraukimo sąlygų pakeitimą turi patvirtinti kompetentingos institucijos. Tokios pat pirmiau išdėstytos sąlygos gali būti taikomos vertinant įstaigos turimas pozicijas, kurios yra susijusios su sudėtinėmis dalimis, jau atimtomis, skaičiuojant nuosavas lėšas.

Kalbant apie KIS, pirmoje pastraipoje nurodyto skaičiavimo tikslais atsižvelgiama į faktines jų užsienio valiutų pozicijas. Įstaigos gali remtis trečiųjų šalių skelbiamais duomenimis apie KIS užsienio valiutų pozicijas tuo atveju, kai tinkamai užtikrinamas skelbiamų duomenų tikslumas. Jeigu įstaiga neturi duomenų apie KIS užsienio valiutų pozicijas, laikoma, kad KIS investicijos siekia didžiausią pagal jos įgaliojimus leistiną lygį; skaičiuodama užsienio valiutos kurso rizikos, susijusios su jos prekybos knyga, kapitalo poreikį, įstaiga atsižvelgia į didžiausią netiesioginę riziką, su kuria ji galėtų susidurti per KIS. Tai daroma proporcingai padidinant KIS poziciją iki didžiausios pozicijos, kurią leidžia investicinis mandatas, pagrindinių investicinių vienetų atžvilgiu. Tariama KIS užsienio valiutos pozicija vertinama kaip atskira valiuta pagal investavimui į auksą taikomą tvarką, atsižvelgiant į tai, kad jeigu KIS investicijų kryptis yra žinoma, ilgoji atvira pozicija gali būti pridėta prie ilgosios atviros užsienio valiutos pozicijos, o trumpoji atvira pozicija gali būti pridėta prie trumposios atviros užsienio valiutos pozicijos. Prieš atliekant skaičiavimą tokių pozicijų tarpusavyje užskaityti neleidžiama.

Kompetentingos institucijos savo nuožiūra gali leisti, kad įstaigos, skaičiuodamos kiekvienos valiutos ir aukso bendrąją atvirą poziciją, naudotų dabartinę vertę.

- 2.2. Antra, kiekvienos valiutos, išskyrus ataskaitose nurodomą valiutą, trumposios ir ilgosios atviros pozicijos ir ilgoji arba trumpoji atvira aukso pozicija į ataskaitose nurodomą valiutą konvertuojamos pagal neatidėliotino keitimo kursus. Po to jos atskirai sudedamos norint gauti atitinkamas bendrąsias trumpųjų atvirų pozicijų bei ilgųjų atvirų pozicijų sumas. Didesnioji iš šių dviejų gautų sumų yra įstaigos visa bendroji atvira užsienio valiutos pozicija.

3. Nukrypdomos nuo šio priedo 1 ir 2 punktų reikalavimų ir iki tolesnio derinimo, kompetentingos institucijos gali nustatyti arba leisti įstaigoms taikyti toliau nurodytas procedūras vykdamas šio priedo reikalavimus.
    - 3.1. Kompetentingos institucijos gali leisti įstaigoms numatyti artimai tarpusavyje susijusių valiutų pozicijoms mažesnius kapitalo reikalavimus negu tie, kuriuos reikėtų vykdyti pagal šio priedo 1 ir 2 punktus. Kompetentingos institucijos gali traktuoti dvi valiutas kaip artimai tarpusavyje susijusias tik tuomet, kai nuostolio, sudarančio 4 proc. arba mažiau atitinkamos suderintos pozicijos vertės (įvertinus ataskaitose nurodoma valiuta), tikimybė (apskaičiuota remiantis pastarųjų trejų ar penkerių metų kiekvienos dienos keitimo kursu) tokių valiutų vienodose ir priešingose pozicijose per ateinančią 10 darbo dienų laikotarpį yra maždaug 99 proc. (taikant trejų metų stebėjimo laikotarpį) arba 95 proc. (taikant penkerių metų stebėjimo laikotarpį). Nuosavos lėšos, reikalingos apsaugoti dviejų artimai susijusių valiutų suderintą poziciją, yra 4 proc., padaugini iš suderintos pozicijos vertės. Kapitalas, reikalingas artimai susijusių valiutų nesuderintoms pozicijoms bei visoms kitų valiutų pozicijoms apsaugoti, yra 8 proc., padaugini iš didesnės trumpųjų atvirų arba ilgųjų atvirų pozicijų sumos tomis valiutomis po to, kai iš šių sumų atimamos suderintos artimai tarpusavyje susijusių valiutų pozicijos.
    - 3.2. Kompetentingos institucijos gali leisti įstaigoms, taikančioms bet kurį šio priedo 1, 2 ir 3.1 punktuose nurodytą metodą, atimti pozicijas bet kuriomis valiutomis, kurioms taikomi teisiškai saistantys tarpvyriausybinių susitarimų, skirti apriboti jų kursų kitimą kitų tuose pačiuose susitarimuose numatytų valiutų atžvilgiu. Įstaigos apskaičiuoja tokių valiutų suderintas pozicijas ir reikalingą kapitalą, kuris negali būti mažesnis negu pusė atitinkamame tarpvyriausybiname susitarime numatyto maksimalaus valiutos kurso pokyčio atitinkamų valiutų atžvilgiu. Šių valiutų nesuderintos pozicijos vertinamos kaip ir kitų valiutų nesuderintos pozicijos.

Nukrypdomos nuo pirmos pastraipos reikalavimų, kompetentingos institucijos gali leisti, kad Ekonomikos ir pinigų sąjungos antrajame etape dalyvaujančių valstybių narių valiutų suderintų pozicijų reikalingas kapitalas būtų 1,6 proc. padauginas iš tokių suderintų pozicijų vertės.

  4. Sudėtinių valiutų grynosios pozicijos gali būti suskirstytos į jas sudarančias valiutas pagal dalis, kurios joms tenka sudėtinėje valiutoje.
-

IV PRIEDAS

KAPITALO POREIKIO APSKAIČIAVIMAS BIRŽOS PREKIŲ KAINOS RIZIKAI PADENGTI

1. Kiekviena biržos prekių arba biržos prekių išvestinių finansinių priemonių pozicija išreiškiama standartiniais matavimais. Kiekvienos biržos prekės neatidėliotino sandorio kaina išreiškiama ataskaitose nurodoma valiuta.
2. Laikomasi nuomonės, kad aukso ir aukso išvestinių finansinių priemonių pozicijos susiduria su užsienio valiutos kurso rizika ir jų rinkos rizika prireikus skaičiuojama pagal III arba V priede nustatytas sąlygas.
3. Pagal šį priedą pozicijos, kurios yra tik finansavimo parduodamų atsargų sąskaita pozicijos, gali būti neįtraukiamos tik skaičiuojant biržos prekių riziką.
4. Palūkanų normos rizika ir užsienio valiutos kurso rizika, kurių neapima kitos šio priedo nuostatos, yra įtraukiamos į skolos finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama, bendrosios rizikos ir užsienio valiutos kurso rizikos skaičiavimus.
5. Kai trumposios pozicijos turi būti įvykdytos prieš įvykdant ilgąsias pozicijas, įstaigoms taip pat reikia įvertinti tam tikrų rinkų likvidumo riziką.
6. Pagal 19 punktą į suma, kuria įstaigos ilgosios (trumposios) pozicijos viršija įstaigos tos pačios biržos prekės ir tapačių ateities, pasirinkimo ir varantų biržos prekių sandorių trumpąsias (ilgąsias) pozicijas, yra įstaigos kiekvienos biržos prekės grynoji pozicija.

Kompetentingos institucijos leidžia, kad išvestinių finansinių priemonių pozicijoms 8, 9 ir 10 punktuose nustatyta tvarka būtų taikomos tokios pat sąlygos kaip pagrindinės biržos prekės pozicijoms.

7. Kompetentingos institucijos toliau išvardytas pozicijas gali laikyti tos pačios biržos prekės pozicijomis:
  - a) įvairių subkategorijų biržos prekių pozicijas tais atvejais, kai minėtos subkategorijos gali vienos kitas pakeisti; ir
  - b) panašių biržos prekių pozicijas, jeigu jos yra artimi pakaitalai ir jeigu mažiausiai 0,9 kainų pasikeitimo koreliacijos koeficientą galima aiškiai nustatyti ne mažesniai kaip vienerių metų laikotarpiui.

Konkrečios priemonės

8. Biržos prekių ateities sandoriai ir išankstiniai įsipareigojimai pirkti arba parduoti atskiras biržos prekes į matų sistemą įtraukiami kaip tariamosios sumos, išreikštos standartiniais matavimo vienetais, nustatant jų terminą pagal galutinę datą.

Kompetentingos institucijos gali leisti, kad kapitalo poreikis ateities sandoriui, kuriuo prekiaujama biržoje, būtų lygus biržos nustatytam privalomam įnašui, jeigu jos yra visiškai tikros, kad privalomas įnašas teisingai atspindi ateities sandorio riziką, ir kad jis yra bent jau lygus ateities sandorio kapitalo poreikiui, kuris būtų gautas skaičiuojant pagal toliau šiame priede nustatytą metodą arba pagal V priede apibūdintą vidaus modelių metodą.

Kompetentingos institucijos taip pat gali leisti, kad šiame punkte nurodytos rūšies ne biržos išvestinių finansinių priemonių sandorių, kurių kliringą vykdo minėtų institucijų pripažinti kliringo namai, kapitalo poreikis būtų lygus kliringo namų reikalaujamam privalomam įnašui, jeigu jos yra visiškai tikros, kad privalomas įnašas teisingai atspindi išvestinių finansinių priemonių sandorio riziką, ir kad jis yra bent jau lygus atitinkamo sandorio kapitalo poreikiui, skaičiuojamam pagal toliau šiame priede nustatytą metodą arba taikant V priede apibūdintą vidaus modelių metodą.

9. Biržos prekių apsiskeitimo sandoriai, kai iš vienos pusės operacija atliekama nustatyta kaina, o iš kitos pusės – dabartine rinkos kaina, yra skirstomi naudojant terminų atitikimo metodą, pateiktą šio priedo 13–18 punktuose, kaip serija sandorio tariamajai sumai lygių pozicijų, kai viena pozicija atitinka kiekvieną atsiskaitymą pagal apsiskeitimo sandorį, ir yra skirstomi pagal 13 punkto 1 lentelę. Įstaigos pozicijos yra ilgosios, jeigu ji moka fiksuotą kainą, o gauna kintamą kainą, ir trumposios, jeigu įstaiga gauna fiksuotą kainą, o moka kintamą kainą.

Biržos prekių apsiskeitimo sandoriai, kai sandorio pusėse yra skirtingos biržos prekės, atitinkamuose apskaitos dokumentuose turi būti nurodomi naudojant klasifikavimo pagal terminų atitikimo metodą.

10. Biržos prekių arba biržos prekių išvestinių finansinių priemonių pasirinkimo sandoriai laikomi pozicijomis, kurių vertė lygi atitinkamo pasirinkimo sandorio pagrindinės finansinės priemonės vertei, padaugintai iš jo delta koeficiento, kaip nustatyta šiame priede. Pastarosios pozicijos gali būti tarpusavyje užskaitomos su bet kuriomis tapačios pagrindinės biržos prekės arba biržos prekės išvestinės priemonės priešpriešinėmis pozicijomis. Gali būti naudojamas atitinkamas biržos taikomas delta koeficientas arba tas, kurį apskaičiuoja kompetentingos institucijos, o tais atvejais, kai nė vienas iš pirmiau nurodytų delta koeficientų nėra nustatytas, arba ne biržos pasirinkimo sandorių atveju naudojamas pačios įstaigos apskaičiuotas delta, jeigu kompetentingosios institucijos yra užtikrintos, kad įstaigos taikomas delta skaičiavimo modelis yra priimtinas.

Vis dėlto kompetentingos institucijos taip pat gali reikalauti, kad įstaigos skaičiuotų savo deltas pagal kompetentingų institucijų nustatytą metodologiją.

Apsisaugoma ne tik nuo delta rizikos, bet ir nuo visos kitos su biržos prekių pasirinkimo sandoriais susijusios rizikos.

Kompetentingos institucijos gali leisti, kad kapitalo poreikis, nustatytas pasirašytam biržos prekių pasirinkimo sandoriui, kuriuo prekiaujama biržoje, būtų lygus biržos reikalaujamam privalomam įnašui, jeigu jos visiškai tikros, kad privalomas įnašas teisingai atspindi su pasirinkimo sandoriu susijusią riziką, ir yra bent jau lygus pasirinkimo sandorio kapitalo poreikiui, kuri būtų gautas pagal toliau šiame priede apibūdintą skaičiavimo metodą arba taikant V priede nustatytą vidaus modelių metodą.

Kompetentingos institucijos taip pat gali leisti, kad kapitalo poreikis, skaičiuojamas nebiržiniams biržos prekių pasirinkimo sandoriams, kurių kliringą atlieka minėtų institucijų pripažinti kliringo namai, būtų lygus kliringo namų nustatytam privalomam įnašui, jeigu jos yra visiškai tikros, kad privalomas įnašas teisingai atspindi su pasirinkimo sandoriu susijusią riziką ir kad jis yra bent jau lygus nebiržinio pasirinkimo sandorio kapitalo poreikiui, kuris būtų gautas pagal toliau šiame priede nustatytą skaičiavimo metodą arba taikant V priede apibūdintą vidaus modelių metodą.

Be to, kompetentingos institucijos gali leisti, kad reikalavimas, nustatytas nupirktam biržos prekių pasirinkimo sandoriui, kuriuo prekiaujama biržoje, arba nebiržiniam biržos prekių pasirinkimo sandoriui atitiktų pagrindinei biržos prekei nustatytą kapitalo poreikį, jeigu apskaičiuotas kapitalo poreikis nėra didesnis už pasirinkimo sandorio rinkos vertę. Reikalavimas pasirašytam nebiržiniam pasirinkimo sandoriui nustatomas atsižvelgiant į pagrindinę sandorio biržos prekę.

11. Su biržos prekėmis susijusiems varantams taikomos biržos prekių pasirinkimo sandoriams nustatytos sąlygos, nurodytos 10 punkte.
12. Biržos prekių arba garantuotų nuosavybės teisių į biržos prekes perdavėjas pagal atpirkimo sandorį ir biržos prekių skolintojas pagal biržos prekių skolinimo sutartį tokias biržos prekes įtraukia skaičiuodami kapitalo poreikį pagal šį priedą.
- a) *Terminų atitikimo metodas*
13. Įstaiga visas biržos prekes suklasifikuoja pagal terminus, kaip nustatyta 1 lentelėje. Visos tos biržos prekės pozicijos ir visos pozicijos, kurios pagal 7 punktą į laikomos tos pačios biržos prekės pozicijomis, priskiriamos atitinkamoms terminų grupėms. Fizinės atsargos priskiriamos pirmajai terminų grupei.

1 lentelė

Terminų grupė (1)	Pirkimo-pardavimo kainų skirtumo koeficientas (procentais) (2)
0 mėn. ≤ 1 mėn.	1,50
>1 mėn. ≤ 3 mėn.	1,50
>3 mėn. ≤ 6 mėn.	1,50
>6 mėn. ≤ 12 mėn.	1,50
> 1 m. ≤ 2 m.	1,50
> 2 m. ≤ 3 m.	1,50
> 3 m.	1,50

14. Kompetentingos institucijos gali leisti tarpusavyje užskaityti pozicijas, kurios yra arba pagal 7 punktą laikomos tos pačios biržos prekės pozicijomis, ir priskirti jas atitinkamoms terminų grupėms grynųjų pozicijų pagrindu, jeigu jos yra:
- a) sandorių, kurie turi būti įvykdyti tuo pačiu metu, pozicijos; ir
- b) sandorių, kurie turi būti įvykdyti per 10 dienų, pozicijos, jeigu sandoriais prekiaujama rinkose, kuriose yra nustatytos kiekvienos dienos pristatymo datos.

15. Po to įstaiga skaičiuoja kiekvienos terminų grupės ilgųjų ir trumpųjų pozicijų sumas. Pirmųjų (pastarųjų) pozicijų suma, kuri yra suderinta su pastarųjų (pirmųjų) pozicijų suma nustatytoje terminų grupėje, yra suderintos tos terminų grupės pozicijos, o likusi ilgoji arba trumpoji pozicija yra nesuderinta tos pačios terminų grupės pozicija.
16. Nustatytos terminų grupės nesuderintos ilgosios (trumposios) pozicijos dalis, kuri yra suderinta su kitos terminų grupės nesuderinta trumpąja (ilgąja) pozicija, yra suderinta dviejų terminų grupių pozicija. Nesuderintos ilgosios arba nesuderintos trumposios pozicijos dalis, kuri negali būti tokiu būdu suderinta, yra nesuderinta pozicija.
17. Įstaigos kapitalo poreikis kiekvienai biržos prekei skaičiuojamas pagal atitinkamus terminus susumavus toliau išvardytus elementus:
- suderintų ilgųjų ir trumpųjų pozicijų sumą, padauginą iš atitinkamo pirkimo pardavimo kainų skirtumo koeficiento, nurodyto 13 punkto 1 lentelės antroje skiltyje kiekvienai terminų grupei, ir iš atitinkamos biržos prekės neatidėliotino sandorio kainos;
  - dvejų terminų grupių tarpusavyje suderintą poziciją kiekvienai terminų grupei, į kurią perkeliama nesuderinta pozicija, padauginus ją iš 0,6 proc. (gabenimo kainų koeficiento) ir iš atitinkamos biržos prekės neatidėliotino sandorio kainos; ir
  - likusias nesuderintas pozicijas, padauginus iš 15 proc. (išankstinio sandorio kainų koeficiento) ir iš biržos prekės neatidėliotino sandorio kainos.
18. Įstaigos bendras kapitalo poreikis biržos prekių kainos rizikai padengti skaičiuojamas sudedant kapitalo poreikius, apskaičiuotus kiekvienai biržos prekei pagal 17 punktą.
- b) *Supaprastintas metodas*
19. Įstaigos kapitalo poreikis kiekvienai prekei skaičiuojamas sudedant:
- 15 proc. grynosios, ilgosios arba trumposios, pozicijos, padauginus iš biržos prekės neatidėliotino sandorio kainos; ir
  - 3 proc. bendrosios, ilgosios ir trumposios, pozicijos, padauginus iš biržos prekės neatidėliotino sandorio kainos.
20. Įstaigos bendras kapitalo poreikis biržos prekių kainos rizikai padengti skaičiuojamas sudedant kapitalo poreikius, apskaičiuotus kiekvienai biržos prekei pagal 19 punktą.
- c) *Išplėstas terminų atitikimo metodas*
21. Kompetentingos institucijos gali leisti įstaigoms naudoti minimalius pirkimo-pardavimo kainų skirtumo, gabenimo ir išankstinio sandorio kainų koeficientus pagal toliau pateiktą lentelę (2 lentelė) vietoj 13, 14, 17 ir 18 punktuose išvardytųjų, jeigu, kompetentingų institucijų nuomone:
- įstaigos užsiima reikšmingu biržos prekių verslu;
  - įstaigų portfelį sudaro įvairios biržos prekės; ir
  - kapitalo poreikio skaičiavimui, biržos prekių kainos rizikai padengti, įstaigos dar negali naudoti vidaus modelio pagal V priedą.

2 lentelė

	Brangieji metalai (išskyrus auksą)	Pagrindiniai meta- lai	Žemės ūkio pro- duktai (neper- dirbti)	Kita, įskaitant ener- getikos produktus
Pirkimo-pardavimo kainų skirtumo koeficientas (proc.)	1,0	1,2	1,5	1,5
Gabenimo kainų koeficientas (proc.)	0,3	0,5	0,6	0,6
Išankstinio sandorio kainų koefi- cientas (proc.)	8	10	12	15

V PRIEDAS

VIDAUS MODELIŲ TAIKYMAS SKAIČIUOJANT BANKO KAPITALO POREIKĮ RINKOS RIZIKAI PADENGTI

1. Kompetentingos institucijos, vadovaudamosi šiame priede nustatytais sąlygomis, gali leisti, kad įstaigos, skaičiuodamos savo kapitalo poreikį, pozicijų, užsienio valiutos kurso ir (arba) biržos prekių kainos rizikai padengti, vietoj I, III ir V prieduose apibūdintų metodų taikytų savo vidaus modelius arba derintų juos su minėtais metodais. Kiekviena atveju kompetentingos institucijos turi aiškiai patvirtinti modelių naudojimą reguliuojamo kapitalo skaičiavimo tikslais.
2. Patvirtinimas suteikiamas, jeigu kompetentinga institucija įsitikina, kad įstaigos rizikos valdymo sistema yra iš esmės patikima ir nuosekliai įgyvendinta, ir kad pirmiausia įvykdomi toliau išvardyti kokybės reikalavimai:
  - a) vidaus modelis yra glaudžiai integruotas į kasdieninį įstaigos rizikos valdymo procesą ir taikant šį modelį apskaičiuoti rezultatai yra pagrindas įstaigos valdymo organams teikiamų ataskaitų dėl pozicijų, susijusių su rizika, sudarymui;
  - b) įstaigoje veikia rizikos kontrolės skyrius, kuris yra nepriklausomas nuo verslu užsiimančių skyrių ir atsiskaito tiesiogiai įstaigos valdymo organams. Skyrius turi būti atsakingas už įstaigos rizikos valdymo sistemos kūrimą ir įgyvendinimą. Jis rengia ir analizuoja kiekvienos dienos rizikos matavimo modelio gaunamų rezultatų ataskaitas ir atitinkamų priemonių, kurias reikia taikyti prekybinių sandorių limitavimo srityje; skyrius taip pat turi atlikti pradinę ir nuolatinę vidaus modelio patikrą;
  - c) įstaigos valdymo organai aktyviai dalyvauja rizikos kontrolės procese. Rizikos kontrolės skyriaus parengtas kiekvienos dienos ataskaitas peržiūri atsakingi darbuotojai, kurie gali esant reikalui priimti sprendimą dėl įstaigos prekybinių pozicijų ir bendros įstaigos rizikos pozicijos sumažinimo;
  - d) įstaigoje dirba pakankamai darbuotojų, kurie turi sudėtingų modelių naudojimo įgūdžius prekybos, rizikos kontrolės, audito ir operacijų vykdymo srityse;
  - e) įstaiga yra nustačiusi procedūras, skirtas stebėti ir užtikrinti, kad būtų laikomasi dokumentuose apibrėžtos vidaus politikos ir kontrolės, susijusios su bendru rizikos valdymo sistemos veikimu;
  - f) įstaigos modelis turi pakankamai tikslų rizikos įvertinimą patvirtinančius įrašus;
  - g) įstaiga dažnai vykdo griežtą testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programą. Tokių testų rezultatai peržiūrimi įstaigos valdymo organų ir atspindimi jų nustatomoje politikoje ir rizikos limitų sistemoje. Šios procedūros visų pirma imamosi esant nelikvidžių rinkų nepalankiausiomis sąlygomis, rizikos koncentracijai, vienos krypties rinkai, įvykių ir galimai išpareigojimų neįvykdymo rizikai, nelinijinių finansinių priemonių, piniginės (tikrosios) vertės neturintioms pozicijoms, dėl kainų skirtumų atsiradusioms pozicijoms ir kitokiai rizikai, kuri galėtų būti nepakankamai apibrėžta vidaus modelyje. Taikomas testavimas nepalankiausiomis sąlygomis turi nustatyti portfelio tipą ir laiką, kurio prireiktų apsidrausti nuo rizikos arba ją suvaldyti nepalankiausiomis rinkos sąlygomis; ir
  - h) įstaiga privalo atlikti nepriklausomą savo rizikos valdymo sistemos auditą kaip dalį jos nuolatinio vidaus audito proceso.

Pirmos pastraipos h punkte nurodyto audito metu tikrinama verslu užsiimančių skyrių ir nepriklausomo rizikos kontrolės skyriaus veikla. Ne rečiau kaip kartą per metus įstaiga privalo tikrinti savo bendrą rizikos valdymo procesą.

Vidaus audito metu tikrinama:

- a) rizikos valdymo sistemos ir proceso reglamentavimas ir rizikos kontrolės skyriaus organizavimas;
- b) rinkos rizikos vertinimo priemonių integravimas į kasdieninį rizikos valdymo procesą ir įstaigos valdymo organų informavimo sistemos vientisumas;
- c) įstaigos taikomas rizikos vertinimo modelių ir vertinimo sistemų, kuriuos naudoja sandorius sudarantys ir operacijas atliekantys darbuotojai, tvirtinimo procesas;
- d) rinkos rizikos, kuriai taikomas rizikos matavimo modelis, apimtis ir bet kurių reikšmingų rizikos matavimo modelio pakeitimų patvirtinimas;

- e) pozicijų duomenų tikslumas ir išbaigtumas, nepastovumo ir koreliacijos prielaidų tikslumas ir tinkamumas bei vertinimo ir rizikos jautrumo skaičiavimų tikslumas;
  - f) tikrinimo proceso, kurį įstaiga naudoja, kad įvertintų duomenų šaltinių, naudojamų vidaus modeliams, nuoseklumas, pateikimas laiku ir patikimumas, įskaitant tokių duomenų šaltinių objektyvumą; ir
  - g) grįžtamojo patikrinimo, kuris atliekamas modelio tikslumui nustatyti, patvirtinimo procesas.
3. Institucijos privalo turėti procedūrą, leidžiančią užtikrinti, kad jų vidaus modeliai buvo tinkamai patikrinti kvalifikuotų asmenų, nedalyvavusių juos kuriant, siekiant užtikrinti, kad jie yra iš esmės patikimi ir tinkamai aprėpia visus reikšmingus rizikos veiksnius/visą riziką. Šis patikrinimas turi būti atliekamas, kai vidaus modelis sukuriamas, ir kai jis stipriai keičiamas. Tikrinama turi būti nuolat, ypač įvykus reikšmingiems struktūriniais rinkos arba portfelio sudėties pokyčiams, dėl kurių vidaus modelis gali tapti netinkamas. Kadangi techninės priemonės tobulėja ir pažangi patirtis auga, įstaigos turi pasinaudoti jų privalumais. Vidaus modelio vertinimas neturėtų apsiriboti grįžtamoju patikrinimu, bet mažų mažiausiai aprėpti:
- a) testus, leidžiančius nustatyti, kad taikant vidaus modelį padarytos prielaidos yra tinkamos, ir nepervertina arba nepakankamai įvertina riziką;
  - b) su įstaigų portfelio rizika ir struktūra susijusiam vidaus modeliui patikrinti naudojamus papildomus testus, kuriuos atlieka pačios įstaigos, neskaitant grįžtamojo patikrinimo; ir
  - c) spėjamų portfelių naudojimą, siekiant užtikrinti, kad taikant vidaus modelį būtų galima paaiškinti galimus ypatingus struktūrinius aspektus, pvz., reikšmingą pagrindinę riziką ir koncentracijos riziką.
4. Įstaiga stebi savo modelio tikslumą ir veikimą, taikydama grįžtamojo patikrinimą. Atliekant grįžtamąjį patikrinimą, kiekvieną darbo dieną modeliu apskaičiuota vienos dienos portfelio pozicijų dienos pabaigai rizikos vertė palyginama su vienos dienos portfelio vertės pokyčiu kitos darbo dienos pabaigoje.
- Kompetentingos institucijos tikrina įstaigos sugebėjimą atlikti faktinių ir spėjamų portfelio vertės pokyčių grįžtamąjį patikrinimą. Spėjamų portfelio vertės pokyčių grįžtamasis patikrinimas yra pagrįstas portfelio vertės dienos pabaigoje palyginimu su jo verte kitos dienos pabaigoje darant prielaidą, kad pozicijos nepasikeitė. Kompetentingos institucijos reikalauja, kad įstaigos imtųsi atitinkamų priemonių patobulinti savo grįžtamąjį patikrinimą, jeigu, kompetentingų institucijų nuomone, jis nepakankamas. Kompetentingos institucijos gali pareikalauti, kad įstaigos atliktų kurio nors vieno – spėjamų (naudojantis portfelio vertės pokyčiais, kurie įvyktų, jeigu dienos pabaigoje pozicijos nepakistų) arba faktinių portfelio vertės pokyčių (atmetus mokesčius, komisinius ir grynąsias pajamas už palūkanas) arba abiejų tipų sandorių grįžtamąjį patikrinimą.
5. Kompetentingos institucijos gali leisti, kad skolos finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama, ir nuosavybės vertybinių popierių pozicijų kapitalo poreikį specifinei rizikai įstaiga skaičiuotų naudodama vidaus modelį, jeigu jis atitinka likusioje šio priedo dalyje nustatytas sąlygas ir šias sąlygas:
- a) paaiškina istorinius portfelio kainų pokyčius;
  - b) apima koncentraciją, kalbant apie portfelio dydį ir sudėties pasikeitimus;
  - c) yra atsparus neigiamai aplinkos įtakai;
  - d) yra patvirtintas, taikant grįžtamąjį patikrinimą, skirtą specifinės rizikos įvertinimo tikslumui nustatyti. Jeigu kompetentingos institucijos leidžia šį grįžtamąjį patikrinimą taikyti atitinkamoms portfelio dalims, jas reikia rinktis nuosekliai.
  - e) apima su pavadinimu susijusią bazinę riziką, t. y. kredito įstaigos turi parodyti, kad taikant vidaus modelį nustatomi esminiai išskirtiniai panašūs, tačiau ne identiški pozicijų skirtumai; ir
  - f) apima įvykių riziką.

Kredito įstaiga turi atitikti šiuos reikalavimus:

- jei kredito įstaiga susiduria su įvykių rizika, į kurią neatsižvelgta nustatant rizikos vertės matą, kadangi viršytas 10 dienų laikymo laikotarpis ir 99 proc. pasikliautinis intervalas (maža tikimybė ir itin nepalankūs įvykiai), įstaiga užtikrina, kad į šių įvykių poveikį atsižvelgiama atliekant vidinį kapitalo vertinimą; ir
- taikant kredito įstaigos vidaus modelį konservatyviai įvertinama rizika, susijusi su mažiau likvidžiomis pozicijomis ir riboto kainų skaidrumo pozicijomis, atsižvelgiant į realų rinkos scenarijų. Be to, vidaus modelis turi atitikti minimalius duomenų reikalavimus. Pakaitiniai rodikliai turi būti pakankamai atsargiai apskaičiuoti ir naudojami tik tuo atveju, jei turimų duomenų nepakanka arba jie neparodo tikrojo pozicijų arba portfelio nepastovumo.

Taip pat, kadangi techninės priemonės ir pažangioji praktika tobulėja, įstaigos turi atsižvelgti į šias naujoves.

Be to, įstaigos, apskaičiuodamos savo kapitalo poreikį, turi įvertinti prekybos knygos pozicijų išsipareigojimų neįvykdymo riziką, apskaičiuotą taikant rizikos vertės metodą, kaip nustatyta šiame punkte numatytuose reikalavimuose. Siekiant išvengti dvigubo skaičiavimo, įstaiga, apskaičiuodama šią papildomą išsipareigojimų neįvykdymo riziką, gali atsižvelgti į išsipareigojimų neįvykdymo riziką, kuri jau buvo įtraukta į rizikos vertės metodą, ypač tų pozicijų, kurios nepalankių rinkos sąlygų arba kreditų rinkos aplinkos pablogėjimo atveju galėtų ir būtų realizuotos per 10 dienų laikotarpį. Jei įstaiga papildomą išsipareigojimų neįvykdymo riziką nustato atlikdama naują įvertinimą, ji turi būti parengusi šio skaičiavimo metodiką.

Įstaiga turi įrodyti, kad metodas atitinka Direktyvos 2006/49/EB 84-89 straipsniuose nustatytais reikalavimus, atsižvelgiant į įstaigos prisiimamą rizikos lygį, ir įvertina likvidumo, koncentracijos, apsidraudimo bei šalutinių aplinkybių poveikį.

Įstaiga, kuri taikydama savo vidaus metodą nenustato papildomos išsipareigojimų neįvykdymo rizikos, naują įvertinimą apskaičiuoja pagal Direktyvos 2006/49/EB 78-83 straipsniuose arba Direktyvos 2006/49/EB 84-89 straipsniuose nustatytą metodą.

Atsižvelgiant į pozicijas, susijusias su grynaisiais pinigais arba su sintetiniu pakeitimu vertybiniais popieriais, kurių atžvilgiu taikomas išskaitymas, kaip nustatyta Direktyvos 2006/49/EB 66 straipsnio 2 dalyje, arba kurių rizika įvertinama 1250 proc. pagal tos direktyvos IX priedo 4 dalį, šioms pozicijoms taikomas ne mažesnis kapitalo poreikis nei nustatytas pagal šį metodą. Kredito įstaigos, kurios tvarko šias pozicijas, gali taikyti kitokį metodą, jei jos atitinkamoms kompetentingoms institucijoms gali įrodyti, kad, greta ketinimų prekiauti, egzistuoja likvidi grįžtamoji rinka paverstoms vertybiniais popieriais pozicijoms arba, tik su kredito išvestinėmis finansinėmis priemonėmis susijusio sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju, tokia rinka yra pačioms vertybiniais popieriais paverstoms pozicijoms arba visoms jų pastovioms sudėtinėms rizikos dalims. Taikant šią dalį, laikoma, kad grįžtamoji rinka egzistuoja, jei yra du nepriklausomi sąžiningi pasiūlymai pirkti ir parduoti, kaina pagrįstai atitinka paskutinio pardavimo kainą arba esamą sąžiningą ir konkurencingą kainos pasiūlymą, pasiūlymas gali būti pateiktas per vieną dieną ir dėl tokios kainos susitarta per palyginti trumpą, prekyboje įprastą laiką. Jei įstaiga nori taikyti kitokį metodą, ji turi turėti pakankamai duomenų apie rinką ir užtikrinti, kad gali nustatyti visą koncentruotą išsipareigojimų neįvykdymo riziką, susijusią su šiomis pozicijomis, taikydama savo vidaus metodą, skirtą papildomai išsipareigojimų neįvykdymo rizikai apskaičiuoti ir atitinkantį anksčiau minėtus reikalavimus.

6. Įstaigoms, naudojančioms modelius, kurie nėra patvirtinti pagal 4 punktą, yra nustatomas atskiras kapitalo poreikis specifinei rizikai, skaičiuojamai I priede nustatyta tvarka.
7. Taikant 9 punkto b papunktį, įstaigos atliktų vidaus modelio skaičiavimų rezultatai proporcingai didinami dauginant juos iš multiplikatoriaus koeficiento, kuris yra ne mažesnis kaip 3.
8. Multiplikatoriaus koeficientas didinamas taikant padidėjimo koeficientą nuo 0 iki 1 pagal 1 lentelę atsižvelgiant į pastarųjų 250 darbo dienų nukrypimų skaičių, patvirtintą įstaigos atlikto grįžtamojo patikrinimo metu. Kompetentingos institucijos reikalauja, kad įstaigos nuosekliai skaičiuotų nukrypimus, atsižvelgdamos į grįžtamuosius portfelio vertės faktinių arba spėjamų pokyčių tikrinimus. Nukrypimas yra vienos dienos portfelio vertės pokytis, kuris viršija atitinkamą vienos dienos rizikos vertės matą, apskaičiuotą pagal įstaigos modelį. Norint nustatyti padidėjimo koeficientą, nukrypimų skaičius įvertinamas ne rečiau kaip kartą per ketvirtį.

1 lentelė

Užfiksuotų nukrypimų skaičius	Padidėjimo koeficientas
Mažiau negu 5	0,00
5	0,40
6	0,50
7	0,65
8	0,75
9	0,85
10 arba daugiau	1,00

Atskirais atvejais ir atsižvelgdamos į išskirtinę situaciją, kompetentingos institucijos gali nereikalauti padidinti daugiklį padidėjimo koeficientu pagal 1 lentelę, jeigu įstaiga kompetentingoms institucijoms įrodė, kad toks padidinimas yra nepagrįstas ir kad modelis iš esmės yra patikimas.

Jeigu didelis nukrypimų skaičius rodo, kad modelis nėra pakankamai tikslus, kompetentingos institucijos atšaukia modelio patvirtinimą arba taiko atitinkamas priemones, užtikrinančias, kad modelis būtų nedelsiant patobulintas.

Kad kompetentingos institucijos galėtų nuolat stebėti padidėjimo koeficiento tinkamumą, įstaigos iš karto ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per penkias darbo dienas praneša kompetentingoms institucijoms apie nukrypimus, kuriuos jos nustato, taikydamos savo grįžtamąjį patikrinimą, ir kurie pagal pirmiau pateiktą lentelę galėtų reikšti padidėjimo koeficiento padidinimą.

9. Kiekviena įstaiga privalo skaičiuoti kapitalo poreikį, kuris yra didesnis už:
  - a) jos praėjusios dienos rizikos vertės matą, apskaičiuotą pagal šiame priede nustatytus parametrus ir, jei reikia, papildomą kapitalo poreikį įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti, numatytą 5 punkte; arba
  - b) kiekvienos iš praėjusių 60 darbo dienų kasdiniųjų rizikos verčių vidurkį, padaugintą iš 7 punkte nustatyto koeficiento ir patikslintą 8 punkte nustatyto koeficientu ir, jei reikia, papildomą kapitalo poreikį įsipareigojimų neįvykdymo rizikai padengti, numatytą 5 punkte.
10. Rizikos vertės matui skaičiuoti taikomi toliau išvardyti minimalūs reikalavimai:
  - a) rizikos vertės matas skaičiuojamas bent jau kiekvieną dieną;
  - b) 99 proc. vienos pusės pasikliautinis intervalas;
  - c) 10 dienų laikymo laikotarpis;
  - d) ne mažiau kaip vienerių metų istorinis stebėjimo laikotarpis, išskyrus tuos atvejus, kai gali būti taikomas trumpesnis stebėjimo laikotarpis dėl labai išaugusio kainų svyravimo;
  - e) trijų mėnesių duomenų grupės patikslinimai.
11. Kompetentingos institucijos reikalauja, kad rizikos vertinimo modelis tiksliai padengtų visas reikšmingiausias pasirinkimo sandorių arba panašių į pasirinkimo sandorius pozicijų kainos riziką ir kad bet kuri kita rizika, kurios modelis neapima, būtų atitinkamai padengta iš nuosavų lėšų.
12. Rizikos matavimo modelis apima pakankamai rizikos veiksnių, atsižvelgiant į įstaigos veiklos lygį atitinkamose rinkose, o ypač toliau nurodytus veiksnius.

Palūkanų normos rizika

Rizikos matavimo sistemą sudaro visuma rizikos veiksnių, atitinkančių kiekvienos valiutos, kurios pozicijos įstaigos balansiniuose arba nebalansiniuose straipsniuose yra jautrios palūkanų normos pasikeitimams, palūkanų normas. Įstaiga modeliuoja pelningumo kreives pagal vieną iš visuotinai pripažintų metodų. Pagrindinių valiutų ir rinkų reikšmingos palūkanų normos rizikos atveju, pelningumo kreivė dalijama į ne mažiau kaip šešias dalis pagal terminus, siekiant apimti palūkanų normos svyravimų pokyčius išilgai visos pelningumo kreivės. Rizikos matavimo sistema taip pat turi apimti riziką, susijusią su ne visai vienas kitą atitinkančiais skirtingų pelningumo kreivių tarpusavio judėjimais.

Užsienio valiutos kurso rizika

Rizikos matavimo sistemą sudaro rizikos veiksniai atitinkantys aukso pozicijas ir atskiras užsienio valiutas, kuriomis yra išreikštos įstaigos pozicijos.

Kalbant apie KIS, atsižvelgiama į faktines jų užsienio valiutų pozicijas. Įstaigos gali remtis trečiųjų šalių skelbiamais duomenimis apie KIS užsienio valiutų pozicijas tuo atveju, kai tinkamai užtikrinamas skelbiamų duomenų tikslumas. Jeigu įstaiga neturi duomenų apie KIS užsienio valiutų pozicijas, ši pozicija turėtų būti sukuriama atskirai ir peržiūrima pagal III priedo 2.1 punkto ketvirtąją pastraipą.

Nuosavybės vertybinių popierių rizika

Rizikos matavimo sistema taiko atskirą rizikos veiksnių bent jau kiekvienai nuosavybės vertybinių popierių rinkai, kurioje įstaiga turi reikšmingas pozicijas.

Biržos prekių kainos rizika

Rizikos matavimo sistema atskirą rizikos veiksnių taiko bent jau kiekvienai biržos prekei, jeigu tos biržos prekės įstaigos pozicijos yra reikšmingos. Vidaus modelis taip pat turi apimti ne visai vienas kitą atitinkančių panašių, bet ne tapačių biržos prekių kainos riziką ir išankstinių sandorių kainų pasikeitimų riziką, kylančią dėl terminų neatitikimo. Taip pat reikia atsižvelgti į rinkos charakteristikas, ypač į pristatymo datas ir prekybinių operacijų vykdytojams suteikiamą galimybę uždaryti pozicijas.

13. Kompetentingos institucijos gali leisti, kad įstaigos naudotų empirines koreliacijas tarp atskirų rizikos kategorijų ir tarp veiksnių tam tikroje vienoje kategorijoje, jeigu jos įsitikina, kad įstaigos korelacių skaičiavimo sistema yra patikima ir nuosekliai įgyvendinama.

VI PRIEDAS

KAPITALO POREIKIO APSKAIČIAVIMAS DIDELIŲ POZICIJŲ

1. 31 straipsnio b punkte nurodytas perviršis apskaičiuojamas atrenkant tokius su vienu klientu arba susijusių klientų grupe susijusias pozicijas komponentus, kuriems taikomas aukščiausias kapitalo poreikis specifinei rizikai pagal šios direktyvos I priedą, ir (arba) šios direktyvos II priedo reikalavimus, kurių suma yra lygi 31 straipsnio a punkte nurodyto perviršio dydžiui.
2. Jeigu perviršis išlieka daugiau kaip 10 dienų, šiems komponentams taikomas papildomas kapitalo poreikis, kuris lygus 200 proc. 1 punkte minėtų reikalavimų.
3. Praėjus 10 dienų po apribojimo viršijimo, pagal 1 punktą atrinkti perviršio komponentai įrašomi į atitinkamą I lentelės 1 skilties eilutę didėjančia tvarka pagal reikalavimus specifinei rizikai, išdėstytus šios direktyvos I priede ir (arba) II priede. Papildomas kapitalo poreikis, taikomas šiems komponentams, yra lygus šios direktyvos I priede išdėstytų kapitalo reikalavimų ir (arba) II priedo reikalavimų sumai, padaugintai iš atitinkamo koeficiento, kuris nurodytas I lentelės 2 skiltyje.

1 lentelė

Perviršis (skaičiuojamas nuo nuosavų lėšų proc.)	Koeficientai
iki 40 proc.	200 proc.
nuo 40 proc. iki 60 proc.	300 proc.
nuo 60 proc. iki 80 proc.	400 proc.
nuo 80 proc. iki 100 proc.	500 proc.
nuo 100 proc. iki 250 proc.	600 proc.
per 250 proc.	900 proc.

VII PRIEDAS

PREKYBA

A DALIS

Prekybos tikslai

1. Prekybos tikslais laikomos pozicijos (portfelis) atitinka šiuos reikalavimus:
  - a) turi būti aiškiai dokumentuota ir vadovybės patvirtinta prekybinės veiklos strategija, kurioje turėtų būti tiksliai nurodyta numatoma prekybinių pozicijų laikymo trukmė;
  - b) turi būti nustatyta ir aiškiai apibrėžtas aktyviojo pozicijos valdymo procedūros, kurias taikant:
    - i) pozicijos įrašomos į prekybinių operacijų sąrašą;
    - ii) nustatomi pozicijų limitai ir prižiūrima, kad jų būtų laikomasi;
    - iii) prekybinėje veikloje dalyvaujantys darbuotojai turi teisę savarankiškai priimti (valdyti) pozicijų riziką, neviršydami jiems nustatytų limitų ir laikydamiesi patvirtintos strategijos;
    - iv) informacijos apie pozicijas teikimas valdymo organams yra neatsiejama įstaigos rizikos valdymo proceso dalis; ir
    - v) prekybinės pozicijos yra nuolat stebimos pasitelkiant rinkos informacijos šaltinius, ir vertinama pozicijos ar ją sudarančios rizikos sudedamųjų dalių paklausa rinkoje arba galimybė jas apdrausti; taip pat, svarbiausia, įvertinama galimybė vertinant naudotis rinkos informacija ir jos kokybė, rinkos apimtis ir pozicijų, kuriomis prekiaujama rinkoje, dydis; ir
  - c) turi būti parengta aiškiai apibrėžta politika ir procedūros, skirtos įvertinti, ar pozicija atitinka įstaigos prekybinės veiklos strategiją, įskaitant apyvartumo ir prekybai skirtų įstaigos prekybos pozicijų stebėjimą.

B DALIS

Sistemos ir kontrolė

1. Įstaigos sukuria ir taiko sistemas bei kontrolės mechanizmus, leidžiančius vertinimo tikslais gauti tikslus ir patikimus duomenis.
2. Sistemos ir kontrolė apima bent jau šiuos aspektus:
  - a) reglamentuotą vertinimo politiką ir procedūras. Ši politika ir procedūros turi aiškiai apibrėžti įvairių padalinių, dalyvaujančių nustatant vertinimą, atsakomybę, rinkos informacijos šaltinius ir jų tinkamumo įvertinimą, nepriklausomo vertinimo periodiškumą, kainų uždarymo laiką, įverčių koregavimo procedūras, *ad-hoc* ir mėnesio pabaigoje atliekamo tikrinimo procedūras; ir
  - b) už vertinimą atsakingo padalinio atskaitomybės ryšiai bus aiškūs ir nepriklausomi nuo sandorius sudarančio padalinio.

Atskaitomybė turi būti teikiama valdybos pirmininkui.

Rizikos ribojimo principais pagrįsto vertinimo metodai

3. Pozicijų vertinimas rinkos kainomis atliekamas ne rečiau kaip kartą per dieną remiantis iš nepriklausomų šaltinių gautais duomenimis apie kainas. Pavyzdžiui, biržos kainas, elektronines kainas arba kelių nepriklausomų geros reputacijos maklerių kotiruotas kainas.
4. Vertindama pozicijas rinkos kainomis, įstaiga taiko labiausiai riziką ribojančias pirkimo-pardavimo kainas, išskyrus atvejus, kai įstaigos vaidmuo formuojant tam tikros rūšies finansinės priemonės ar biržos prekės rinkos kainą yra labai svarbus ir ji gali uždaryti savo poziciją dar neužsidarius rinkai.
5. Kai įvertinti pozicijų rinkos kainomis neįmanoma, įstaigos, prieš skaičiuodamos prekybos knygos kapitalo poreikį, turi savo pozicijas (portfelį) įvertinti pagal tam tikrą modelį. Vertinimas pagal modelį – tai vertinimas, kurį atliekant vertė nustatoma taikant palyginamąją analizę, ekstrapoliaciją arba apskaičiuojama kitu būdu remiantis rinkos kaina.
6. Atliekant vertinimą pagal modelį turi būti laikomasi šių reikalavimų:
  - a) vadovybė žino, kurios prekybos knygos sudėtinės dalys vertinamos pagal modelį, ir suvokia taip sukuriama netikrumo dėl duomenų apie riziką (veiklos rezultatus) svarbą;
  - b) naudojami rinkos duomenys, jei įmanoma, atitinka rinkos kainas, o rinkos duomenų, susijusių su tam tikra vertinama pozicija, tinkamumas ir modelio parametrai vertinami dažnai;
  - c) jei yra, naudojami vertinimo metodai, kurie yra pripažinti praktikoje vertinant tam tikrą finansinę priemonę ar biržos prekę;
  - d) jei modelį sukūrė pati įstaiga, jis turi būti pagrįstas tinkamomis prielaidomis, kurias įvertino ir patikrino kvalifikuoti asmenys, nedalyvavę jį kuriant;
  - e) yra nustatytos formalios pokyčių kontrolės procedūros, o vertinimams patikrinti laikoma ir periodiškai naudojama patikima modelio kopija;
  - f) už rizikos valdymą atsakingas padalinys žino naudojamų modelių trūkumus ir vertinimo rezultatus aiškina atsižvelgdamas į tuos trūkumus; ir
  - g) modelis periodiškai peržiūrimas, kad būtų nustatyta jo veikimo kokybė (pvz., įvertinama, ar visada pasitvirtina hipotezės, atliekama pelno ir nuostolio palyginti su rizikos veiksniais analizė, tikrosios uždarymo vertės palyginamos su rezultatais, gautais naudojant modelį).

Taikant d punktą, modelį kuria ir tvirtina asmenys, nesusiję su sandorius sudarančiais darbuotojais. Atliekamas nepriklausomas modelio tikrinimas. Tikrinimo metu patvirtinamas matematinų skaičiavimų, hipotezių ir programinės įrangos tinkamumas.

7. Be kiekvieną dieną atliekamo vertinimo rinkos kainomis arba vertinimo pagal kitą modelį, turėtų būti atlikta nepriklausoma kainų patikra. Tai procesas, kurio metu reguliariai tikrinamas rinkos kainų ar taikant modelį naudojamų duomenų tikslumas ir nepriklausomumas. Kasdieninį vertinimą rinkos kainomis gali atlikti prekybinėje veikloje dalyvaujantys darbuotojai, tačiau rinkos kainų ir taikant modelį naudojamų duomenų tikslumo patikrą turėtų atlikti su prekyba nesusiję darbuotojai ir ne rečiau kaip kartą per mėnesį (arba dažniau, atsižvelgiant į rinkos (prekybinės veiklos) pobūdį). Jei nėra nepriklausomų duomenų apie kainas šaltinių arba jei jie yra subjektyvūs, gali būti pasitelktos tokios rizikos ribojimo principais pagrįstos priemonės, kaip vertinimo rezultatų koregavimas.

Vertinimo rezultatų koregavimas arba rezervai

8. Įstaigos nustato ir taiko procedūras, leidžiančias koreguoti vertinimo rezultatus arba sudaryti vertinimo rezervą.

Bendrieji standartai

9. Kompetentingos institucijos reikalauja, kad vertinimo rezultatų koregavimas (rezervo sudarymas) būtų formaliai numatytas vertinant neuždirbtą maržą iš paskolų, uždarymo išlaidas, operacinę riziką, išankstinių sutarties nutraukimą, investavimo ir finansavimo išlaidas, būsimąsias administracines išlaidas ir, prireikus, modelio riziką.

Mažiau likvidžioms pozicijoms taikomi standartai

10. Mažiau likvidžios pozicijos gali atsirasti dėl rinkos sąlygų pasikeitimo ir dėl pačios įstaigos nulemtų aplinkybių, pavyzdžiui, koncentruotų pozicijų ir (arba) ilgai laikomų pozicijų atveju.
11. Priimdamos sprendimą, ar mažiau likvidžioms pozicijoms reikalingas vertinimo rezervas, įstaigos įvertina kelis veiksnius. Įvertinamas laikas, kurio prireiktų šiai pozicijai arba su ja susijusiai rizikai apdrausti, pirkimo-pardavimo kainų skirtumo svyravimas ir vidurkis, kotiruojamos rinkos kainos buvimas (rinkos formuotojų skaičius ir tapatybė) ir prekybos apimčių svyravimas bei vidurkis, rinkos koncentracija, kintančios pozicijos, įvertinimo pagal modelį lygis bei kitų modelių rizikos poveikis.
12. Įstaigos, kurios vertinimui atlikti pasitelkia trečiąsias šalis arba kurios atlieka vertinimą naudodamos modelių, nusprendžia, ar taikyti vertės rezultatų koregavimą. Be to, įstaigos apsvaisto, ar reikia nustatyti rezervą mažiau likvidžioms pozicijoms ir šio rezervo tinkamumą nuolat persvarsto.
13. Jeigu dėl vertinimo rezultatų koregavimo (rezervo sudarymo) einamaisiais finansiniais metais patiriami reikšmingi nuostoliai, jie atimami iš įstaigos nuosavų lėšų pagal Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio k punktą.
14. Pelnas (nuostolis), atsiradęs dėl vertinimo rezultatų koregavimo (rezervo sudarymo), įtraukiamas į „grynojo prekybos knygos pelno“, minimo 13 straipsnio 2 dalies b punkte, skaičiavimą ir pridedamas prie (atimamas iš) papildomų nuosavų lėšų, galinčių padengti rinkos rizikos kapitalo reikalavimus pagal minėto punkto nuostatas.
15. Jei vertinimo rezultatų koregavimas (rezervo sudarymas) viršija pagal kredito įstaigai taikomus apskaitos reikalavimus apskaičiuotas vertes ir gresia reikšmingi nuostoliai, taikomas 13 punktas, o kitu atveju – 14 punktas.

C DALIS

Vidinis apsidraudimas

1. Vidinis apsidraudimas yra pozicija, kuri didžiąja dalimi arba visiškai padengia riziką, susijusią su ne prekybos knygos pozicija arba pozicijų grupe. Pozicijoms, atsirandančioms dėl vidinio apsidraudimo, gali būti taikoma prekybos knygos pozicijoms galiojanti tvarka, jeigu jos laikomos prekybos tikslais ir jeigu laikomasi A ir B dalyse nustatytų bendrųjų kriterijų, kuriuos turi atitikti prekybos tikslais laikomos pozicijos ir rizikos ribojimo principais pagrįstas vertinimas. Visų pirma:
  - a) vidinio apsidraudimo pozicijomis neturi būti siekiama išvengti kapitalo poreikio ar jį sumažinti;
  - b) vidinio apsidraudimo pozicijų naudojimas yra tinkamai reglamentuotas, ir joms taikomos konkrečios vidinio patvirtinimo ir audito procedūros;
  - c) vidiniai sandoriai sudaromi rinkos sąlygomis;
  - d) didžioji rinkos rizikos dalis dėl vidinio apsidraudimo pozicijos turi būti valdoma prekybos knygoje, neviršijant leistinų limitų;
  - e) vidiniai sandoriai atidžiai stebimi.Šių sandorių stebėjimas (monitoringas) užtikrinamas tinkamomis procedūromis.
2. 1 punkto nuostatos taikomos nepažeidžiant kapitalo reikalavimų, nustatytų vidinio apsidraudimo pozicijos „ne prekybos knygos sudedamajai daliai“.
3. Neatsižvelgiant į 1 ir 2 punktus, tuo atveju, jei įstaiga apdraudžia ne prekybos knygos kredito rizikos poziciją, naudodama prekybos knygoje apskaitytas kredito išvestines finansines priemones (naudodama vidinį apdraudimą), ne prekybos knygos pozicija laikoma neapdrausta skaičiuojant kapitalo poreikį, nebent įstaiga iš tinkamos trečiosios šalies įsigyja apsaugą užtikrinančias kredito išvestines finansines priemones, atitinkančias Direktyvos 2006/48/EB VIII priedo 2 dalies 19 punkte nustatytus reikalavimus dėl ne prekybos knygos pozicijų. Jei ši trečiosios šalies apsauga įgyta ir skaičiuojant kapitalo poreikį pripažįstama kaip ne prekybos knygos pozicijos apdraudimas, nei vidaus, nei išorės kredito išvestinių finansinių priemonių apdraudimas neįtraukiamas į prekybos knygą kapitalo poreikiui apskaičiuoti.

D DALIS

Apskaita prekybos knygoje

1. Įstaigos turi turėti politiką ir procedūras, kuriose būtų aiškiai apibrėžta, kurios pozicijos yra įtraukiamos į prekybos knyga kapitalo poreikio apskaičiavimo tikslu, atsižvelgiant į 11 straipsnyje nustatytus kriterijus ir į atitinkamos įstaigos rizikos valdymo pajėgumus bei praktiką. Turi būti vedama apskaita, kaip laikomasi šios politikos ir procedūrų, ir periodiškai patikrinama vidaus audito.
2. Įstaigos turi turėti politiką ir procedūras, kuriose būtų aiškiai apibrėžta prekybos knygos tvarkymas. Ši politika ir procedūros turi mažiausiai numatyti:
  - a) veiklą, kurią įstaiga laiko prekybine ir į kurią kaip į sudėtinę prekybos knygos dalį atsižvelgiama skaičiuojant kapitalo poreikį;
  - b) kaip kasdien gali pakisti pozicijos rinkos vertė esant aktyvios ir likvidžios grįžtamios rinkos sąlygoms;
  - c) kaip kredito įstaiga pagal modelį vertinamų pozicijų atžvilgiu gali:
    - i) apibrėžti visas reikšmingas pozicijos rizikas;
    - ii) apdrausti visas reikšmingas pozicijų rizikas, naudodama priemones, turinčias aktyvią ir likvidžią grįžtamąją rinką; ir
    - iii) nustatyti patikimus įverčius, naudojamus pagrindinėms modelio prielaidoms ir parametrams;
  - d) koku mastu įstaiga gali ir privalo nustatyti pozicijų, kurios gali būti nuolat nepriklausomai patikrintos, vertinimą;
  - e) kaip teisiniai apribojimai arba kiti veiklai taikomi reikalavimai apsunkintų įstaigos pajėgumą per trumpą laiką likviduoti arba apdrausti pozicijas;
  - f) kaip įstaiga gali ir privalo aktyviai valdyti pozicijų riziką, vykdydama prekybos veiklą; ir
  - g) kaip kredito įstaiga gali keisti rizikos arba pozicijų pobūdį, perkeldama jas iš ne prekybos į prekybos knyga, ir tokio perkėlimo kriterijus.
3. Kompetentingos institucijos gali leisti įstaigoms pozicijas, kurios laikomos akcijomis vadovaujantis Direktyvos 2006/48/EB 57 straipsnio l, m ir n punktų nuostatomis, jei reikia, įtraukti į prekybos knyga kaip nuosavybės vertybinius popierius arba skolos priemones, jei kredito įstaiga įrodo, kad jos vaidmuo formuojant šių pozicijų rinką yra svarbus. Šiuo atveju įstaiga turi turėti atitinkamą sistemą ir kontrolę, susijusią su prekyba turimomis nuosavų lėšų priemonėmis.
4. Su prekyba susiję atpirkimo pobūdžio terminuoti sandoriai, kuriuos įstaiga įtraukia į savo ne prekybos knyga, gali būti įtraukti į prekybos knyga kapitalo poreikiui apskaičiuoti, jei bus įtraukiami visi tokio pobūdžio atpirkimo sandoriai. Šiuo tikslu su prekyba susiję atpirkimo pobūdžio sandoriai apibrėžiami laikantis 11 straipsnio 2 dalies reikalavimų ir VII priedo A dalies nuostatų, ir abi dalys yra į prekybos knyga įtrauktų grynųjų pinigų arba vertybinių popierių pavidalu. Neatsižvelgiant į tai, kur jie būtų įrašyti, visiems atpirkimo pobūdžio sandoriams taikomas ne prekybos pozicijų kapitalo poreikis sandorio šalies kredito rizikai padengti.

VIII PRIEDAS

PANAIKINAMOS DIREKTYVOS

A DALIS

PANAIKINAMOS DIREKTYVOS IR JŲ PAKEITIMAI

(minimos 52 straipsnyje)

1993 m. kovo 15 d. Tarybos direktyva 93/6/EEB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo

1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/31/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/6/EEB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo

1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/33/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvos 77/780/EEB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo 12 straipsnį, Tarybos direktyvos 89/647/EEB dėl kredito įstaigų mokumo normatyvo 2, 5, 6, 7, 8 straipsnius ir II bei III priedus ir Tarybos direktyvos 93/6/EEB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo 2 straipsnį bei II priedą

2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/87/EB dėl finansiniam konglomeratui priklausančių kredito įstaigų, draudimo įmonių ir investicinių firmų papildomos priežiūros, ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 73/239/EEB, 79/267/EEB, 92/49/EEB, 92/96/EEB, 93/6/EEB ir 93/22/EEB bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 98/78/EB ir 2000/12/EB,

Tik 26 straipsnis

2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB

Tik 67 straipsnis

B DALIS

GALUTINĖS PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ DATOS

(minimos 52 straipsnyje)

Direktyva	Galutinis perkėlimo į nacionalinę teisę terminas
Tarybos direktyva 93/6/EEB	1995 7 1
Direktyva 98/31/EB	2000 7 21
Direktyva 98/33/EB	2000 7 21
Direktyva 2002/87/EB	2004 8 11
Direktyva 2004/39/EB	2006 4 30/2007 1 31
Direktyva 2005/1/EB	2005 5 13

IX PRIEDAS

ATTIKMENŲ LENTELĖ

Ši direktyva	Direktyva 93/6/EEB	Direktyva 98/31/EB	Direktyva 98/33/EB	Direktyva 2002/87/EB	Direktyva 2004/39/EB
1 straipsnio 1 dalies pirmas sakiny					
1 straipsnio 1 dalies antras sakiny ir 2 dalis	1 straipsnis				
2 straipsnio 1 dalis					
2 straipsnio 2 dalis	7 straipsnio 3 dalis				
3 straipsnio 1 dalies a punktas	2 straipsnio 1 dalis				
3 straipsnio 1 dalies b punktas	2 straipsnio 2 dalis				67 straipsnio 1 dalis
3 straipsnio 1 dalies c -e punktai	2 straipsnio 3 -5 dalys				
3 straipsnio 1 dalies f ir g punktai					
3 straipsnio 1 dalies h punktas	2 straipsnio 10 dalis				
3 straipsnio 1 dalies i punktas	2 straipsnio 11 dalis		3 straipsnio 1 dalis		
3 straipsnio 1 dalies j punktas	2 straipsnio 14 dalis				
3 straipsnio 1 dalies k ir l punktai	2 straipsnio 15 ir 16 dalys	1 straipsnio 1 dalies b punktas			
3 straipsnio 1 dalies m punktas	2 straipsnio 17 dalis	1 straipsnio 1 dalies c punktas			
3 straipsnio 1 dalies n punktas	2 straipsnio 18 dalis	1 straipsnio 1 dalies d punktas			
3 straipsnio 1 dalies o -q punktai	2 straipsnio 19 -21 dalys				
3 straipsnio 1 dalies r punktas	2 straipsnio 23 dalis				
3 straipsnio 1 dalies s punktas	2 straipsnio 26 dalis				
3 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 7 ir 8 dalys				
3 straipsnio 3 dalies a ir b punktai	7 straipsnio 3 dalis			26 straipsnis	

Ši direktyva	Direktyva 93/6/EEB	Direktyva 98/31/EB	Direktyva 98/33/EB	Direktyva 2002/87/EB	Direktyva 2004/39/EB
3 straipsnio 3 dalies c punktas	7 straipsnio 3 dalis				
4 straipsnis	2 straipsnio 24 dalis				
5 straipsnis	3 straipsnio 1 ir 2 dalys				
6 straipsnis	3 straipsnio 4 dalis				67 straipsnio 2 dalis
7 straipsnis	3 straipsnio 4a dalis				67 straipsnio 3 dalis
8 straipsnis	3 straipsnio 4b dalis				67 straipsnio 3 dalis
9 straipsnis	3 straipsnio 3 dalis				
10 straipsnis	3 straipsnio 5–8 dalys				
11 straipsnis	2 straipsnio 6 dalis				
12 straipsnio pirma pastraipa	2 straipsnio 25 dalis				
12 straipsnio antra pastraipa					
13 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	V priedo 1 dalies pirma pastraipa				
13 straipsnio 1 dalies antra pastraipa ir 2–5 dalys	V priedo 1 dalies antra pastraipa ir 2–5 dalys	1 straipsnio 7 dalis ir priedo 4 dalies a ir b punktai			
14 straipsnis	V priedo 6 ir 7 dalys	4 straipsnio c punktas			
15 straipsnis	V priedo 8 dalis				
16 straipsnis	V priedo 9 dalis				
17 straipsnis					
18 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	4 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa				
18 straipsnio 1 dalies a ir b punktai	4 straipsnio 1 dalies i ir ii punktai	1 straipsnio 2 dalis			
18 straipsnio 2–4 dalys	4 straipsnio 6–8 dalys				

Ši direktyva	Direktyva 93/6/EEB	Direktyva 98/31/EB	Direktyva 98/33/EB	Direktyva 2002/87/EB	Direktyva 2004/39/EB
19 straipsnio 1 dalis					
19 straipsnio 2 dalis	11 straipsnio 2 dalis				
19 straipsnio 3 dalis					
20 straipsnis					
21 straipsnis	IV priedas				
22 straipsnis					
23 straipsnio pirma ir antra pastraipos	7 straipsnio 5 ir 6 dalys				
23 straipsnio trečia pastraipa					
24 straipsnis					
25 straipsnis					
26 straipsnio 1 dalis	7 straipsnio 10 dalis	1 straipsnio 4 dalis			
26 straipsnio 2-4 dalys	7 straipsnio 11-13 dalys				
27 straipsnis	7 straipsnio 14 ir 15 dalys				
28 straipsnio 1 dalis	5 straipsnio 1 dalis				
28 straipsnio 2 dalis	5 straipsnio 2 dalis	1 straipsnio 3 dalis			
28 straipsnio 3 dalis					
29 straipsnio 1 dalies a-c punktai ir kitos dvi pastraipos	VI priedo 2 dalis				
29 straipsnio 1 dalies paskutinė pastraipa					
29 straipsnio 2 dalis	VI priedo 3 dalis				
30 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies pirma pastraipa	VI priedo 4 ir 5 dalys				
30 straipsnio 2 dalies antra pastraipa					

Ši direktyva	Direktyva 93/6/EEB	Direktyva 98/31/EB	Direktyva 98/33/EB	Direktyva 2002/87/EB	Direktyva 2004/39/EB
30 straipsnio 3 ir 4 dalys	VI priedo 6 ir 7 dalys				
31 straipsnis	VI priedo 8 dalies 1 punktą, 2 punkto pirmą sakinį, 3–5 dalys				
32 straipsnis	VI priedo 9 ir 10 dalys				
33 straipsnio 1 ir 2 dalys					
33 straipsnio 3 dalis	6 straipsnio 2 dalis				
34 straipsnis					
35 straipsnio 1–4 dalys	8 straipsnio 1–4 dalys				
35 straipsnio 5 dalis	8 straipsnio 5 dalies pirmą sakinį	1 straipsnio 5 dalis			
36 straipsnis	9 straipsnio 1–3 dalys				
37 straipsnis					
38 straipsnis	9 straipsnio 4 dalis				
39 straipsnis					
40 straipsnis	2 straipsnio 9 dalis				
41 straipsnio 1 dalies a–c punktai	10 straipsnio pirmą, antrą ir trečią įtraukos				
41 straipsnio 1 dalies d ir e punktai					
41 straipsnio 1 dalies f punktas	10 straipsnio ketvirtą įtrauką				
41 straipsnio 1 dalies g punktas					
42 straipsnis					
43 straipsnis					
44 straipsnis					

Ši direktyva	Direktyva 93/6/EEB	Direktyva 98/31/EB	Direktyva 98/33/EB	Direktyva 2002/87/EB	Direktyva 2004/39/EB
45 straipsnis					
46 straipsnis	12 straipsnis				
47 straipsnis					
48 straipsnis					
49 straipsnis					
50 straipsnis	15 straipsnis				
I priedo 1-4 dalys	I priedo 1-4 dalys				
I priedo 4 dalies paskutinė pastraipa	2 straipsnio 22 dalis				
I priedo 5-7 dalys	I priedo 5-7 dalys				
I priedo 8 dalis					
I priedo 9-11 dalys	I priedo 8-10 dalys				
I priedo 12-14 dalys	I priedo 12-14 dalys				
I priedo 15 ir 16 dalys	2 straipsnio 12 dalis				
I priedo 17-41 dalys	I priedo 15-39 dalys				
I priedo 42-56 dalys					
II priedo 1 ir 2 dalys	II priedo 1 ir 2 dalys				
II priedo 3-10 dalys					
III priedo 1 dalis	III priedo 1 dalies pirma pastraipa	1 straipsnio 7 dalis ir priedo 3 dalies a punktas			
III priedo 2 dalis	III priedo 2 dalis				
III priedo 2.1 dalies pirma-trečia pastraipos	III priedo 3.1 dalis	1 straipsnio 7 dalis ir priedo 3 dalies b punktas			

Ši direktyva	Direktyva 93/6/EEB	Direktyva 98/31/EB	Direktyva 98/33/EB	Direktyva 2002/87/EB	Direktyva 2004/39/EB
III priedo 2.1 dalies ketvirta pastraipa					
III priedo 2.1 dalies penkta pastraipa	III priedo 3.2 dalis	1 straipsnio 7 dalis ir priedo 3 dalies b punktas			
III priedo 2.2, 3 ir 3.1 dalys	III priedo 4 –6 dalys	1 straipsnio 7 dalis ir priedo 3 dalies c punktas			
III priedo 3.2 dalis	III priedo 8 dalis				
III priedo 4 dalis	III priedo 11 dalis				
IV priedo 1 –20 dalys	VII priedo 1 –20 dalys	1 straipsnio 7 dalis ir priedo 5 dalis			
IV priedo 21 dalis	11a straipsnis	1 straipsnio 6 dalis			
V priedo 1 dalis – 12 dalies ketvirta pastraipa	VIII priedo 1 dalis – 13 dalies ii punktas	1 straipsnio 7 dalis ir priedo 5 dalis			
V priedo 12 dalies penkta pastraipa					
V priedo 12 dalies šešta pastraipa – 13 dalis	VIII priedo 13 dalies iii punktas – 14 dalis	1 straipsnio 7 dalis ir priedo 5 dalis			
VI priedas	VI priedo 8 dalies 2 punktas, tekstas po pirmo sakinio				
VII priedas					
VIII priedas					
IX priedas					